

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

พฤติกรรมและผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนชาวเขาเผ่าลาหู่และอาข่า
(ระยะที่ 1)

Behavior and impact on alcohol consumption among Lahu and Akha
hill tribe youths (Phase 1)

(ข้อตกลงที่ 59-A-0028)

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย อภิเดชกุล
อาจารย์ อรณลิน สิงขรณ์
อาจารย์บุคอรื ปุตสะ
สุดเขต เดชพิทักษ์ยนต์
พิชญ์นรี ทุตสันติ

ศูนย์ความเป็นเลิศการวิจัยสุขภาพชนชาติพันธุ์
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ได้รับทุนสนับสนุนโดย
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
เดือน กันยายน 2560

บทคัดย่อ

การดื่มแอลกอฮอล์มีผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ ครอบครัวและสังคม เยาวชนชาวไทยภูเขาเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ทักษะและพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนชาวไทยภูเขา ตลอดจนข้อมูลเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมทางสังคม ในกลุ่มเยาวชนชาวเขาเผ่าลาหู่และอาข่าที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ แบบสอบถามถูกพัฒนาจากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และอภิปรายกลุ่ม และได้รับการทดสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลโดยวิธีภาคตัดขวาง สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอนุมานใช้พิจารณาค่าความสัมพันธ์ที่ความคลาดเคลื่อนแอลฟา 0.05

ผลการศึกษา พบว่า 737 รายเข้าสู่การศึกษา ร้อยละ 50.07 เป็นเยาวชนชาวลาหู่ อายุเฉลี่ยเท่ากับ 17.98 ปี ร้อยละ 80.87 สถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 70.48 นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 65.90 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 62.10 มีแหล่งรายได้จากผู้ปกครอง ร้อยละ 17.30 สูบบุหรี่ ร้อยละ 45.17 ดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 62.90 ดื่มเบียร์ ในกลุ่มที่ดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 61.37 ดื่มครั้งแรกเมื่ออายุ 15-19 ปี ร้อยละ 68.87 ดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 11.00 มีปัญหาการดื่มระดับติด ร้อยละ 42.04 สาเหตุการดื่มแอลกอฮอล์จากเพื่อนชวน ร้อยละ 28.95 มีประสบการณ์ถูกตำรวจจับหลังการดื่ม ร้อยละ 17.18 มีประสบการณ์มีเพศสัมพันธ์หลังการดื่มกับคนที่ไม่ใช่คู่ ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนชาวอาข่าและลาหู่หลายประการ อายุ เพศ ระดับการศึกษารายได้ ธรรมชาติ ลักษณะความสัมพันธ์ครอบครัว ลักษณะเพื่อน วัฒนธรรมในชุมชน วัฒนธรรมใหม่ ระดับการเข้าถึงแอลกอฮอล์ เป็นต้น

การพัฒนารูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการนักดื่มในกลุ่มเยาวชนชาวอาข่าและลาหู่ที่เหมาะสมมีความจำเป็นและควรจะดำเนินการในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ พฤติกรรม ผลกระทบ เยาวชน อาข่า ลาหู่ การดื่มแอลกอฮอล์

Abstract

Drinking alcohol impacts on several dimensions such as physical health, mental health, family and social. The study aimed to understand the situation, levels of knowledge and attitude, behaviors and social control in alcohol use among the Akha and Lahu youths in Chiang Rai, Thailand. A qualitative and quantitative methods were used for extracting essential information. A questionnaire had been developed from in-depth interview and group discussion, and detected qualification before use in the field. Both descriptive and inferential statistics were applied to demonstrate the general characteristics and its associations at the alphas level 0.05.

Results; 737 subjects were recruited into the study, 50.07% were Lahu, average age at 17.98 years old, 80.87% were single, 70.48% were Christian, 65.90% graduated high school, 62.10% had a source of income from their parents. 17.30% smoked, 45.17% drank alcohol. Among the drinkers; 62.90% drank beers, 61.37% started drinking at aged 15-19 years old, 68.87% drank <5 years, 11.00% were addicted group, 42.04% had been persuaded from their peers, 28.95% had experience in police abused, 17.18% had sexual experience with those were not a regular partner. There were several factors associated with alcohol use among the Akh and Lahu youths such as age, sex, education, taste, family relationship, characteristics of peers, cultures and new cultures, level of access to alcohol, etc.

Appropriate behavior change model development for protection alcohol use among the Lahu and Akha is significance. It should be implemented in the certain areas..

Keyword; Behavior, impact, youths, Akha, Lahu, alcohol use

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญ	ค
สารบัญ ตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	3
กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
นิยามคำศัพท์	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับความหมายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	6
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	7
การปรับตัวทางวัฒนธรรม	7
กลุ่มชาติพันธุ์หรือชาวไทยภูเขาในประเทศไทย	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
บทที่ 3 วิธีดำเนินงาน	
รูปแบบการศึกษา	13
พื้นที่ ประชากร จำนวนขนาดตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง	13
กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง	14
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	15
การพัฒนาเครื่องมือการเก็บข้อมูล	15
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	15
วิธีการเก็บข้อมูล	16
การวิเคราะห์ข้อมูล	16
จริยธรรมการวิจัย	16
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ผลการศึกษา	17
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชาวลาหู่และชาวอาข่า	40
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	53

เรื่อง	หน้า
อภิปรายผลการศึกษา	55
ข้อเสนอแนะ	57
เอกสารอ้างอิง	58
ภาคผนวก	62
แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม	63
แบบสอบถามโครงการวิจัย	64

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 รายชื่อหมู่บ้านสำหรับการเก็บกลุ่มตัวอย่าง	14
ตารางที่ 2 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	18
ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างระหว่างชนเผ่า	23
ตารางที่ 4 พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และการจัดกิจกรรมเพื่อลดการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน กลุ่มตัวอย่าง	26
ตารางที่ 5 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มแอลกอฮอล์	27
ตารางที่ 6 ผลการประเมินปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	32
ตารางที่ 7 ทักษะต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	33
ตารางที่ 8 ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	33
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบกลุ่มดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	34
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของแอลกอฮอล์ในเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	39
ตารางที่ 11 เปรียบเทียบระดับทักษะต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	39
ตารางที่ 12 เปรียบเทียบระดับความเสี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	40

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การดื่มสุราหรือพฤติกรรมการดื่มสุรา เป็นพฤติกรรมที่มีผลกระทบหลายๆ ด้านตามมา เช่น ผลกระทบทางด้านสุขภาพทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจทำให้บุคคลหรือครอบครัวมีสภาพคล่องทางเศรษฐกิจไม่ดี ผลกระทบทางด้านสังคมทำให้มีปัญหาทางสังคมอื่นๆ ตามมามากมาย ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ส่งผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยระยะสั้นจะส่งผลต่อสุขภาพของผู้ดื่มโดยตรง ส่วนระยะยาวที่สำคัญที่สุดคือทำให้สังคมมีความอ่อนแอ ขาดระเบียบและความปลอดภัย และระบบสุขภาพที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นระบบรัฐสวัสดิการต้องรับภาระค่าใช้จ่ายจากปัญหาสุขภาพที่ตามมามากมาย

ปี 2558 องค์การอนามัยโลกรายงานว่ามีจำนวนผู้เสียชีวิตเนื่องจากการดื่มสุรา 3.3 ล้านคนทั่วโลก และร้อยละ 5.9 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดของประชากรโลกเกิดจากการดื่มสุรา โดยพฤติกรรมการดื่มสุรายังนำไปสู่การเกิดโรคต่างๆ มากกว่า 200 โรค รวมทั้งปัญหาสุขภาพจิต โรคไม่ติดต่อและโรคติดต่อที่สำคัญทางสาธารณสุข ตลอดทั้งปัญหาอุบัติเหตุ และร้อยละ 5.1 ของการวัดปีสุขภาพที่สูญเสียไปจากโรคและการบาดเจ็บของประชากร (Disability-adjusted life years (DALYs)) มาจากการดื่มสุรา และองค์การอนามัยโลกยังรายงานว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบด้านต่างๆ จากการดื่มแอลกอฮอล์นั้น ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ เยาวชน (WHO, 2016)

ผลกระทบทางด้านสุขภาพของกลุ่มเยาวชนจะนำไปสู่การติดเชื้อโรคติดต่อที่สำคัญๆ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพที่ซับซ้อนและการสูญเสียทางเศรษฐกิจตามมา และผลกระทบระยะสั้นอีกประการหนึ่งที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ คือ การเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งส่งผลกระทบของอุบัติเหตุรวมถึงการสูญเสียร่างกายและชีวิต ส่วนในระยะยาวในกลุ่มผู้ดื่มสุราจะมีปัญหาทางด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นภาระของคนในครอบครัว ชุมชน ตลอดทั้งภาครัฐในการจัดการระบบสุขภาพในการดูแลให้กับคนกลุ่มเหล่านี้

ส่วนผลกระทบในกลุ่มเยาวชนจากการดื่มแอลกอฮอล์ที่สำคัญ คือ การนำไปสู่การใช้ยาเสพติดต่างๆ เช่น การใช้ยาบ้า โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความง่ายต่อการเข้าถึงยาเสพติดชนิดนี้ โดยเฉพาะพื้นที่หมู่บ้านตามตะเข็บชายแดน ดังนั้นการดื่มสุราจะเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคมตามมาอีกหลายอย่าง เช่น การลักขโมย ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากกลุ่มประชากรในพื้นที่ติดยาเสพติด โดยเฉพาะในหมู่บ้านชาวเขาซึ่งการดูแลความสงบเรียบร้อยของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือฝ่ายปกครองยังมีข้อจำกัด จึงทำให้มีโอกาสเกิดปัญหาทางสังคมอื่นๆ ตามมา

ชาวเขาเป็นกลุ่มประชาชนชาวไทยกลุ่มหนึ่งที่อพยพลงมาจากทางตอนใต้ของประเทศจีนเมื่อหลายปีก่อนและได้ตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทยมา 2-3ชั่วอายุคนแล้ว แต่บางส่วนยังไม่ได้รับสัญชาติไทย ด้วยข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจและการขับเคลื่อนสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ตลอดทั้งนโยบายทางด้านการบริหารจัดการของชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีการผลิตและจำหน่ายยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ผ่านมายังประเทศไทยโดยใช้หมู่บ้านของชาวไทยภูเขาเป็นที่ลี้ภัย และชักชวน

เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิตและจำหน่ายยาเสพติด โดยเฉพาะกลุ่มที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่างประเทศโดยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากระบวนการค้ายาเสพติดมากที่สุด คือ กลุ่มเยาวชน ที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปี เป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางทั้งร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่เข้าสู่การเป็นนักดื่มสุรา จึงทำให้เกิดปัญหาการทดลองและติดยาเสพติดตามมา สุดท้ายก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวและสังคมตามมา

ครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะสร้างความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจให้กับคนในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน สภาพครอบครัวและสังคมที่เด็กเยาวชนอาศัยอยู่จะเป็นจุดหล่อหลอมเพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในการสร้างทัศนคติและการปฏิบัติที่ดีต่อการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดต่าง ๆ ตลอดทั้งการดื่มสุรา ดังนั้นความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของคนในครอบครัวน่าจะเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการดื่มสุราของเยาวชน โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรชาวเขา โดยชาวเขามีลักษณะวัฒนธรรม สังคม ภาษา ความเชื่อตลอดทั้งประเพณีปฏิบัติในการครองตน ฐานความเชื่อของการเป็นครอบครัวและสังคมของแต่ละชนเผ่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน

ในประเทศไทยมีกลุ่มประชากรชาวไทยภูเขาอาศัยอยู่ประมาณ 2 ล้านคน และมีจำนวน 6 ชนเผ่าหลัก คือ เผ่าอาข่า เผ่าลาหู่ เผ่ากะเหรี่ยง เผ่าม้ง เผ่าเย้า และเผ่าลีซอ ส่วนในจังหวัดเชียงราย ในปี 2558 มีจำนวนชาวเขาอาศัยอยู่ทั้งสิ้น 652 หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งหมด 180,214 คน โดยมีเผ่าอาข่ากับเผ่าลาหู่เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด รวมสองเผ่านี้เป็น 459 หมู่บ้าน (ร้อยละ 70.4) และมีประชากรรวมทั้งสองเผ่า เป็น 117,732 คน (ร้อยละ 65.3) ซึ่งทั้งสองเผ่าเป็นกลุ่มที่มีถิ่นกำเนิดจากทางตอนใต้ของประเทศจีน และอพยพผ่านมาทางประเทศพม่าพร้อม ๆ กลุ่มชนเผ่าลีซอ ส่วนเผ่าเย้าและม้งนั้นเป็นกลุ่มที่อพยพมายังประเทศไทยผ่านทางประเทศลาว ส่วนกะเหรี่ยงเป็นกลุ่มที่มีถิ่นพื้นเพในพม่า (Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center, 2016) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งไปยังชนเผ่าอาข่าและลาหู่ ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่และมีรากภาษาที่เป็นกลุ่มเดียวกัน คือ กลุ่ม Tibeto-Burman ซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ในตระกูลของ Tibetan Language Family และเป็นกลุ่มชนเผ่าที่แม้ภาษาและวัฒนธรรมจะต่างกัน แต่อาศัยและตั้งรกรากอยู่บริเวณเดียวกันและมีปัญหาทางด้านยาเสพติดเช่นเดียวกัน

ชาวเขาเผ่าอาข่า (อีก้อ) และลาหู่ (มูเซอ) โดยส่วนใหญ่ก็มีพฤติกรรมการดื่มสุราในวงกว้างทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยเฉพาะในเทศกาลต่างๆ เมื่อศึกษาถึงลงไปแล้วทั้งชนเผ่าอาข่าและลาหู่ยังมีการแบ่งกลุ่มย่อยลงไปอีก อาข่าจะแบ่งย่อยลงไปเป็น 4 กลุ่มย่อย คือ ผาหม้ออาข่า โลมีอาข่า อุไหลอาข่า อาจออาข่า ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในเรื่องแต่งกายและภาษาที่ใช้เล็กน้อยส่วนวัฒนธรรมการดำรงชีวิตและลักษณะสังคมมีความใกล้เคียงกันมาก ส่วนลาหู่ก็มีกลุ่มย่อยลงไปอีก เป็นกลุ่มลาหู่แดง ลาหู่ดำ ลาหู่ชนะ เป็นต้น ซึ่งจะมีความแตกต่างในสำเนียงการพูดและการแต่งกายเล็กน้อย แต่รูปแบบสังคมวัฒนธรรมมีลักษณะใกล้เคียงกันมาก

ชาวอาข่าและชาวลาหู่เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมสนุกสนานและในแต่รอบปีก็มีเทศกาลเฉลิมฉลองต่างๆ มากมายและในการเฉลิมฉลองนั้นจะมีการนำสุรามาเป็นเครื่องดื่มหลัก และการดื่มสุราไม่ได้เป็นข้อห้ามกับกลุ่มบุคคลใด ๆ ทั้งผู้ชายและผู้หญิงก็ดื่มสุรากันทั้งสิ้น โดยเฉพาะเด็กชายที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเฉลิมฉลองและดื่มสุราเพื่อแสดงว่าเป็นผู้ใหญ่ ที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่ง คือ แม่บ้านเกือบทุกหลังคาเรือนสามารถหมักสุราได้โดยใช้วิธีสกัดสมุนไพรเพื่อเป็นหัวเชื้อในการบ่มหมักเมล็ด

ข้าวโพด หรือเมล็ดข้าวที่ผ่านการต้มสุกก่อนหน้านั้นแล้ว หลังจากนั้นจะต้มสกัดออกมาเป็นสุราที่เรียกว่า เหล้าข้าวโพด หรือเหล้าข้าวสาร และนำมาเป็นเครื่องดื่มในวงสนทนาหรือเทศกาลต่างๆ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุ ในภาคเหนือตอนบน 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่และพะเยา ของ ธวัชชัย อภิเดชกุล และคณะ (Tawtachai Apidechkul, et al, 2016) ในช่วง 2554-2557 พบว่าจากจำนวนผู้ได้รับอุบัติเหตุทั้งหมด 35,925 ราย กลุ่มที่ได้รับอุบัติเหตุมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 16-25 ปี และดื่มสุราขณะขับรถ ร้อยละ 13.1 และปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการเกิดอุบัติเหตุ คือ การดื่มสุราและเป็นเพศชายที่มีอายุ 16-25 ปี โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มชาวเขาอาศัยอยู่ และจากรายงานฉบับสมบูรณ์ของ ธวัชชัย อภิเดชกุล (2558) ในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการขับขี่และการดื่มสุราของเยาวชนชาวเขาที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง ใน ปี 2558 พบว่า จากทั้งหมด 508 คน ร้อยละ 10.2 ดื่มสุราขณะขับขี่จักรยานยนต์ การดื่มสุรามีนัยสำคัญทางสถิติที่สัมพันธ์ต่อการเกิดอุบัติเหตุที่รุนแรง และจากการศึกษาในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ชาวเขา พบว่า มีผู้ดื่มสุรา ร้อยละ 26.5 (Tawatchai Apidechkul, et al, 2007)

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่แท้จริงของสถานการณ์ ทศคติและพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของกลุ่มประชากรเหล่านี้ยังไม่มีการวิจัยที่ชัดเจน ตลอดจนทั้งอิทธิพลจากบริษัทสุราผ่านการโฆษณาไปยังกลุ่มเยาวชนชาวไทยภูเขาแค่นั้น อย่างไรก็ตาม การศึกษาข้อมูลเชิงสังคมที่มีผลต่อการควบคุม กำกับ การดื่มสุรา (Social or Community Control) มีอยู่ใหม่ และสามารถพัฒนาขึ้นมาได้หรือไม่ ลักษณะของชุมชนชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราเป็นอย่างไรบ้าง เป็นชุมชนเปิดหรือยังเป็นชุมชนปิด การปรับตัวทางวัฒนธรรมและปัญหาสุราเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนเหล่านั้นหรือไม่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ยังไม่มีปรากฏหลักฐานที่ชัดเจนโดยเฉพาะในกลุ่มชาวไทยภูเขาเผ่าลาหู่และอาข่า

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาสถานการณ์ ทศคติและพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและข้อมูลอื่น ๆ ดังกล่าว ข้างต้น ในระยะที่ 1 ซึ่งเป็นระยะการระบุปัญหาเกี่ยวกับการดื่มสุราที่ชัดเจนในกลุ่มเยาวชน ซึ่งหากสามารถระบุปัญหาที่สำคัญทางด้านกรรมการดื่มสุราได้แล้วจะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบเพื่อแก้ไขปัญหกรรมการดื่มสุราในกลุ่มเยาวชน โดยมีความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ตลอดจนทั้ง Community control ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหายั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาสถานการณ์ ทศคติและพฤติกรรมกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนชาวไทยภูเขา ตลอดจนทั้งข้อมูลเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับ Community Control ในชุมชนชาวเขาเผ่าลาหู่และอาข่า

3. ขอบเขตการศึกษา (ระบุขอบเขตความครอบคลุมในเชิงประเด็นวิจัย ประชากร และพื้นที่)

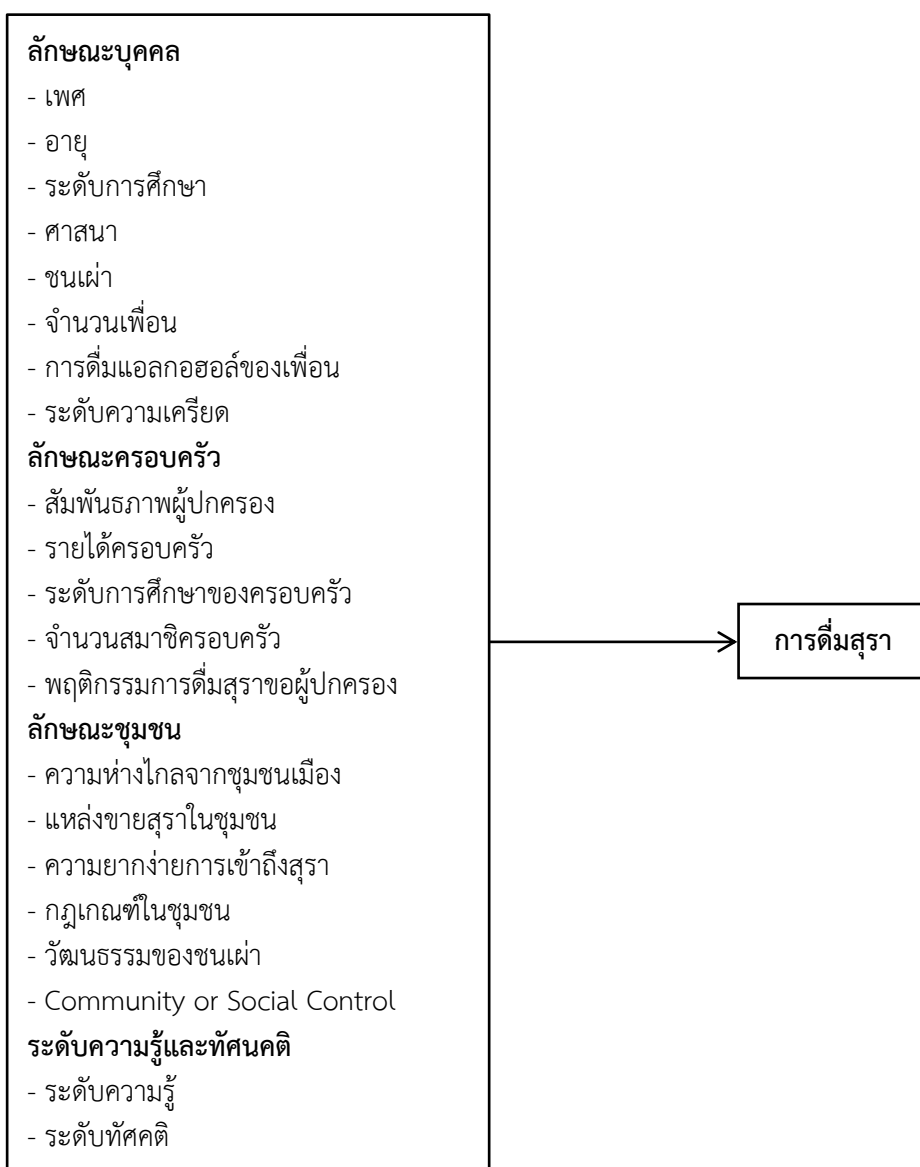
ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ ทศคติ พฤติกรรมและการปรับตัวในสภาวะการเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมของเยาวชนชาวไทยภูเขา ตลอดจนทั้งข้อมูลเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับ Community Control ในชุมชนชาวเขาเผ่าอาข่าและลาหู่ ที่มีอายุตั้งแต่ 15 -24 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อำเภอแม่จัน อำเภอเมืองและอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยระยะที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลสถานการณ์ ทศคติและพฤติกรรมกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนทั้งอิทธิพลจากบริษัทสุราผ่านการโฆษณาไปยังกลุ่มเยาวชนชาวไทยภูเขา และการศึกษาข้อมูลเชิงสังคมที่มีผลต่อการควบคุม

กำกับ Social or Community Control ลักษณะของชุมชนชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการดื่มแอลกอฮอล์

กลุ่มเยาวชนในการศึกษาคั้งนี้จะใช้นิยามตามสหประชาชาติ คือ กลุ่มคนที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปี ส่วนชาวเขาเผ่าอาข่าและลาหู่จะเป็นไปตามคุณลักษณะทางมานุษยวิทยาที่ระบุตัวตนของกลุ่มตัวอย่างว่าเป็นชาวเขาเผ่าอาข่าและลาหู่

รูปแบบการศึกษาวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed method) การสัมภาษณ์เชิงลึก ในกลุ่มเยาวชน ในกลุ่มผู้นำหมู่บ้าน และการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้น นำข้อมูลไปพัฒนาเป็นแบบสอบถามที่เหมาะสมเพื่อประเมินสถานการณ์และเก็บข้อมูลเชิงกว้าง โดยดำเนินการในพื้นที่ 36 หมู่บ้าน (18 หมู่บ้านอาข่าและอีก 18 หมู่บ้านลาหู่) จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในจังหวัดเชียงราย ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยทั้งโครงการ 6 เดือน

4.กรอบแนวคิด

5. นิยามคำศัพท์

5.1 **ชาวเขา** หมายถึง กลุ่มประชากรที่อพยพมาจากทางตอนใต้ของประเทศจีน และปัจจุบันอาศัยอยู่ในพื้นที่ในภาคเหนือของประเทศไทย มีภาษา สังคมวัฒนธรรมที่เฉพาะ มีจำนวน 6 เผ่าหลัก คือ ชนเผ่าอาข่า เผ่าลาหู่ เผ่าลีซู เผ่าม้ง เผ่าเย้า และเผ่าเหวียง แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะชนเผ่าข่าและลาหู่เท่านั้น

5.2 **ชาวอาข่า** หมายถึง ชนเผ่าที่ใช้ภาษาอาข่าและมีวัฒนธรรมเฉพาะที่เป็นอาข่า

5.3 **ชาวลาหู่** หมายถึง ชนเผ่าที่ใช้ภาษาลาหู่และมีวัฒนธรรมเฉพาะที่เป็นลาหู่

5.4 **เยาวชน** หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปี

5.5 **สุรา** หมายถึง เครื่องดื่มทุกชนิดที่มีส่วนประกอบของแอลกอฮอล์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนวรรณกรรมนี้ประกอบด้วย

- 2.1. แนวคิดเกี่ยวกับความหมายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 2.2. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- 2.3. การปรับตัวทางวัฒนธรรม
- 2.4. กลุ่มชาติพันธุ์หรือชาวไทยภูเขาในประเทศไทย
- 2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. แนวคิดเกี่ยวกับความหมายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามความหมาย พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 หมายถึง สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ให้ความหมายสุราว่า เป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ชนิดที่ดื่มได้ หรือเอทิลแอลกอฮอล์ ระดับแอลกอฮอล์ที่มีอยู่ในเครื่องดื่มมีตั้งแต่ร้อยละ 0.1 ถึง 12.0 ซึ่งมีหลายประเทศ ปริมาณแอลกอฮอล์เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.2 การนิยามแอลกอฮอล์ที่ร้อยละ 4.5 หรือมากกว่านั้นถือว่ามียูสูง ประเทศสวีเดนยอมให้โฆษณาผลิตภัณฑ์สุราที่มีระดับแอลกอฮอล์ต่ำกว่าร้อยละ 2.2 บริษัทที่โฆษณาเบียร์หรือแอลกอฮอล์จึงจะสามารถโฆษณาได้ และใช้การมีส่วนผสมแอลกอฮอล์ต่ำเป็นจุดแข็งและตัวแทนการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์กลุ่มสุราอื่นๆ ในยี่ห้อเดียวกัน (WHO, 2004, อังโน ฉัตรสมุน พศุทธิภิญโญ, 2551)

ในประเทศไทย การเรียกชื่อสุราและชนิดของชื่อสุรา อาจแบ่งออกเป็น 6 ชนิด

1. สุราขาว คือ สุรากลั่นที่ปราศจากเครื่องย้อมหรือสิ่งผสมปรุงแต่ง มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี สุราขาวเป็นสุราที่มีการผลิตมากที่สุดประมาณ ร้อยละ 50 ของการผลิตทั้งหมด มีดีกรีตั้งแต่ 28 ดีกรีถึง 60 ดีกรี

2. สุราผสม คือ สุรากลั่นที่ใช้สุราขาวหรือสุราสามทับมาปรุงแต่ง มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี เช่น เชียงขุน หงส์ทอง แสงทิพย์ สุราผสมมีดีกรี 28-35 ดีกรี

3. สุราปรุงพิเศษ คือ สุรากลั่นที่ทำขึ้นโดยใช้กรรมวิธีพิเศษ มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี

4. สุราพิเศษ หมายถึง สุรากลั่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 46 (พ.ศ.2513) ซึ่งทำโดยใช้วัตถุดิบ การกลั่น การเก็บบ่ม และการปรุง เช่น เช่น วิสกี้ เป็นสุราที่กลั่นจากข้าวมอลต์ ข้าว ข้าวโพด มีการเก็บบ่มน้ำสุราอย่างน้อย 2 ปี ก่อนปรุงแต่งออกจำหน่าย บรันดี คือ สุราที่กลั่นจากไวน์ องุ่น รวมถึง สุรากลั่นอย่างอื่น เช่น รัม คือ สุราที่กลั่นจากน้ำตาล หรือ กากน้ำตาล

5. สุราที่ทำขึ้นจากผลไม้ หรือสุราพื้นเมือง เป็นสุราที่มาจากน้ำตาล พืช เมล็ดธัญพืช หรือ แป้งจากพืช โดยการกลั่น หรือ หมัก เช่น ไวน์ผลไม้ สาโท กะแช่ อู สาเก น้ำข้าว น้ำตาลเมาไซเดอร์ เวอร์มูท เซอร์รี่ ปอร์ต บรันดี ลิเคียว แชมเปญ และ เบียร์ เป็นต้น

6. สุราสามทับ คือ สุรากลั่นที่มีแรงแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 80 ดีกรีขึ้นไป

2.2. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควร มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ตามเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและ เศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึง

เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่ายประเทศไทยจึงมีกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมปัญหาสุราโดยเฉพาะ โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญของกฎหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ (ระดับชาติ) คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

2. กลุ่มมาตรการจำกัดการเข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย มาตรการจำกัดอายุขั้นต่ำของผู้ซื้อที่ถูกกฎหมาย มาตรการจำกัดวันเวลาจำหน่าย และมาตรการจำกัดสถานที่จำหน่ายและตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

3. กลุ่มมาตรการจำกัดการโฆษณา การส่งเสริมการขาย และควบคุมบรรจุภัณฑ์/ฉลาก ประกอบด้วย มาตรการห้ามโฆษณาอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นตี้มโดยตรงหรือโดยอ้อม แต่ให้กระทำการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เชิงสร้างสรรค์ สังคม การห้ามการเร่ขาย การห้ามการลด แลก แจก แถม การห้ามการขายพ่วง และมาตรการควบคุมบรรจุภัณฑ์/ฉลาก/คำเตือน

2.3. การปรับตัวทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความประพฤติและกิริยาอาการ หรือการกระทำใดๆ ของมนุษย์ในส่วนรวม และแสดงออกมาเป็นภาษา ศิลปะ ความเชื่อ ระเบียบ ประเพณี เป็นต้น (สำนักงาน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2535) การปรับตัวทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะในสภาวะโลกาภิวัตน์ ทำให้มีการแลกเปลี่ยนผสมผสาน ปรับตัวเกี่ยวกับวัฒนธรรมอันเนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มชนต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มชาวเขาในประเทศไทยที่มีการเปิดหมู่บ้านและมีปฏิสัมพันธ์ต่อการคนในชุมชนผ่านปฏิริยาของการผสมผสานของวัฒนธรรมต่าง ๆ

การปรับตัวทางวัฒนธรรมตามแนวคิดของ Oberg (1984) พบว่า มี 4 ระยะ โดยระยะที่ 4 เป็นช่วงที่มีการปรับตัววัฒนธรรมใหม่และเก่าให้สามารถไปด้วยกันได้อย่างสมดุล ส่วน Jessica

McCallister, 2016 ได้กล่าวไว้ว่า Acculturation หรือ การปรับตัวทางวัฒนธรรม การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ได้อพยพย้ายไปอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมใหม่จะมีการปรับตัวหรือพัฒนาการอยู่ร่วมกับสังคมและวัฒนธรรมใหม่อย่างไร

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยมีความสนใจการปรับตัวของกลุ่มวัยรุ่นชนชาวเขาเมื่อสังคม หรือหมู่บ้านมีการเปิดเข้าสู่สังคมโลกาภิวัตน์ ลักษณะที่เกิดขึ้นคือ มีจำนวนเยาวชนบางส่วนเดินทางออกจากหมู่บ้านเพื่อไปเรียนหนังสือในตัวเมือง การบริโภคพลของวัฒนธรรมผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และยังมีอีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มเยาวชนและผู้ใหญ่ตอนต้นที่ออกจากหมู่บ้านเพื่อไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งทั้งหมดนี้อาจจะมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะในด้านพฤติกรรมการดื่มสุรา โดยมีบริษัทสุราต่าง ๆ เข้ามาจำหน่ายในหมู่บ้าน โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ประเด็นการรับเข้าวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาสู่ชุมชนเมืองกับพฤติกรรมการดื่มสุราของชาวเขาเผ่าอาข่าและลาหู่และชาวเขาอื่น ๆ พบว่า ไม่มีเอกสารวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับปัจจัยทั้งสองอย่างนี้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ทิพวรรณ อินันนันทานนท์ ได้รายงานว่าการมีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาในชุมชนชาวเขาเผ่าอาข่าจะมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าอาข่า และบางมิตินำไปสู่ความเข้มแข็งในชุมชนผ่านการพัฒนาระบบเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปแล้วอาข่าเป็นชนเผ่าที่สามารถปรับตัวได้ดีและสามารถหาประโยชน์จากการเปิดหมู่บ้านได้ดี

2.4. กลุ่มชาติพันธุ์หรือชาวไทยภูเขาในประเทศไทย

“กลุ่มชาติพันธุ์” หมายถึง ชนกลุ่มน้อยซึ่งอาศัยอยู่ในแถบภูเขาทางตอนเหนือของประเทศไทย ชาวเขาแต่ละเผ่าต่างก็มีภาษา วัฒนธรรม การแต่งกายและลัทธิความเชื่อของตนเองต่างหากจากเผ่าอื่น ๆ ชาวเขาเหล่านี้อพยพมายังประเทศไทย ธิเบต พม่า จีน และประเทศลาวในช่วง 200 กว่าปี ที่ผ่านมานี้ ประมาณว่าในประเทศไทยมีชาวเขาอยู่ถึง 20 เผ่า ซึ่งมีประชากรทั้งหมดประมาณ 550,000 คนในจำนวนนี้มี 6 เผ่าใหญ่ ๆ ด้วยกันคือเมี่ยน (เย้า) กะเหรี่ยง อาข่า (อีก้อ) ละอู (มุเซอ) ม้ง (แม้ว) และลีซอชาวเขาบางเผ่า เช่น เย้า ลีซอ และม้ง ซึ่งเคยปลูกฝิ่นมาก่อนแต่ตอนนี้โดยการสนับสนุนของโครงการในพระราชดำริ พวกเขาก็หันไปเลี้ยงชีพด้วยการเกษตรกรรมอย่างอื่น

คำว่า ชาวเขา หมายถึง ชนกลุ่มน้อยซึ่งอาศัยอยู่ในแถบภูเขาทางตอนเหนือของประเทศไทย ชาวเขาแต่ละเผ่าต่างก็มีภาษา วัฒนธรรม การแต่งกายและลัทธิความเชื่อของตนเองต่างจากเผ่าอื่น ๆ ชาวเขาเหล่านี้อพยพมายังประเทศไทย ชาวธิเบต พม่า จีน และประเทศลาวในช่วง 200 กว่าที่ผ่านมานี้ ประมาณว่า ในประเทศไทยมีชาวเขาอยู่ถึง 20 เผ่า ซึ่งมีประชากรทั้งหมดประมาณ 800,000 คนในจำนวนนี้มี 6 เผ่าใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ เย้า กะเหรี่ยง อาข่า (อีก้อ) ละอู (มุเซอ) ม้ง (แม้ว) และลีซอ

ลักษณะการดำรงชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา การแต่งกายตลอดทั้งความเชื่อมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในชนเผ่าทั้งหมดนี้ โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่สูง บนไหล่เขาในจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคเอดส์ตลอด 2-3 ทศวรรษนี้ ภาษาที่ชาวเขาใช้สื่อสารกันในกลุ่มลาหู่ อาข่า และลีซอ คือภาษา Tibeto-Burman ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของกลุ่ม Sino-Tibetan Family และ อีกกลุ่มหนึ่งคือ เผ่า เย้า และม้ง เป็นกลุ่ม Sinitic Language ซึ่งมีรากมาจากภาษาจีน ส่วนชนเผ่ากะเหรี่ยง มีลักษณะภาษาที่ต่างจากกลุ่มอื่น

ปัจจุบันชาวเขาในประเทศไทยอาศัยอยู่ใน 20 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 3,746 หมู่บ้าน โดยอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,352 หมู่บ้าน จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 547 หมู่บ้าน จังหวัดเชียงราย จำนวน 493 หมู่บ้าน จังหวัดตาก จำนวน 455 หมู่บ้าน นอกนั้นกระจายอยู่ในหมู่บ้านแถบภาคเหนือและภาคกลางตอนเหนือของประเทศไทย จำนวนประชากร 800,000 คน

จังหวัดเชียงราย มีจำนวนประชาชนที่เป็นชนชาติพันธุ์ ในปี 2558 ในจังหวัดเชียงรายมีทั้งหมด 221,418 คน โดยเป็นเพศชาย จำนวน 110,719 คน และ หญิง 110,699 คน กระจายอยู่ใน 18 อำเภอ 56 ตำบล 226 หมู่บ้านหลักและ 268 กลุ่มบ้านย่อย โดยมีทั้งหมด 41,366 หลังคาเรือน โดยอาศัยอยู่ในอำเภอแม่ฟ้าหลวงมากที่สุด คือ 10,845 ครัวเรือน รองลงมาเป็นอำเภอแม่สรวย จำนวน 7,548 ครัวเรือน อำเภอเมือง จำนวน 4,808 ครัวเรือนและ อำเภอแม่จัน จำนวน 3,095 ครัวเรือน

2.4.1 ชาวอาข่า

ชาวอาข่าหรือที่คนทั่วไปรู้จักกันในนาม อีก่อ ชนกลุ่มนี้มีชื่อเรียกหลายชื่อ อาทิ อีก่อ (Ekaw) ก้อ (Kaw) ถิ่นเดิมของพวกอาข่าอยู่ในมณฑลไกวเจาและมณฑลยูนนานของประเทศจีน จากข้อมูล กองสงเคราะห์ชาวเขา พ.ศ. 2540 พบชาวอาข่า อาศัยอยู่ในเขต จังหวัด เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน เพชรบูรณ์ แพร่ ลำปาง และพะเยา อาข่าผู้ชายจะไว้ผมยาวลงมาคล้ายหางเปีย ใช้เชือกผูกปลายไว้ ผู้ชายอาข่าสวมเสื้อสีดำ แขนยาว รูปทรงกระบอก คอกลมสูงรอบคอ ผ่าอกกลาง มีเชือกผูกให้จรดกันที่คอและหน้าอก ส่วนกางเกงจะมีสีดำยาวถึงข้อเท้า เครื่องประดับ จะมีเหรียญ เงิน กระดุมเงิน ตามชอบ เสื้อและด้านหนัง สวมกำไลมือเงินกลม ๆ ส่วนในเด็กผู้ชาย จะสวมชุดสีดำเหมือนผู้ใหญ่ มีผ้าผืนเล็กโพกศีรษะ แต่ไม่มี เครื่องประดับ อาข่ามีภาษาของตนเอง เป็นภาษาพูด อยู่ในกลุ่มภาษาโลโลเป็นภาษาหนึ่งในตระกูลภาษา ย่อยทิเบต-พม่า โดยเป็นสาขาหนึ่งของชนชาติโล-โล (Lolo) จัดอยู่ในสาขาพม่า-โลโล กลุ่ม ตระกูลภาษาย่อยทิเบต-พม่า มีความสัมพันธ์ทางภาษากับพวกมูเซอและชาวลีซอ มีบางคำที่ยืม จากภาษาจีน ถึงแม้ อาข่าจะมีภาษาของตนเอง แต่ไม่มีตัวอักษรใช้ ศาสนาของอาข่า จะเป็นการนับถือผี โดยเชื่อว่าผีสามารถทำให้เกิด เจ็บป่วย และทำให้หายป่วยได้ ผีดีได้แก่ ผีเรือน หรือ “มิดสา” ซึ่งก็คือดวงวิญญาณ ของ บรรพบุรุษ ชาวก่อจะสร้าง ศาลเจ้ามิดสาไว้นอกบ้านตรงด้านบนหัวนอน ภายในรั้วบ้าน ศาลนี้รูปร่างคล้ายศาลพระภูมิของไทย อาข่า จะเช่น ไหว้ ผีเรือนในคราวที่มีคนใน ครอบครัวเจ็บป่วย เวลาแต่งงาน และงานปีใหม่ ส่วนผีหมู่บ้าน (ผีดี) จะสิงสถิตอยู่ใน ต้นไม้ใหญ่ใกล้หมู่บ้านคอยป้องกันภัยจากผีร้าย ผีป่า ส่วนผีร้ายได้แก่ ผีป่า หรือ “แนะแซ” ผีไร่ หรือ “แนะม้อ” ผีน้ำ และผีดอยหลวง ชาวก่อจะมีการเซ่นบูชาผีเหล่านี้ ทุกหมู่บ้านจะมีแท่นบูชาสำหรับวิญญาณที่ดี และจะสร้างประตูไว้ที่ทางเข้าหมู่บ้านประมาณ 100 หลาเพื่อให้ดวงวิญญาณที่ดีอยู่คอยป้องกันวิญญาณร้าย เพื่อความสมบูรณ์พูนสุข ผู้นำพิธีทางศาสนาของชาวก่อจะเป็นชายหรือหญิงก็ได้ หรืออาจมีสองคน คนแรกเรียกว่า ปิมา (Pi Ma) คนที่สองเรียกว่า ปิยา (Pi Ya) หรือมีหัวหน้าอาวุโสที่สืบตระกูลต่อกันมาเรียกว่า ตูโม (Tumo) ซึ่งทำหน้าที่ติดต่อกับวิญญาณที่ดีและร้าย เป็นผู้มีเวทมนต์ เป็นผู้นำ พิธีกรรมบวงสรวง เช่นสังเวยวิญญาณความเชื่อเกี่ยวกับความตาย

ระบบเศรษฐกิจของชาวอาข่าแต่เดิมทำการเกษตรแบบไร่เลื่อนลอย ปลูกฝิ่น ชาวอาข่านิยมสูบฝิ่นกันมาก กล้องยาเส้นของชาวอาข่า เรียกว่า “กูลู่” พืชชนิดอื่น ๆ ได้แก่ ข้าว ข้าวฟ่าง ข้าวเตี๋ย

อ้อย พริก ผัก ข้าวโพด ถั่ว มัน แดง กะหล่ำปลี ชา ฝ้าย และกล้วย สัตว์เลี้ยงของชาวก้อ ได้แก่ หมู ไก่ เลี้ยงไว้เพื่อ การเช่นสังเวย หมูของชาวก้อ หมายถึง ความสมบูรณ์

ชาวอาข่ามีพิธีกรรมและการเฉลิมฉลองตลอดทั้งปี และสุราเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้จะมีการดื่มสุรา ทุกครั้งในช่วงที่มีการฉลองหรือมีพิธีกรรม การดื่มสุรายังแสดงถึงการบรรลุนิติภาวะของเด็กผู้ชายด้วย ดังนั้นการดื่มสุราจึงไม่ได้เป็นข้อห้ามแต่อย่างใด

2.4.2 ชาวล่าหู่

ชาวล่าหู่ ตามประวัติศาสตร์ของชนชาติ “ล่าหู่” มีมานานไม่ต่ำกว่า 4,500 ปี โดยชาวล่าหู่มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในทิเบต และอยู่ในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ต่อมาได้ทยอยอพยพลงมาอยู่ทางตอนใต้ของจีนและเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่ปี 2423 ทางตอนเหนือของประเทศไทย โดยตั้งรกรากที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่เป็นแห่งแรก ทั้งนี้ชนเผ่าล่าหู่ได้แบ่งเป็นเผ่าย่อยอีกหลายเผ่า อาทิ ล่าหู่ดำ ล่าหู่แดง ล่าหู่เหลือง ล่าหู่ขาว ล่าหู่ปะกิว ล่าหู่ปะแกว ล่าหู่เฮ้กะ ล่าหู่ลาบา ล่าหู่แซแล ล่าหู่บาลา เป็นต้น

ปัจจุบันในประเทศไทยมีชนเผ่าล่าหู่อาศัยอยู่ราว 1.5 แสนคน โดยกระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ตามแนวชายแดนไทย - พม่ากว่า 800 หมู่บ้าน พื้นที่ที่มีชาวล่าหู่อาศัยอยู่มากได้แก่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และลำปาง โดยเฉพาะตามพื้นที่ติดชายแดน ส่วนใหญ่แล้วชนเผ่าล่าหู่ มักจะอาศัยปะปนกับชนเผ่าอื่น ๆ หรือคนไทย มีเพียงส่วนน้อยที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่บ้าน เผ่าล่าหู่ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ ล่าหู่แดง ซึ่งมีการนับถือผี โดยโตโบหรือผู้นำทางศาสนา ส่วนล่าหู่ดำหรือล่าหู่เหลือง ก็มีการนับถือผีเช่นกัน นอกจากนี้เผ่าล่าหู่ก็ยังมี การนับถือศาสนาคริสต์อีกด้วย

ด้านวิถีชีวิตของชนเผ่าล่าหู่ นั้น โดยปกติแล้วชนเผ่าล่าหู่ชอบอาศัยอยู่บนที่สูง และเป็นชนเผ่าที่ไม่ชอบความวุ่นวาย มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย เป็นชนเผ่าที่สามารถปรับตัวเข้ากับผู้คนได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าจะยังชีพด้วยการเป็นชาวนา ปลูกข้าว และข้าวโพด เพื่อการบริโภคในครัวเรือน ล่าหู่ก็ยังมีใจกับการเป็นนักล่าสัตว์ นอกจากนี้พวกเขายังเคร่งครัดกับกฎระเบียบของความถูกต้องและผิด ทุกๆ คนจะตอบคำถามในพื้นฐานเดียวกับคนรุ่นเก่า ชาวล่าหู่เข้มแข็งต่อการยึดมั่นต่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และทำงานด้วยกันเพื่อยังชีพ ล่าหู่อาจเป็นกลุ่มคนที่มีความเท่าเทียมทางด้านเพศมากที่สุดในโลก

ชาวล่าหู่นิยมดื่มสุราในเทศกาลต่าง ๆ และยังสามารถกลั่นสุราดื่มเองในหมู่บ้าน ไม่มีข้อห้ามในการดื่มสุรา เด็กเยาวชนนิยมนั่งดื่มสุราในเทศกาลและในช่วงเวลาต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา กิ่งแก้ว กำดีบ และคณะ (2557) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสุราและยาเสพติดอื่น ๆ ในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า มีปัจจัยและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุราและยาเสพติด หลายปัจจัย เช่น วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้สุราและยาเสพติด การเลี้ยงเจ้าพิธีกรรมเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตในการเกษตรกรรม เป็นต้น ปัจจัยทางด้านสังคม โดยกลุ่มวัยรุ่นมีค่านิยมในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มโดยใช้การดื่มสุรา และยังพบว่าระดับการศึกษาต่ำมี

ความสัมพันธ์ต่อการติ่มสุรา ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาผู้วิจัยได้แนะนำว่าการอบรมสั่งสอนผ่านครอบครัว ตลอดทั้งศาสนาจะเป็นการป้องกันปัญหาการติ่มสุราในชุมชนได้

จากการศึกษาของ รัตติยา ทอนพลกรง และคณะ (2557) ศึกษาในกลุ่มเยาวชนชายที่ศึกษา อยู่ระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความคาดหวังในผลลัพธ์จาก การติ่มสุราและการรับรู้กฎระเบียบการติ่มสุรา เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้นักศึกษาตัดสินใจติ่มสุรา ส่วน ความรู้สึกซึมเศร้า ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ การติ่มสุราของเพื่อนสนิท การติ่มสุราในครอบครัว การเข้าถึงสุรา และการเข้าถึงสื่อไม่มีความสัมพันธ์ต่อการติ่มสุราหนัก

การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาของสามเณรชาวไทยภูเขาในจังหวัด เชียงราย พบว่า สามเณรชาวไทยภูเขาที่มีอายุตั้งแต่ 15-16 ปี มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมระดับ มาก โดยมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิมี่ค่าสูงสุด และมีความมั่นใจว่าหลักธรรม ของพระพุทธศาสนาสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้และให้ความเคารพผู้ปกครองด้วยความเต็ม ใจ (ฤทธิ์ชัย แกมมณาค, 2559)

การศึกษาในกลุ่มเยาวชนในจังหวัดอุดรธานี เรื่องพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก การ ติ่มแบบหัวราน้ำและผลกระทบจากการติ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชน พบว่าส่วนใหญ่ติ่ม เบียร์เป็นครั้งแรกโดยเริ่มติ่มกับกลุ่มเพื่อนที่บ้านเพื่อน เหตุผลคืออยากรู้อยากเห็นและเฉลิมฉลองใน เทศกาลต่าง ๆ และร้อยละ 88 เป็น กลุ่มเยาวชนเพศชาย (พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย, 2553) และจาก การศึกษาของ ศรีธัญญา บุญนาค และคณะ พบว่าเด็กเยาวชนจะติ่มสุราประมาณ 2.07 ครั้งต่อเดือน และพบว่าการติ่มสุราของบิดามารดา การมีเพื่อนสนิทที่ติ่มสุรา สถานที่พักผ่อนและตลอดทั้งสื่อ โฆษณามีความสัมพันธ์ต่อการติ่มสุราของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน อย่างไรก็ตาม กรวรรณ บุขบง (2554) รายงานว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลเสียต่อการติ่มสุรา ไม่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการติ่มสุราของนักศึกษาเยาวชน ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วชรพรพงษ์ วงษ์พรม มา และวิชุดา กิจธรรม (2558) ที่พบว่า การเข้าถึงสื่อเป็นปัจจัยพยากรณ์ที่สำคัญที่ทำให้เยาวชนเริ่ม ติ่มสุรา

ประไพรัตน์ คาวินวิทย์ (2554) พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการติ่มสุราในนิสิตที่มีอายุเฉลี่ย 19 ปี รายได้ สาเหตุการติ่มสุราเช่นการสังสรรค์หรือเข้าสังคม การเลี้ยงฉลองมีความสัมพันธ์กับการติ่มสุรา ในเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 18-22 ปี และส่วนใหญ่ของเยาวชนทราบถึงผลกระทบจากการติ่มสุรา เช่น ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท การผิดศีลธรรม และยัง ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของตัวเองด้วย และจากการศึกษากลุ่มประชากรทั่วไปในเขตชุมชนเมือง กรุงเทพมหานคร (ปรารักษ์ทิพย์ อุจะรัตน์, 2554) พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลสูงต่อการติ่มของนักติ่มราย ใหม่ และอายุเริ่มติ่มครั้งแรก คือ 20.9 ปี กลุ่มผู้ติ่มสุราเป็นผู้ชาย และมีความสัมพันธ์ต่อการติ่มสุรา อย่างหนัก และพบว่าปัจจัยทางครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการติ่มสุราของนักติ่มรายใหม่ ในขณะที่ปิ ยะ ทองบาง (2550) รายงานว่าปัจจัยที่มีผลต่อการติ่มสุราของกลุ่มเยาวชนในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับเพศชาย รายได้ต่ำและมีผู้ปกครองที่ติ่มสุรา และความรู้และความรู้สึกคุณค่า ในตนเองสามารถพยากรณ์พฤติกรรมการติ่มสุราได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2555) รายงานว่าปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการติ่มสุราในนักเรียนหญิงมัธยมปลาย ได้แก่การรับรู้

ความสามารถตัวเองในการปฏิเสธการดื่ม ทัศนคติและการมีเพื่อนสนิทที่ดื่มแอลกอฮอล์ การมีผู้ปกครองดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดทั้งการรับรู้ผ่านทางสื่อโฆษณา

ในประเด็นของลักษณะบิดามารดาต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อรทัย วลีวงศ์ และคณะ (2553) พบว่าเยาวชนที่มีพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งดื่มแอลกอฮอล์จะมีโอกาสที่จะทำให้บุตรหลานดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าเยาวชนที่มีพ่อแม่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 1.94 เท่า กรณีที่พ่อแม่ไม่ห้ามให้บุตรหลานดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้บุตรหลานมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างหนัก ได้ 3.25 เท่า และเมื่อเทียบกับพ่อแม่ให้ดื่มสุรา กลุ่มเหล่านี้จะกลายเป็นนักดื่มในอนาคต 4.92 เท่าเมื่อเทียบกับกลุ่มพ่อแม่ไม่อนุญาตให้ดื่ม และยังพบอีกว่าหากพ่อแม่ลงโทษในการดื่มสุรายังจะสามารถระงับไม่ให้บุตรหลานเป็นนักดื่มในอนาคตได้ ส่วน รัตตยา บัวสอน และคณะ รายงานว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนประกอบด้วย ภาวะเพศชาย ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ทัศนคติเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การได้รับอิทธิพลจากสื่อโฆษณา การเข้าถึงแหล่งซื้อขายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และแรงสนับสนุนจากเพื่อน เป็นต้น

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการดื่มและผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรม ของพงษ์เดช สารการ และ คณะ (2552) พบว่าระดับการศึกษาสูง เพศชาย รายได้ต่ำ สถานภาพสมรส ภาวะหนี้สิน เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุรา และผลกระทบที่เกิดจากการดื่มสุรา คือ อุบัติเหตุ ผลกระทบทางด้านร่างกาย ผลกระทบทางด้านครอบครัว และผลกระทบในการทำงานได้รับการตำหนิจากเจ้าของงาน เป็นต้น

ส่วนประเด็นการโฆษณาจากเจ้าของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กัญต์กนิษฐ์ ผลแจ้ง (2556) ได้รายงานไว้ในกลุ่มเยาวชนในเขตกรุงเทพฯ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชน คือ รายได้เพื่อนและสถานบันเทิงที่จะสามารถเข้าไปได้ และปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ ปัจจัยช่องทางการจัดจำหน่ายของเจ้าของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ราคา การส่งเสริมการขาย และการโฆษณา จะมีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชน

ในส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการดื่มสุราในเยาวชน จากการศึกษาของจิรัชยา เจียวก๊ก และคณะ (2558) พบว่า การสร้างแรงจูงใจ การรวมพลังชุมชนในการณรงค์ต่อสู้สุราและปรับค่านิยมที่ต่อเนื่อง การเข้าค่ายธรรมะส่งเสริมการออกกำลังกายในชุมชน และการสร้างข้อตกลงร่วมกันในชุมชนจะเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาลูกค้าที่ถูกต้อง

สรุปจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามียุทธศาสตร์หลายอย่างที่เกี่ยวเนื่องกับการดื่มสุราของเยาวชน แต่อย่างไรก็ตาม ในบริบทของเยาวชนชนชาติพันธุ์อาข่าและลาหู่ ยังไม่มีการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมและโครงสร้างสังคมในชุมชนและ Social Control ตลอดทั้งอิทธิพลของการเปิดรับวัฒนธรรมจากภายนอกมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราอย่างไรบ้าง ที่จะนำไปสู่การพัฒนาารูปแบบการป้องกันการดื่มสุราในระยะต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการ

3.1 รูปแบบการศึกษา

รูปแบบการศึกษาครั้งนี้เป็นรูปแบบการศึกษาแบบผสมใช้รูปแบบการศึกษาทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เป็นระยะที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสถานการณ์ ทักษะและพฤติกรรม การดื่มสุราของเยาวชนชาวไทยภูเขา ตลอดทั้งข้อมูลเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับ Community Control โดยในระยะเริ่มต้นได้ใช้รูปแบบการศึกษาเป็นเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการทำสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก ในกลุ่มตัวอย่างเยาวชนและผู้นำหมู่บ้าน หลังจากนั้นได้นำข้อมูลนั้นมาพัฒนาเป็นแบบสอบถาม เพื่อนำไปเก็บข้อมูลเชิงกว้างในกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่ โดยใช้ Cross-sectional study design เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านสถานการณ์ พฤติกรรม ทักษะของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มประชากรศึกษา

3.2 พื้นที่ ประชากร จำนวนขนาดตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง

1. พื้นที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่ฟ้าหลวงและอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ที่มีประชากรชาวเขาอาศัยอยู่จำนวนมากที่สุด

2. ประชากรศึกษา คือ กลุ่มเยาวชนอาข่าและลาหู่ที่อยู่ในจังหวัดเชียงราย ที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปี

3. ขนาดตัวอย่าง ขนาดตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 ระยะ

ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มเยาวชน โดยเก็บตัวอย่างชนเผ่าละ 10 คน (ชาย 5 คน หญิง 5 คน) รวมทั้งหมดเป็น ชาย 10 คน และหญิง 10 คน จำนวน 2 ชนเผ่า คือ ชนเผ่าอาข่าและลาหู่ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างระยะนี้รวมทั้งหมด 20 คน

ระยะที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงลึกด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกในส่วนของผู้นำ โดยเป็นผู้นำหมู่บ้านของอาข่า จำนวน 5 คน และลาหู่ จำนวน 5 คน รวมเป็น 10 คน

ระยะที่ 3 เก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการสนทนากลุ่ม ในแต่ละชนเผ่า แบ่งเป็น 4 เวทีต่อชนเผ่า ผู้หญิง 2 เวที ผู้ชาย 2 เวที เวทีละ 8 คน รวมทั้งหมด 32 คนต่อชนเผ่า รวมทั้งหมด 64 คน

ระยะที่ 3 การเก็บตัวอย่างระดับกว้าง โดยวิธีการศึกษาแบบ Cross-sectional โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างใช้สูตร

$$n = [Z^2 \alpha/2 PQ] e^2$$

n = Sample size

P = Proportion of events in the population (0.32)

Q = Proportion of failures in the population (0.68)

Z = Standard normal deviation (1.96)

e = Allowable error (0.05)

จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง 334 คน เพิ่มความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย 10% นั้น ต้องเก็บตัวอย่างทั้งหมด 367คนต่อชนเผ่า ดังนั้นจำนวนรวมทั้งสิ้น 734 คน

3.3 กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาระยะนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเขต 2 ชั้นภูมิ คือแบ่งพื้นที่แต่ละตำบลใน 3 อำเภอ (อำเภอแม่จัน อำเภอเมืองและอำเภอแม่ฟ้าหลวง) ออกเป็นตำบลที่อยู่ใกล้เมืองและตำบลที่มีความเป็นชนบทห่างไกลเมือง จากนั้นสุ่มหมู่บ้านชาวเขาขึ้นมาเป็นชั้นภูมิที่หนึ่ง และสุ่มประชากรตัวอย่างขึ้นมาจากแต่ละหมู่บ้านจากรายชื่อประชากรที่มีอายุ 15-24 ปี ในหมู่บ้านของแต่ละเผ่าในอำเภอแม่จัน อำเภอเมืองและอำเภอแม่ฟ้าหลวง ประชากรที่ทำการสุ่มเป็นชาวเขาเผ่าลาหู่และเผ่าอาข่าที่มีรายชื่อตามบัญชีหมู่บ้าน ณ เวลาที่เก็บข้อมูลและเข้าใจภาษาไทย ไม่มีปัญหาสุขภาพกายและจิตที่จะเป็นอุปสรรคในการตอบคำถาม และยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา ได้ขนาดตัวอย่างของเยาวชนเผ่าลาหู่จำนวน 367 คน และเยาวชนเผ่าอาข่าจำนวน 367 คน จากนั้นแบ่งจำนวนตัวอย่างรายหมู่บ้านให้เป็นสัดส่วนกับจำนวนกลุ่มประชากรในแต่ละหมู่บ้าน โดย สุ่มจากหมู่บ้านอาข่า จำนวน 18 หมู่บ้าน หมู่บ้านลาหู่ จำนวน 18 หมู่บ้าน รวม ทั้งหมด 36 หมู่บ้าน จาก ทั้ง 3 อำเภอ

ตารางที่ 1 รายชื่อหมู่บ้านสำหรับการเก็บกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเผ่าลาหู่	ตำบล	หมู่บ้านเผ่าอาข่า	
แม่จัน	แม่จัน	ห้วยใจ๋	ศรีคำ	แสนสุข	
		สันโค้ง		ห้วยก้างปลา	
		จะพือ		ป่าบงงามล่าง	
(อาข่าจำนวน 22 หมู่บ้าน ลาหู่จำนวน 17 หมู่บ้าน)	ป่าตึง	โป่งป่าแหม	ป่าตึง	อีก่อห้วยยาโน	
		จะหยี		โป่งป่าแหม	
		เล่าผู้		เล่าผู้	
เมือง	แม่ยาว	จะสอป่า	แม่ยาว	อาผ่า	
		จะฟู		สุขใจ	
		จะต้อเบอ		สุขเกษม	
(อาข่าจำนวน 38 หมู่บ้าน ลาหู่จำนวน 50 หมู่บ้าน)	ห้วยชมภู	แม่สลักท่าเรือ	ห้วยชมภู	อาตุ	
		ป่าลัน		แม่สลักท่าเรือ	
		สองแคว		สันกลาง	
แม่ฟ้าหลวง	เทอดไทย	พญาไพรเล่าจ้อ	เทอดไทย	แสนเมืองโก	
		จะป่า		อาโย๊ะใหม่	
		ย่าโหล		แม่สลองโน	ห้วยหยวกป่าโซ
		ห้วยผึ่ง			ต้นม่วง
		ใหม่สันติ		แม่สลองนอก	เจียงจาใส
มุเซอป่ากล้วย	แม่ฟ้าหลวง	ขาหย่างพัฒนา			

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการดำเนินโครงการประกอบด้วย

3.4.1. แนวคำถาม เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้นำหมู่บ้าน (ภาคผนวก)

3.4.2. แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ต้องการ (ภาคผนวก)

3.4.3. แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง โดยนักวิจัยพัฒนาขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม สร้างเป็นรายการคำถาม แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นนักวิชาการที่มีประสบการณ์ทำงานวิจัยเกี่ยวกับเยาวชน ชาวเขาและด้านนโยบายและการป้องกันการติ่มแอลกอฮอล์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ปรับภาษาและจำนวนข้อของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประมาณ 30 คนในเผ่าอาข่าและลาหู่ เพื่อดูความเข้าใจและความเหมาะสมด้านภาษา และความยาว จากนั้นปรับแต่งแบบสอบถามอีกจนได้เครื่องมือที่สมบูรณ์และเหมาะสมที่สุด

ทั้งนี้เนื้อหาแบบสอบถามชุดนี้ได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงและความต่างโดยเทคนิค IOC (Item Objective Congruence) ที่ค่าทดสอบ ถ้าต่ำกว่า 0.5 จะตัดทิ้ง ค่าทดสอบ 0.5-0.69 ทำการพัฒนาก่อนนำไปใช้และถ้าค่าที่ได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 พิจารณานำไปใช้ได้ และทดสอบในกลุ่มประชากรที่มีลักษณะเฉพาะและต้องผ่านค่า Coefficient of Cronbach's alpha ที่ 0.70

3.5 การพัฒนาเครื่องมือการเก็บข้อมูล (ภาคผนวก)

หลังจากนั้นนักวิจัยได้พัฒนาเครื่องมือหรือแบบสอบถาม ขึ้นมาโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะประชากรทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม อาทิ ชนเผ่า เพศอายุ สถานภาพสมรส ศาสนา การศึกษา เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 3 ทศนคติการติ่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการติ่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 5 คำถามปัจจัยเฉพาะคนที่ติ่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 6 ปัจจัยที่มีผลต่อการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 7 แบบประเมินปัญหาการติ่มสุรา

เครื่องมือดังกล่าวผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว และได้ทำการทดสอบในกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ครั้ง โดยได้ ค่า KR ในส่วนของความรู้ ได้ 7.7 ส่วนค่าCronbach alpha ได้ 0.74 และนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.6 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อทราบข้อมูลระดับบุคคล ในเรื่องแนวคิดที่ศคค

และการปฏิบัติตัวในเรื่องการดื่มสุรา ในกลุ่มแกนนำเยาวชนที่ดื่มสุรา

ระยะที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงลึก โดยเฉพาะมาตรการทางสังคมในการจัดการการดื่มสุราในชุมชน จากผู้นำหมู่บ้าน

ระยะที่ 3 เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม ในกลุ่มเยาวชนชายและหญิงที่มีพฤติกรรมการดื่มสุรา เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

ระยะที่ 4 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมาจากระยะที่ 1-3 โดยการเก็บข้อมูลในวงกว้าง เพื่อให้ได้ภาพรวมของกลุ่มเยาวชน

3.7 วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม หรือให้กลุ่มตัวอย่างอ่านและตอบเองตามความเหมาะสม สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความหลากหลาย เช่น ที่บ้าน เรือกสวนไร่นา หรือสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลมีความสะดวก เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง และใช้พนักงานภาคสนามเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่ที่มีวิจัยที่มีประสบการณ์เป็นผู้ดูแลควบคุมคุณภาพการเก็บข้อมูล ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลโดยเฉลี่ย ประมาณครึ่งชั่วโมงต่อคน ประชากรกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่นั้นได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างและเตรียมรายชื่อไว้ 3 บัญชี คือบัญชีรายชื่อหลัก บัญชีรายชื่อสำรองที่ 1 และ 2 ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างในรายชื่อบัญชีหลักไม่อยู่บ้าน เช่น ไปทำงานหรือศึกษาต่างพื้นที่ จึงใช้บัญชีสำรองที่ 1 ถ้าไม่พบก็ใช้บัญชีสำรองที่ 2 ในกรณีที่ไม่พบเลยทั้ง 3 บัญชี ได้หากกลุ่มตัวอย่างแทนโดยที่มีช่วงอายุและเพศเดียวกัน

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 2 ระดับ ดังนี้

3.6.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ จะมีการดำเนินการวิเคราะห์แบบ Content Analysis

3.6.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ แบ่งการวิเคราะห์เป็น

การวิเคราะห์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น frequency, percentage, mean and standard deviation ซึ่งจะใช้ในการอธิบายลักษณะของกลุ่มศึกษาต่าง ๆ

การวิเคราะห์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ โดยใช้ chi-square test ที่ค่า $\alpha = 0.05$

3.9 จริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัย เครื่องมือ ตลอดทั้งกระบวนการวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เลขที่ REH-60024 (ภาคผนวก)

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมและผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนชนชาวเขาเผ่าลาหู่และอาข่า (ระยะที่ 1) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ทักษะและพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนชนชาวไทยภูเขา ตลอดจนข้อมูลเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับ Community Control ในชุมชนชาวเขาเผ่าลาหู่และอาข่า ซึ่งมีผลการดำเนินการดังนี้

ตารางที่ 2 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ทั้งหมด	737	100.00
ชนเผ่า		
ลาหู่	369	50.07
อาข่า	368	49.93
เพศ		
ชาย	366	49.66
หญิง	371	50.34
อายุ (ปี)		
15 - 19	526	71.37
20 - 24	208	28.22
(Missing = 4, 0.41)		
	<i>Mean=17.98, SD=2.81 (Min=15, Max=24)</i>	
ลักษณะนิสัย		
เก็บตัว	116	15.74
อ่อนไหวง่าย	81	10.99
ใจร้อน	196	26.59
ใจเย็น	240	32.56
เชื่อมั่นในตัวเองสูง	59	8.01
(Missing = 45, 6.11)		
สถานภาพสมรส		
โสด	594	80.60
คู่	125	16.96
อื่นๆ	17	2.31
(Missing = 1, 0.14)		
ศาสนา		
พุทธ (ผีบรรพบุรุษ)	213	28.90
คริสต์	518	70.28
อิสลาม	4	0.54
(Missing = 2, 0.27)		

ตารางที่ 2 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	53	7.19
ประถมศึกษา	84	11.40
มัธยมศึกษา	485	65.81
ปวช./ปวส./อนุปริญญา	107	14.52
ปริญญาตรี	7	0.95
(Missing = 1, 0.41)		
อาชีพ		
นักเรียน	417	56.58
ว่างงาน	133	18.05
เกษตรกร	47	6.38
รับจ้าง	114	15.47
อื่นๆ	26	3.53
แหล่งที่มาของรายได้หรือค่าใช้จ่าย		
การทำงาน	207	26.24
ผู้ปกครอง	490	62.10
สามีหรือภรรยา	53	6.72
ทุนการศึกษา	31	3.93
อื่นๆ	8	1.01
ลักษณะของรายได้		
ได้ต่อเนื่องตลอดปี	198	26.87
ได้เป็นบางช่วง	535	72.59
(Missing = 4, 0.54)		
ช่วงมีรายได้		
เปิดเทอม	271	50.65
ปิดเทอม	33	6.17
ช่วงมีงาน	192	35.89
(Missing = 39, 7.29)		
รายได้ต่อเดือน (บาท)		
≤5,000	591	80.19
5,001-10,000	101	13.70
≥10,001	18	2.44
(Missing = 27, 3.66)		
<i>Mean=2,748.55, SD= 3,254.32 (Min=0, Max=30,000)</i>		

ตารางที่ 2 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกครอบครัว (คน)		
≤ 5	380	51.56
6-10	337	45.73
>10	11	1.22
(Missing = 9, 1.22)		
บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วยเป็นหลัก		
อยู่คนเดียว	40	5.08
บิดาและมารดา	533	67.73
บิดา	34	4.32
มารดา	48	6.10
อื่นๆ	132	16.77
ระดับการศึกษาบิดา		
ไม่ได้เรียน	337	57.31
ประถมศึกษา	101	17.18
มัธยมศึกษา	150	25.51
อาชีพบิดา		
เกษตรกร	260	44.67
รับจ้าง	240	41.24
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ	36	6.19
ว่างงาน	46	7.90
ระดับการศึกษามารดา		
ไม่ได้เรียน	451	72.51
ประถมศึกษา	80	12.86
มัธยมศึกษา	91	14.63
อาชีพของมารดา		
เกษตรกร	318	51.79
รับจ้าง	216	35.19
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ	35	5.70
ว่างงาน	45	7.33
ระดับการศึกษาของคนที่พักอาศัยอยู่ด้วย		
ไม่ได้เรียน	58	47.93
ประถมศึกษา	21	17.36
มัธยมศึกษา	42	34.71

ตารางที่ 2 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของคนที่อาศัยอยู่ด้วย		
เกษตรกร	45	36.89
รับจ้าง	38	31.15
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ	9	7.38
ว่างงาน	30	24.59
สถานที่อยู่อาศัยหลัก		
บ้านตัวเอง	560	75.98
บ้านญาติ (ปู่/ย่า/ตา/ยาย)	85	11.53
หอพัก/บ้านเช่า	55	7.46
อื่นๆ	17	2.31
(Missing = 20, 2.71)		
การทะเลาะกับบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือคนในครอบครัว		
ไม่เคย	205	27.82
นานๆครั้ง	498	67.57
บ่อยๆ	30	4.07
(Missing = 4, 0.54)		
การทะเลาะกันของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือคนในครอบครัว		
ไม่เคย	181	24.56
นานๆครั้ง	513	69.61
บ่อยๆ	33	4.48
(Missing = 10, 1.36)		
เพื่อนสนิทในหมู่บ้าน		
ไม่มี	86	11.67
มี	647	87.79
(Missing = 4, 0.54)		
จำนวนเพื่อนสนิทในหมู่บ้าน (คน)		
≤5	424	65.53
6-10	150	23.18
>10	70	10.82
(Missing = 3, 0.46)		
จำนวนเพื่อนสนิทที่ดื่มแอลกอฮอล์ (คน)		
≤5	533	82.38
6-10	69	10.66
>10	30	4.64
(Missing = 15, 2.64)		

ตารางที่ 2 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนในกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนสนิทต่างหมู่บ้าน		
ไม่มี	211	28.63
มี	518	70.28
(Missing = 8, 1.09)		
จำนวนเพื่อนสนิทต่างหมู่บ้าน (คน)		
≤5	297	57.34
6-10	126	24.32
>10	92	17.76
(Missing = 3, 0.58)		
จำนวนเพื่อนสนิทต่างหมู่บ้านที่ดื่ม (คน)		
≤5	414	79.92
6-10	47	9.07
>10	46	8.88
(Missing = 8, 1.54)		
พฤติกรรมการสูบบุหรี่		
สูบ	127	17.23
ไม่สูบ	607	82.36
(Missing = 3, 0.41)		

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชาวลาหู่และอาข่าในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน คือร้อยละ 50.07 เป็นเยาวชนชาวลาหู่ ร้อยละ 50.34 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.66 เป็นกลุ่มที่มีอายุ ตั้งแต่ 15-19 ปี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีนิสัยใจเย็น (ร้อยละ 34.68) มีสถานภาพสมรสเป็นโสด (ร้อยละ 80.71) นับถือศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 70.48) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 65.90) และเป็นนักเรียน (ร้อยละ 56.58)

สำหรับแหล่งที่มาของรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ได้จากผู้ปกครอง (ร้อยละ 62.10) และมีรายได้ช่วง ๆ (ร้อยละ 72.59) ช่วงที่มีรายได้คือช่วงเปิดเทอม (ร้อยละ 50.65) และร้อยละ 80.19 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท/เดือน/คน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครอบครัว น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 คน (ร้อยละ 51.56) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา (ร้อยละ 67.73) ส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่ได้เรียนหนังสือ โดยพบว่า ร้อยละ 57.31 ของบิดาและร้อยละ 72.51 ของมารดา ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 85.91 ของบิดาและร้อยละ 86.98 ของมารดา มีอาชีพเป็นเกษตรกรกรรมและรับจ้าง

สำหรับความสัมพันธ์ในครอบครัว พบว่า ครอบครัวยังมีระดับความขัดแย้งสูง โดยพบว่าเพียงร้อยละ 24.56 ที่พบว่าบิดาและมารดาไม่เคยทะเลาะกัน และพบเพียงร้อยละ 27.82 ที่เยาวชนไม่เคยทะเลาะกับบิดาและมารดามาก่อน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างระหว่างชนเผ่า

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	ชาติพันธุ์		χ^2	p-value
		ลาหู่ (ร้อยละ)	อาข่า (ร้อยละ)		
ทั้งหมด	373 (100.0)	369 (50.07)	368 (49.93)	N/A	N/A
เพศ					
ชาย	366 (49.66)	154 (42.08)	212 (57.92)	18.57	<0.001*
หญิง	371 (50.34)	215 (57.95)	156 (42.05)		
อายุ (ปี)					
15 - 19	525 (71.62)	264 (50.29)	261 (49.71)	0.09	0.761
20 - 24	208 (28.38)	102 (49.04)	106 (51.96)		
สถานภาพสมรส					
โสด	594 (80.60)	269 (45.29)	325 (54.71)	32.56	<0.001*
คู่	125 (16.96)	88 (70.40)	37 (29.60)		
อื่นๆ	17 (2.31)	11 (64.71)	6 (35.29)		
(Missing = 1, 0.14)					
ศาสนา					
พุทธและผีบรรพบุรุษ	213 (28.90)	113 (53.05)	100 (46.95)	2.22	0.314
คริสต์	518 (70.28)	251 (48.46)	267 (51.54)		
อิสลาม	4 (0.54)	3 (75.00)	1 (25.00)		
(Missing = 2, 0.27)					
ระดับการศึกษา					
ไม่ได้เรียน	53 (7.19)	35 (66.04)	18 (33.96)	71.19	<0.001*
ประถมศึกษา	84 (11.40)	59 (70.24)	25 (29.76)		
มัธยมศึกษา	485 (65.81)	255 (52.58)	230 (47.42)		
ปวช./ปวส./อนุปริญญา	107 (14.52)	18 (16.82)	89 (83.18)		
ปริญญาตรี	7 (0.95)	1 (14.29)	6 (85.71)		
(Missing = 1, 0.41)					

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha=0.05$

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างระหว่างชนเผ่า (ต่อ)

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	ชาติพันธุ์		χ^2	p-value
		ลาหู่ (ร้อยละ)	อาข่า (ร้อยละ)		
อาชีพ					
นักเรียน	417 (56.58)	198 (47.48)	219 (52.52)	10.43	0.034*
ว่างงาน	133 (18.05)	76 (57.14)	57 (42.86)		
เกษตรกร	47 (6.38)	31 (65.96)	16 (34.04)		
รับจ้าง	114 (15.47)	50 (43.86)	64 (56.14)		
อื่นๆ	26 (3.53)	2 (53.85)	3 (46.15)		
แหล่งที่มาของรายได้หรือค่าใช้จ่าย					
การทำงาน	207 (26.24)	99 (47.83)	108 (52.17)	41.85	<0.001*
ผู้ปกครอง	490 (62.10)	228 (46.53)	262 (53.47)		
สามีหรือภรรยา	53 (6.72)	47 (88.68)	6 (11.32)		
อื่นๆ	39 (4.94)	18 (46.15)	21 (53.85)		
ลักษณะของรายได้					
ได้ต่อเนื่อง	198 (26.87)	106 (53.54)	92 (46.46)	1.52	0.218
ได้เป็นช่วง	535 (72.59)	259 (48.41)	276 (51.59)		
(Missing = 4, 0.54)					
รายได้ต่อเดือน (บาท)					
≤ 5,000	591 (80.19)	312 (52.79)	279 (47.21)	16.83	<0.001*
5,001 - 10,000	101 (13.70)	35 (34.65)	66 (65.35)		
>10,000	18 (2.44)	4 (22.22)	14 (77.78)		
(Missing = 27, 3.66)					
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)					
≤ 5	380 (51.56)	193 (50.79)	187 (49.21)	1.39	0.498
6-10	337 (45.73)	162 (48.07)	175 (51.93)		
>10	11 (1.22)	7 (63.64)	4 (36.36)		
(Missing = 9, 1.22)					
อาศัยอยู่กับ					
อยู่คนเดียว	40 (5.08)	18 (45.00)	22 (55.00)	7.62	0.179
บิดาและมารดา	533 (67.73)	262 (49.16)	271 (50.84)		
บิดา	34 (4.32)	14 (41.18)	20 (58.82)		
มารดา	48 (6.10)	19 (39.58)	29 (60.42)		
อื่นๆ	132 (16.77)	75 (56.82)	57 (43.18)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างระหว่างชนเผ่า (ต่อ)

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	ชาติพันธุ์		χ^2	p-value
		ลาหู่ (ร้อยละ)	อาข่า (ร้อยละ)		
ระดับการศึกษาบิดา					
ไม่ได้เรียน	337 (57.31)	139 (41.25)	198 (58.75)	23.26	<0.001*
ประถมศึกษา	101 (17.18)	69 (68.32)	32 (31.68)		
มัธยมศึกษา	150 (25.51)	76 (50.67)	74 (49.33)		
อาชีพของบิดา					
เกษตรกร	260 (44.67)	129 (49.62)	131 (50.38)	3.88	0.275
รับจ้าง	240 (41.24)	118 (49.17)	122 (50.83)		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ	36 (6.19)	12 (33.33)	24 (66.67)		
ว่างงาน	46 (7.90)	20 (43.48)	26 (56.52)		
ระดับการศึกษามารดา					
ไม่ได้เรียน	451 (72.51)	193 (42.79)	258 (57.21)	10.91	0.004*
ประถมศึกษา	80 (12.86)	49 (61.25)	31 (38.75)		
มัธยมศึกษา	91 (14.63)	48 (52.75)	43 (47.25)		
อาชีพของมารดา					
เกษตรกร	318 (51.79)	155 (48.74)	163 (51.26)	3.41	0.333
รับจ้าง	216 (35.19)	101 (46.76)	115 (53.24)		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ	35 (5.70)	14 (40.00)	21 (60.00)		
ว่างงาน	45 (7.33)	16 (35.56)	29 (64.44)		
สถานที่อยู่อาศัย					
บ้านตัวเอง	560 (75.98)	272 (48.56)	288 (51.43)	3.33	0.344
บ้านญาติ (ปู่/ย่า/ตา/ยาย)	85 (11.53)	50 (58.82)	35 (41.18)		
หอพัก/บ้านเช่า	55 (7.46)	29 (52.73)	26 (47.27)		
อื่นๆ	17 (2.31)	8 (47.06)	9 (52.94)		

(Missing = 4, 0.54)

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

จากการเปรียบเทียบคุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มเยาวชนตัวอย่างระหว่างชนเผ่าอาข่าและชนเผ่าลาหู่ พบว่า คุณสมบัติเบื้องต้นบางส่วนมีความแตกต่างกัน เช่น เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้ ระดับรายได้ ระดับการศึกษาของบิดาและระดับการศึกษาของมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และการจัดกิจกรรมเพื่อลดการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน
กลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
การดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่ดื่ม	403	54.83
ดื่ม	332	45.17
ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่ม		
เบียร์	278	62.90
สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน	57	12.90
สุราสี/สุราแดง	26	5.88
สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท/กระแช่)	13	2.94
ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้	33	7.47
ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น	24	5.43
ยาตองเหล้า/สุราจีน/วอดก้า	11	2.49
ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวผลกระทบทางสุขภาพจากการดื่มแอลกอฮอล์		
เฟสบุ๊ก	473	67.19
เว็บไซต์	104	8.18
ทีวี	404	31.76
วิทยุ	49	3.85
หนังสือพิมพ์	63	4.95
ชุมชน	128	10.06
อสม.	50	3.93
ครู	1	0.08
การจัดกิจกรรมลดการดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน		
ไม่เคยมี	428	58.23
เคยมี	307	41.77
ความถี่ในการจัดกิจกรรมเพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
จัดประจำ	16	5.21
จัดบางครั้ง	130	42.35
จัดนานๆครั้ง	123	40.07

(Missing = 38, 12.38)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และการจัดกิจกรรมเพื่อลดการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดกิจกรรมเพื่อลดการดื่มลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้หรือไม่		
ลดได้มากที่สุด	98	13.33
ลดได้มาก	224	30.48
ลดได้น้อย	269	36.60
ลดได้น้อยมาก	93	12.65
ไม่สามารถลดได้	50	6.80
(Missing = 1, 0.14)		

สำหรับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนตัวอย่างเผ่าลาหู่และอาข่า พบว่ามีจำนวน 332 คน จากทั้งหมด 737 คนที่ดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ 45.17) โดยส่วนใหญ่นิยมดื่มเบียร์ (ร้อยละ 62.90) รองลงมาเป็นสุราขาว (ร้อยละ 12.90) และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มไวน์ (ร้อยละ 7.47) ตามลำดับ

ช่องทางสำหรับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบทางสุขภาพจากการดื่มแอลกอฮอล์พบว่า ร้อยละ 67.19 ได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทาง Facebook (ร้อยละ 67.19) รองลงมาเป็นผ่านทางทีวี ร้อยละ 31.76

สำหรับกิจกรรมในชุมชน ร้อยละ 41.77 มีกิจกรรมการลดการดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน และในกลุ่มดังกล่าว มีเพียงร้อยละ 5.21 เท่านั้นที่มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และร้อยละ 43.81 รายงานว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นสามารถลดการดื่มแอลกอฮอล์ได้มากถึงมากที่สุด

ตารางที่ 5 ลักษณะของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ดื่มแอลกอฮอล์

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	332	100.00
อายุตอนที่ดื่มครั้งแรก (ปี)		
≤ 14	107	33.33
15-19	197	61.37
20-24	17	5.30
(Missing = 11, .43)		
<i>Mean=15.34, SD=2.55 (Min=5, Max=24)</i>		
ระยะเวลาการดื่มแอลกอฮอล์ (ปี)		
≤ 5	271	84.42
5 – 10	37	11.53
>10	4	1.25
(Missing = 9, 2.80)		

ตารางที่ 5 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มแอลกอฮอล์ (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
แอลกอฮอล์ชนิดแรกที่ดื่ม		
เบียร์	260	78.31
สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน	36	10.84
สุราสี/สุราแดง	12	3.61
สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท, อุ, กระจ่าง)	3	0.90
ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้	13	3.92
ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น	3	0.90
(Missing = 5, 1.51)		
เหตุผลในการดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก		
เพื่อนชวน	190	42.04
อยากรู้อยากลอง	148	32.74
ต้องการเข้าสังคม	40	8.85
ต้องการพบเพื่อนต่างเพศ	8	1.77
เพื่อลดความเครียด	7	1.55
ลดความเครียด	29	6.42
ลดความเหนื่อยล้าจากการทำงาน	22	4.87
เห็นจากสื่อต่างๆ เช่น การโฆษณา	8	1.77
การกินเหล้าหรือเบียร์ในละคร		
การดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา		
ไม่ดื่ม	71	21.39
ดื่ม	255	76.81
(Missing = 6, 1.81)		
การดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา		
ไม่ดื่ม	74	29.02
ดื่ม	181	70.98
ความถี่ของการดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา		
ทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	14	7.73
เกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	16	8.84
วันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	52	28.73
ทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	87	48.07
(Missing = 12, 6.63)		

ตารางที่ 5 ลักษณะทั่วไปของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ดื่มแอลกอฮอล์ (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้สารเสพติดอื่นๆขณะดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่ใช้	240	72.29
ใช้	82	24.70
(Missing =10, 3.01)		
ประเภทของสารเสพติดที่ใช้ขณะดื่มแอลกอฮอล์		
บุหรี่ย	81	98.78
ยาบ้า	1	1.22
การดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่		
คนเดียว	16	4.82
เพื่อนผู้ชาย	183	55.12
เพื่อนผู้หญิง	62	18.67
เพื่อนผู้ชายและผู้หญิง	43	12.95
เพื่อนร่วมงาน	20	6.02
อื่นๆ	3	0.90
(Missing =5, 151)		
บ้านตนเอง	45	13.55
บ้านเพื่อน	184	55.42
หอพัก	11	3.31
ที่ทำงาน	20	6.02
ร้านอาหาร	9	2.71
ซุ้มยาตอง/ร้านรถเข็น	1	0.30
ร้านเหล้า/ผับ/บาร์/คาราโอเกะ	28	8.43
ที่ประกอบศาสนา เช่น วัด/โบสถ์	5	1.51
สถานที่อื่นๆในหมู่บ้าน เช่น ใต้สะพาน/ เขื่อน/โรงเรียน	23	6.93
(Missing =6, 181)		
แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายสำหรับการดื่มแอลกอฮอล์		
บิดา - มารดา/ผู้ปกครอง	63	18.98
เงินที่หามาเอง	141	42.47
พี่ /น้อง	8	2.41
เพื่อน	96	28.92
แฟน	4	1.20
อื่นๆ	13	3.92
(Missing =7, 2.11)		

ตารางที่ 5 ลักษณะของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ดื่มแอลกอฮอล์ (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายสำหรับการดื่มต่อเดือน (บาท) งานหรือเทศกาลที่ดื่มแอลกอฮอล์	<i>Mean=585.27, SD= 842.58 (Min=0, Max=5,000)</i>	
งานแต่งงาน	188	56.63
งานวันเกิด	141	42.47
งานศพ	56	16.87
งานขึ้นบ้านใหม่	108	32.53
ตรุษจีน	122	36.75
โล้ชิงช้า	46	13.86
ปีใหม่	174	52.41
กินข้าวใหม่	87	26.20
สงกรานต์	179	53.92
ทำบุญข้าวโพด	11	3.31
งานแข่งกีฬา	57	17.17
งานเทศกาลอื่นๆ	26	7.83
การตกเดือนจากครอบครัวหลังการดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่เคยตำหนิ	67	20.18
ว่ากล่าวตกเดือน	232	69.88
ดูตำรุนแรง	21	6.33
ทุบตี	4	1.20
ไม่เคยตำหนิเพราะว่าไม่รู้	1	0.30
(Missing =7, 2.11)		
คนที่สามารถห้ามไม่ให้ดื่มแอลกอฮอล์		
พ่อ	28	8.43
แม่	52	15.66
พ่อและแม่	172	51.81
แฟน	25	7.53
เพื่อน	22	6.63
ไม่มี	26	7.83
(Missing =7, 2.11)		
ประสบการณ์หลังการดื่มแอลกอฮอล์		
ทะเลาะวิวาท		
ไม่เคย	280	85.89
เคย	46	14.11

ตารางที่ 5 ลักษณะของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ดื่มแอลกอฮอล์ (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์หลังการดื่มแอลกอฮอล์		
โดนตำรวจจับ		
ไม่เคย	27	71.05
เคย	11	28.95
ได้รับอุบัติเหตุ		
ไม่เคย	258	79.88
เคย	65	20.12
นอนโรงพยาบาล		
ไม่เคย	33	68.75
เคย	15	31.25
มีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาตนเอง		
ไม่เคย	270	82.82
เคย	56	17.18
การป้องกันขณะการมีเพศสัมพันธ์		
ไม่ป้องกัน	6	11.32
ป้องกัน	47	88.68
การตัดสินใจดื่มแอลกอฮอล์ในอนาคต		
ไม่แน่ใจ	141	42.47
ดื่มลดลง	102	30.72
จะไม่ดื่มแล้ว	66	19.88
ดื่มเหมือนเดิม	11	3.31
ดื่มเพิ่มมากขึ้น	5	1.51
(Missing =7, 2.11)		

สำหรับคุณสมบัติของกลุ่มที่ดื่มแอลกอฮอล์ทั้งสิ้น 332 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี (ร้อยละ 61.37) และมีช่วงระยะเวลาการดื่มส่วนใหญ่ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี (ร้อยละ 84.42) เครื่องดื่มที่นิยมมากที่สุด คือ เบียร์ (ร้อยละ 78.31) ส่วนเหตุผลที่ดื่มครั้งแรก คือ เพื่อนชวน (ร้อยละ 42.04) รองลงมาเป็นความอยากรู้อยากลอง (ร้อยละ 32.74) สำหรับความถี่ของการดื่ม พบว่าส่วนใหญ่ดื่มทุก ๆ สัปดาห์ (ร้อยละ 48.07) และร้อยละ 24.70 ใช้สารเสพติดอย่างอื่น ร่วมกับการดื่มแอลกอฮอล์ด้วย โดยพบว่า ร้อยละ 98.78 สูบบุหรี่และร้อยละ 1.22 เสพยาบ้าขณะที่ดื่มแอลกอฮอล์ด้วย

ส่วนค่าใช้จ่ายในการดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ทำได้เอง (ร้อยละ 42.47) และอีกส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มที่เพื่อนเลี้ยง (ร้อยละ 28.92) และมีจำนวน 63 ราย (ร้อยละ 18.98) รายงานว่า ค่าใช้จ่ายสำหรับการดื่มแอลกอฮอล์มาจากเงินที่ได้รับจากบิดามารดา โดยค่าใช้จ่ายสำหรับ

แอลกอฮอล์เฉลี่ยต่อเดือน เป็น 585.27 บาท และเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างนิยมดื่มแอลกอฮอล์ทุก ๆ เทศกาล เช่น ปีใหม่ วันเกิด งานศพ ขึ้นบ้านใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น และร้อยละ 69.88 เคยได้รับการ ถูกตักเตือนจากคนรอบข้าง

สำหรับประสบการณ์หลังการดื่มแอลกอฮอล์พบว่า ร้อยละ 14.11 เคยมีเรื่องทะเลาะวิวาท ร้อยละ 28.95 เคยโดนตำรวจจับ ร้อยละ 20.12 เคยประสบอุบัติเหตุ และร้อยละ 17.18 เคยมีเพศสัมพันธ์หลังจากดื่มสุรากับคนที่ไม่ใช่สามีภรรยา และในจำนวนดังกล่าว ร้อยละ 11.32 ไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย และในจำนวนผู้ดื่มทั้งหมด มีจำนวน 141 (ร้อยละ 42.47) มีความไม่แน่ใจว่าจะดื่มแอลกอฮอล์ต่อไปไหม

ตารางที่ 6 ผลการประเมินปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความเสี่ยงของการดื่ม	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ดื่มแบบเสี่ยงต่ำ	138	47.42
ผู้ดื่มแบบเสี่ยง	103	35.40
ผู้ดื่มแบบอันตราย	18	6.19
ผู้ดื่มแบบติด	32	11.00

จากตารางที่ 6 พบว่าในกลุ่มที่ดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมด มีจำนวน 103 คน (ร้อยละ 35.40) ที่เป็นผู้ดื่มแบบเสี่ยงต่ำ และจำนวน 18 คน (ร้อยละ 6.19) เป็นกลุ่มผู้ดื่มแบบอันตราย และมี 32 คน (ร้อยละ 11.0) เป็นกลุ่มที่ เป็นผู้ดื่มแบบติด

ตารางที่ 7 ทักษะการตัดสินใจต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับทัศนคติต่อผลกระทบการดื่มแอลกอฮอล์		
น้อย	12	1.67
ปานกลาง	363	50.49
มาก	344	47.84
ระดับความรู้ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์		
น้อย	316	43.77
ปานกลาง	364	50.42
มาก	42	5.82

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ร้อยละ 47.84 มีระดับทัศนคติที่ดีในผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ แต่ระดับความรู้ที่ดีมีเพียงร้อยละ 5.82 เท่านั้น

ตารางที่ 8 ปัจจัยที่มีผลต่อการตีมูลค่าของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตีมูลค่า	ระดับความมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจตีมูลค่า			
	ไม่มี	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก
ราคาของเครื่องตีมูลค่า	103 (31.69)	75 (23.08)	99 (30.46)	48 (14.77)
รสชาติของเครื่องตีมูลค่า	92 (28.40)	84 (25.93)	121 (37.35)	27 (8.33)
เพื่อนและสังคม	56 (17.23)	90 (27.69)	102 (31.38)	77 (23.69)
การโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องตีมูลค่า	113 (34.88)	111(34.26)	69 (21.30)	31 (9.57)
แหล่งจำหน่ายเครื่องตีมูลค่า	91 (28.09)	83 (25.62)	97 (29.94)	53 (16.36)
วัฒนธรรมประเพณี	73 (22.53)	82 (25.31)	120 (37.04)	49 (15.12)
ความเครียด	65 (20.06)	101 (31.17)	102 (31.48)	56 (17.28)
ความสนุก	32 (9.85)	65 (20.00)	122 (37.54)	106 (32.62)
ความอยากลอง	61 (18.83)	96 (29.63)	101 (31.17)	66 (20.37)

จากตารางที่ 8 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจตีมูลค่าของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญในกลุ่มเยาวชนชาย ได้แก่ ความสนุก ความอยากลอง เพื่อนและสังคม และราคาของเครื่องตีมูลค่า

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบกลุ่มดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	การดื่มแอลกอฮอล์		χ^2	p-value
		ไม่ดื่ม (ร้อยละ)	ดื่ม (ร้อยละ)		
ชนเผ่า					
ลาหู่	369 (50.20)	212 (57.45)	157 (42.55)	2.06	0.151
อาข่า	366 (49.80)	191 (52.19)	175 (47.81)		
เพศ					
ชาย	365 (49.66)	134 (36.71)	231 (63.29)	96.09	<0.001*
หญิง	37 (50.34)	269 (72.70)	101 (27.30)		
อายุ (ปี)					
15 - 19	523 (71.55)	331 (59.46)	212 (40.45)	17.67	<0.001*
20 - 24	208 (28.45)	88 (42.31)	120 (57.69)		
สถานภาพสมรส					
โสด	592 (80.65)	327 (55.24)	265 (44.76)	0.46	0.794
คู่	125 (17.03)	68 (54.40)	57 (45.60)		
อื่นๆ	17 (2.32)	8 (47.06)	9 (52.94)		
ศาสนา					
พุทธและผีบรรพบุรุษ	213 (29.06)	96 (45.07)	117 (54.93)	11.79	0.001 ^a
คริสต์	516 (70.40)	304 (58.91)	212 (41.09)		
อิสลาม	4 (0.55)	2 (50.00)	2 (50.00)		
ระดับการศึกษา					
ไม่ได้เรียน	53 (7.22)	23 (43.40)	30 (56.60)	7.86	0.097
ประถมศึกษา	84 (11.44)	40 (47.62)	44 (52.38)		
มัธยมศึกษา	483 (65.80)	282 (58.39)	201 (41.61)		
ปวช./ปวส./อนุปริญญา	107 (14.58)	54 (50.47)	53 (49.53)		
ปริญญาตรี	7 (0.95)	4 (57.14)	3 (42.86)		
อาชีพ					
นักเรียน	416 (56.60)	275 (66.11)	141 (33.89)	73.63	<0.001*
ว่างงาน	132 (17.96)	59 (44.70)	73 (55.30)		
เกษตรกร	47 (6.39)	28 (59.57)	19 (40.43)		
รับจ้าง	114 (15.51)	27 (23.68)	87 (76.32)		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ราชการ	5 (0.68)	4 (80.00)	1 (20.00)		
อื่นๆ	21 (2.86)	10 (47.62)	11 (52.38)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

a Fisher exact test

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบกลุ่มดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	การดื่มแอลกอฮอล์		χ^2	p-value
		ไม่ดื่ม (ร้อยละ)	ดื่ม (ร้อยละ)		
แหล่งที่มาของรายได้หรือค่าใช้จ่าย					
การทำงาน	207 (26.24)	65 (31.40)	142 (68.60)	95.31	<0.001*
ผู้ปกครอง	490 (62.10)	300 (61.48)	188 (38.52)		
สามีหรือภรรยา	53 (6.72)	36 (67.92)	17 (32.08)		
อื่นๆ	39 (4.94)	21 (67.10)	10 (32.90)		
ลักษณะของรายได้					
ได้ต่อเนื่อง	198 (27.09)	108 (54.55)	90 (45.45)	0.01	0.918
ได้เป็นช่วง	533 (72.91)	293 (54.97)	240 (45.03)		
ช่วงที่มีรายได้					
เปิดเทอม	271 (54.53)	185 (68.27)	86 (31.73)	46.62	<0.001*
ปิดเทอม	34 (6.84)	21 (61.76)	13 (38.24)		
ช่วงมืงาน	192 (38.63)	70 (36.46)	122 (63.54)		
รายได้ต่อเดือน (บาท)					
≤ 5,000	589 (83.19)	351 (59.59)	238 (40.41)	36.39	<0.001*
5,001-10,000	101 (14.27)	30 (29.70)	71 (70.30)		
>10,000	18 (2.54)	5 (27.78)	13 (72.20)		
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)					
≤ 5	379 (52.20)	197 (52.98)	182 (48.02)	2.74	0.255
6-10	336 (46.28)	194 (57.74)	142 (42.26)		
>10	11 (1.52)	7 (63.64)	4 (36.36)		
บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วยเป็นหลัก					
อยู่คนเดียว	40 (5.08)	26 (65.00)	14 (35.00)	6.50	0.261
บิดาและมารดา	533 (67.73)	285 (53.47)	248 (46.53)		
บิดา	34 (4.32)	15 (44.12)	19 (55.88)		
มารดา	48 (6.10)	25 (53.19)	22 (46.81)		
อื่นๆ	132 (16.77)	79 (59.85)	53 (40.15)		
ระดับการศึกษาบิดา					
ไม่ได้เรียน	337 (57.31)	180 (53.41)	157 (46.59)	1.17	0.588
ประถมศึกษา	101 (17.18)	49 (48.51)	52 (51.49)		
มัธยมศึกษา	150 (25.51)	83 (55.33)	67 (44.67)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบกลุ่มดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง(ต่อ)

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	การดื่มแอลกอฮอล์		χ^2	p-value
		ดื่ม (ร้อยละ)	ไม่ดื่ม (ร้อยละ)		
การดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา					
ไม่ดื่ม	264 (45.13)	178 (67.42)	86 (32.58)	39.36	<0.001*
ดื่มบางครั้ง	277 (47.35)	114 (41.16)	163 (58.84)		
ดื่มบ่อยๆ	44 (7.52)	19 (43.28)	25 (56.82)		
อาชีพของบิดา					
เกษตรกร	260 (44.67)	156 (60.00)	104 (40.00)	12.59	0.006*
รับจ้าง	240 (41.24)	120 (50.00)	120 (50.00)		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ	36 (6.19)	17 (47.22)	19 (52.72)		
ว่างงาน	46 (7.90)	16 (34.78)	30 (65.22)		
ระดับการศึกษามารดา					
ไม่ได้เรียน	450 (72.46)	244 (54.22)	206 (45.78)	0.91	0.634
ประถมศึกษา	80 (12.88)	39 (48.75)	41 (51.52)		
มัธยมศึกษา	91 (14.65)	47 (51.65)	44 (48.35)		
การดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา					
ไม่ดื่ม	498 (80.98)	280 (56.22)	218 (43.78)	7.84	0.005*
ดื่ม	117 (19.02)	49 (41.88)	68 (58.12)		
อาชีพของมารดา					
เกษตรกร	318 (51.88)	184 (57.86)	134 (42.14)	6.51	0.089
รับจ้าง	216 (35.24)	112 (51.85)	104 (48.15)		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ	34 (5.55)	16 (47.06)	18 (52.94)		
ว่างงาน	45 (7.34)	18 (40.00)	27 (60.00)		
ระดับการศึกษาของคนที่อาศัยอยู่ด้วยในกรณีไม่ได้อยู่กับบิดา มารดา					
ไม่ได้เรียน	58 (47.93)	33 (56.90)	25 (43.10)	0.31	0.855
ประถมศึกษา	21 (17.36)	13 (61.90)	8 (38.10)		
มัธยมศึกษา	42 (34.71)	26 (61.90)	16 (38.10)		
การดื่มแอลกอฮอล์ของคนที่อาศัยอยู่ด้วยในกรณีไม่ได้อยู่กับบิดา มารดา					
ไม่ดื่ม	67 (54.47)	43 (64.18)	24 (35.82)	1.93	0.165
ดื่ม	56 (45.53)	29 (51.79)	27 (48.21)		
อาชีพของคนที่อาศัยอยู่ด้วยในกรณีไม่ได้อยู่กับบิดา มารดา					
เกษตรกร	45 (36.89)	28 (62.22)	17 (37.78)	0.82	0.845
รับจ้าง	38 (31.15)	23 (60.53)	15 (39.47)		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ	9 (7.38)	6 (66.67)	3 (33.33)		
ว่างงาน	30 (24.59)	16 (53.33)	14 (46.67)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบกลุ่มดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	การดื่มแอลกอฮอล์		χ^2	p-value
		ไม่ดื่ม (ร้อยละ)	ดื่ม (ร้อยละ)		
สถานที่อยู่อาศัย					
บ้านตัวเอง	560 (78.10)	296 (52.86)	264 (47.14)	5.34	0.148
บ้านญาติ (ปู่/ย่า/ตา/ยาย)	85 (11.85)	51 (60.00)	34 (40.00)		
หอพัก/บ้านเช่า	55 (7.67)	37 (67.27)	18 (32.73)		
อื่นๆ	17 (2.37)	10 (58.82)	7 (41.18)		
การทะเลาะกับบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือคนในครอบครัว					
ไม่เคย	205 (27.97)	110 (53.66)	95 (46.34)	0.21	0.900
นานๆครั้ง	498 (67.94)	276 (55.42)	222 (44.58)		
บ่อยๆ	30 (4.09)	16 (53.33)	14 (46.67)		
การทะเลาะกันของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือคนในครอบครัว					
ไม่เคย	181 (24.90)	98 (54.14)	83 (45.86)	0.14	0.933
นานๆครั้ง	513 (70.56)	282 (54.97)	231 (45.03)		
บ่อยๆ	33 (4.54)	19 (57.58)	14 (42.42)		
เพื่อนสนิทในหมู่บ้าน					
ไม่มี	86 (11.73)	59 (68.60)	27 (31.40)	7.59	0.006*
มี	647 (88.27)	342 (52.86)	305 (47.14)		
จำนวนเพื่อนสนิทในหมู่บ้าน (คน)					
≤5	424 (65.84)	258 (60.85)	166 (39.15)	29.49	<0.001*
6-10	150 (23.29)	61 (40.67)	89 (59.33)		
>10	70 (10.87)	24 (34.29)	46 (65.71)		
จำนวนเพื่อนสนิทในหมู่บ้านที่ดื่ม (คน)					
≤5	533 (84.34)	318 (59.66)	215 (40.34)	67.51	<0.001*
6-10	69 (10.92)	8 (11.59)	61 (88.41)		
>10	30 (4.75)	7 (23.33)	23 (76.67)		
เพื่อนสนิทต่างหมู่บ้าน					
ไม่มี	211 (28.94)	131 (62.09)	80 (37.91)	6.72	0.010*
มี	518 (71.01)	267 (51.54)	251 (48.46)		
จำนวนเพื่อนสนิทต่างหมู่บ้าน (คน)					
≤ 5	306 (58.06)	183 (59.80)	123 (40.20)	20.39	<0.001*
6 - 10	126 (23.91)	54 (42.86)	72 (57.14)		
> 10	95 (18.03)	35 (36.84)	60 (63.16)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติที่ค่า $\alpha = 0.05$

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบกลุ่มดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง(ต่อ)

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	การดื่มแอลกอฮอล์		χ^2	p-value
		ไม่ดื่ม (ร้อยละ)	ดื่ม (ร้อยละ)		
จำนวนเพื่อนสนิทต่างหมู่บ้านที่ดื่ม (คน)					
≤ 5	423 (81.66)	244 (57.68)	179 (42.32)	37.23	<0.001*
6 - 10	47 (9.07)	12 (25.53)	35 (74.47)		
> 10	48 (9.27)	10 (20.83)	38 (79.17)		
การสูบบุหรี่					
ไม่สูบ	607 (82.70)	382 (62.93)	225 (37.07)	91.31	<0.001*
สูบ	127 (17.30)	21 (16.54)	106 (83.46)		
ระดับทัศนคติ					
น้อย	12 (1.67)	4 (33.33)	8 (66.67)	38.29	<0.001*
ปานกลาง	363 (50.49)	160 (44.08)	203 (55.92)		
มาก	344 (47.84)	229 (66.57)	115 (33.43)		
ระดับความรู้					
น้อย	316 (43.83)	155 (49.05)	161 (50.95)	7.94	0.019*
ปานกลาง	363 (50.35)	217 (59.78)	146 (40.22)		
มาก	42 (5.83)	24 (57.14)	18 (42.86)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 9 พบว่าคุณลักษณะบางอย่างมีความสัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนอายุและลาหู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น พบว่าเพศชายอัตราส่วนผู้ดื่มมากกว่าเพศหญิง กลุ่มอายุ 20-24 ปี มีอัตราส่วนดื่มมากกว่ากลุ่มอายุ 15-19 ปี กลุ่มไม่มีอาชีพหรือว่างงานมีอัตราส่วนการดื่มมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ กลุ่มที่มีรายได้จากการทำงานเองหรือมีอาชีพมีอัตราส่วนการดื่มมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้แบบอื่น ๆ และพบว่ายี่มีรายได้สูงจะมีอัตราส่วนการดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำ

กลุ่มเยาวชนอายุและลาหู่ที่มีบิดาและ/หรือมารดาดื่มแอลกอฮอล์จะมีอัตราส่วนการดื่มมากกว่ากลุ่มที่บิดาและ/หรือมารดาไม่ดื่มสุรา จำนวนเพื่อนมากขึ้นและจำนวนเพื่อนที่ดื่มแอลกอฮอล์ที่มากขึ้นจะสัมพันธ์กับอัตราส่วนการดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มสูงขึ้น กลุ่มคนสูบบุหรี่มีอัตราส่วนการดื่มมากกว่ากลุ่มคนที่ไม่สูบ

ในส่วนทัศนคติและความรู้ พบว่า ยังมีทัศนคติที่เพิ่มสูงขึ้นต่อผลกระทบการดื่มแอลกอฮอล์และความรู้ที่เพิ่มขึ้นในเรื่องผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ จะมีอัตราส่วนของผู้ดื่มน้อยลงไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของแอลกอฮอล์ในเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	ระดับความรู้			χ^2	p-value
		น้อย	ปานกลาง	สูง		
ชนเผ่า						
ลาหู่	362 (50.14)	159 (43.93)	184 (50.83)	19 (5.25)	0.43	0.806
อาข่า	360 (49.86)	157 (43.61)	180 (50.00)	23 (6.39)		
เพศ						
ชาย	361 (50.00)	180 (49.86)	163 (45.15)	18 (4.99)	10.95	0.004*
หญิง	361 (50.00)	136 (37.67)	201 (55.68)	24 (6.65)		
อายุ (ปี)						
15 – 19	515 (71.73)	226 (43.88)	266 (51.65)	23 (4.47)	5.49	0.064
20 - 24	203 (28.27)	89 (43.84)	96 (47.29)	18 (8.87)		
ศาสนา						
พุทธและผีบรรพบุรุษ	210 (29.17)	87 (41.43)	110 (52.38)	13 (6.19)	1.13	0.885
คริสต์	506 (70.28)	227 (44.86)	250 (49.41)	29 (5.73)		
อิสลาม	4 (0.56)	2 (50.00)	2 (50.00)	0 (0.00)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	ระดับทัศนคติ			χ^2	p-value
		น้อย	ปานกลาง	สูง		
ชนเผ่า						
ลาหู่	361 (50.21)	8 (2.22)	176 (48.75)	177 (49.03)	1.95	0.378
อาข่า	358 (49.79)	4 (1.12)	187 (52.23)	167 (46.65)		
เพศ						
ชาย	357 (49.65)	9 (2.52)	216 (60.50)	132 (36.97)	34.67	<0.001*
หญิง	362 (50.35)	3 (0.83)	147 (40.61)	212 (58.56)		
อายุ (ปี)						
15 – 19	513 (71.75)	11 (2.14)	251 (48.93)	251 (48.93)	3.68	0.159
20 - 24	202 (28.25)	1 (0.50)	110 (54.46)	91 (45.05)		
ศาสนา						
พุทธและผีบรรพบุรุษ	208 (29.01)	4 (1.92)	114 (54.8)	90 (43.3)	4.40	0.396
คริสต์	505 (70.43)	8 (1.58)	248 (49.11)	249 (49.31)		
อิสลาม	4 (0.56)	0 (0.00)	1 (25.00)	3 (75.00)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 10 และตารางที่ 11 พบว่าในกลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายเขาเผ่าอาข่าและลาหู่ ผู้หญิงจะมีอัตราส่วนระดับความรู้เรื่องผลกระทบการดื่มแอลกอฮอล์และทัศนคติต่อผลกระทบการดื่มแอลกอฮอล์ สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนคุณสมบัติอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบระดับความเสี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

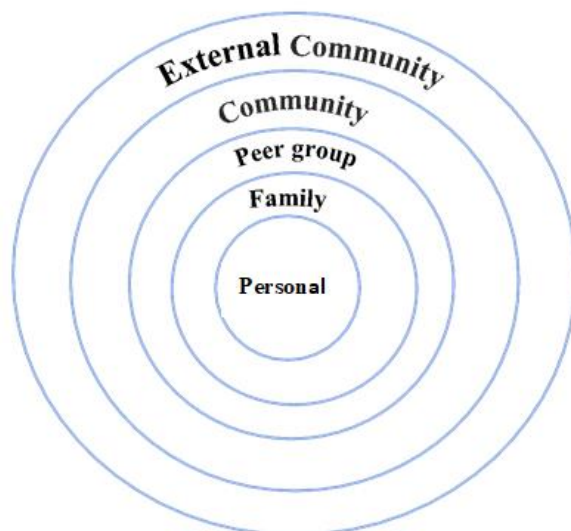
ลักษณะ	รวม (ร้อยละ)	ระดับความเสี่ยง				χ^2	p-value
		น้อย	เสี่ยง	อันตราย	ติด		
ชนเผ่า							
ลาหู่	146 (46.95)	80 (54.79)	49 (33.56)	5 (3.42)	12 (8.22)	6.47	0.091
อาข่า	165 (53.05)	72 (43.64)	59 (35.76)	14 (8.48)	20 (12.12)		
เพศ							
ชาย	210 (67.52)	80 (38.10)	85 (40.48)	17 (8.10)	28 (13.33)	31.53	<0.001 *
หญิง	101 (32.48)	72 (71.29)	23 (22.77)	2 (1.98)	4 (3.96)		
อายุ (ปี)							
15 – 19	205 (65.92)	104 (50.73)	73 (35.61)	9 (4.39)	19 (9.27)	4.08	0.253
20 - 24	106 (34.08)	48 (45.28)	35 (33.02)	10 (9.43)	13 (12.26)		
ศาสนา							
พุทธและผี	114 (36.77)	49 (42.98)	39 (34.21)	10 (8.8)	16 (14.0)	9.33	0.119
คริสต์	194 (62.58)	103 (53.09)	66 (34.02)	9 (4.64)	16 (8.25)		
อิสลาม	2 (0.65)	0 (0.00)	2 (100.00)	0 (0.00)	0 (0.00)		

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 12 พบว่าในกลุ่มตัวอย่างเยาวชนชาวเขาเผ่าอาข่าและลาหู่ ผู้ชายจะมีอัตราส่วนระดับความเสี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับเสี่ยง อันตรายและติด สูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนคุณสมบัติอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในชาวลาหู่และชาวอาฮา

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์แบ่งได้ 5 องค์ประกอบ 1) องค์ประกอบระดับบุคคล (Personal) 2) องค์ประกอบระดับครอบครัว (Family) 3) องค์ประกอบระดับกลุ่มเพื่อน (Peer) 4) องค์ประกอบระดับชุมชน (Community) และ 5) องค์ประกอบระดับนอกชุมชน (External Community)

ก. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในชาวอาฮา

องค์ประกอบที่ 1. องค์ประกอบระดับบุคคล (Personal) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านเพศ

สัดส่วนของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชนเผ่าอาฮาเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายมีสัดส่วนในการบริโภคมากกว่าในเพศหญิง โดยเพศชายมีสัดส่วนในการบริโภคถึงร้อยละ 70 ถึง 80 เหตุผลที่ทำให้การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิงน้อยกว่าในเพศชายนั้นอาจจะสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมของชนเผ่าอาฮาที่เพศชายจะมีบทบาททางสังคมที่มากกว่าในเพศหญิง เช่น การทำพิธีกรรมทางศาสนาโดยส่วนมากจะเป็นเพศชาย และจากคำพูดของผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นเพศหญิงที่ตอบว่า “ผู้หญิงดูไม่ตีกว่า” เมื่อถูกถามว่า “แล้วถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง ถ้าเกิดว่าเห็นเด็กผู้ชายมอหนึ่งกินเหล้ากับเด็กผู้หญิงมอหนึ่งกินเหล้าหนูรู้สึกว่าใครไม่ตีมากกว่ากันหรือไม่ตีเท่าๆกัน” รวมถึงจากคำพูดของผู้นำชุมชนที่ว่า “เดี๋ยวนี้ผู้หญิงนี้จะดูแปลกหน่อย เค้าจะไม่ค่อยกินเหล้า” และ “ผู้หญิงเวลาเมาบ๊อบพูดไม่รู้เรื่อง” เป็นต้น

1.2 ปัจจัยด้านอายุ

ชาวอาฮาในปัจจุบันเริ่มพบว่ามี การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ตั้งแต่ อายุ 13 ปี แต่ส่วนมากจะเริ่มตีตอนอายุประมาณ 14 ปี ซึ่งไม่เหมือนกับในอดีตที่การจะตีเครื่องตีแอลกอฮอล์เมื่อเป็นผู้ใหญ่อายุ 40-50 ปี แล้วเท่านั้น เพราะผู้ที่สามารถตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นต้องเป็นผู้ที่เข้าร่วมทำพิธีทางศาสนาเท่านั้น ซึ่งผู้ดำเนินพิธีกรรมทางศาสนา และผู้มีสิทธิเข้าร่วมโดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ ตามคำให้สัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กล่าวว่า “ก็ คนอยู่ข้างในจะเป็นส่วนผู้ใหญ่ อย่างพวกเป็นเด็กวัยรุ่นครวผม ก็ช่วยกันข้างนอก” และ “ถึงเราอยู่ก็ไม่ตีหรือกรับ เพราะว่าเราเป็นเด็ก”

และ “เหล่านี้ไม่ใช่สำหรับเด็กไงครับ” แต่ในปัจจุบันอายุของการตีเริ่มลดลง โดยในอาชำนันั้นอายุก็เป็นหนึ่งในเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินเพื่ออนุญาตหรือยินยอมให้เยาวชนในชนเผ่าสามารถตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้ และพบว่าอายุ 20 ปีคือเกณฑ์อายุที่ชนเผ่าอาชำนัยินยอมให้ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้

1.3 ปัจจัยอาชีพ

สำหรับชนเผ่าอาชำนัโดยส่วนใหญ่แล้วนั้นจะทำเกษตรกรรมและรับจ้าง โดยการรับจ้างนั้นมีทั้งภายในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน โดยพบว่าการทำงานที่มีการใช้แรง อาทิ เกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป มีผลทำให้ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดตัวอื่น เช่น ยาบ้า บุหรี่ โดยจะใช้ยาเสพติดที่มีฤทธิ์กระตุ้นตอนทำงาน เพื่อให้มีแรงในการทำงาน รับรู้ได้จากคำพูดที่ว่า “ก็ใช้ตอนไปทำงานมันสูบเข้าไปแล้ว มันรู้สึกมีแรงครับ” และ “มันเหมือนกับพร้อมจะทำงานแล้วอะ” และมีการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์หลังเลิกงาน เพื่อเป็นการผ่อนคลายตัวเองจากความเหนื่อยล้าจากการทำงานหลังเลิกงาน รวมถึงเพื่อกระตุ้นให้เกิดความอยากอาหาร “ก็กินเพื่อให้กินข้าวได้ อย่างนี้แหละครับ”

1.4 ปัจจัยด้านความรู้

ผู้ถูกสัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่ของชนเผ่าอาชำนัจบการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษา และมีบางส่วนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยม พบว่ายังมีบางส่วนที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่ไม่ถูกต้องว่า การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นช่วยบำรุงกระดูก จากประโยคที่ว่า “ก็เห็นเขาบอกว่า กินช้างแล้วบำรุงกระดูกอย่างเนี้ยะแหละครับ” และในเรื่องของผลกระทบที่เกิดจากการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์พบว่าโดยส่วนใหญ่รับรู้ว่าการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์มีผลกระทบทางร่างกาย เช่น ทำให้เกิดอุบัติเหตุ มีพฤติกรรมก้าวร้าว ปวดหัว ตับแข็ง เป็นต้น มีเพียงส่วนน้อยที่รู้ว่าการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์มีผลกระทบทั้งทางด้านสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจอื่นๆ

1.5 ปัจจัยด้านทัศนคติ

ในชนเผ่าอาชำนันั้นพบว่า ทัศนคติที่มีเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นแตกต่างกันตามช่วงวัยและเพศ เยาวชนเพศชายมองว่าการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นเป็นเรื่องปกติ ตีได้ทุกเมื่อ ไม่น่ารังเกียจ และมองว่าผู้หญิงนั้นไม่ควรตีเครื่องตีแอลกอฮอล์เพราะว่าดูน่ารังเกียจ ในทางกลับกันเยาวชนเพศหญิงกลับมองว่าเป็นเรื่องปกติที่ทำได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือชาย รวมถึงบางที่ก็ยังมีคนสนับสนุนจากคนที่เป็นผู้ใหญ่เองในการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ ดังที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นเยาวชนอาชำนั เพศหญิงได้ให้สัมภาษณ์ว่า “คะ สนับสนุนด้วยซ้ำคะ” และ “เอาเต็มที่ เดี่ยวหมดซื้อให้”

ในชาวเผ่าอาชำนัยังมีทัศนคติที่ว่า การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นมีความรุนแรงกว่าการใช้ยาเสพติดประเภทอื่น อาทิ บุหรี่ หรือยาบ้า เพราะว่า การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นทำให้เกิดอาการมึนเมาที่สามารถสังเกตเห็นได้ ในขณะที่การเสพยาอื่นไม่แสดงอาการใดๆ รวมถึงการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นอาจนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุได้ สะท้อนได้จากคำพูดที่ว่า “ การเกิดอุบัติเหตุจากยาเสพติดสู้เหล้าไม่ได้” เป็นต้น

นอกจากนั้นยังมองว่าเครื่องตีแอลกอฮอล์ไม่ใช่สิ่งเสพติดเพราะ เครื่องตีแอลกอฮอล์มีการขายปกติตามร้าน โดยเฉพาะจากความคิดเห็นที่ว่า “ก็ธรรมดาครับ เห็นขายตามร้านก็มีภาช็อย่างนี้เนี้ยะ” “ก็เหมือนกับน้ำที่เขาขายครับ” รวมถึงยังเข้าใจว่า เครื่องตีแอลกอฮอล์และบุหรี่ยไม่ใช่สิ่งเสพติดเพราะว่า มีการเสียภาษีถูกต้องตามกฎหมายและมีการวางขายอย่างเปิดเผย

1.6 ลักษณะช่วงเวลาในการดื่ม

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชนเผ่าอาข่านั้นพบว่าการดื่มหลังกลับจากการทำงาน โดยมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อบรรเทาอาการเหนื่อยล้าจากการทำงาน รวมถึงเพื่อเป็นการผ่อนคลาย และกระตุ้นความอยากอาหาร และในเยาวชนชนเผ่าอาข่าพบว่าส่วนใหญ่จะดื่มในช่วงวันศุกร์ เสาร์ เพราะโดยส่วนใหญ่เยาวชนยังอยู่ในวัยเรียน ดังนั้นจะดื่มเฉพาะเมื่อไม่มีเรียนเท่านั้น รวมถึงยังพบว่าเมื่อมีงานรื่นเริงหรืองานเทศกาล การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีมากขึ้น อาทิ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อเลี้ยงฉลองในงานวันเกิดและในงานแต่งงาน รวมถึงการดื่มในงานโล้ชิงช้า เป็นต้น

1.7 ปัจจัยประสบการณ์ที่ได้รับเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พบว่าประสบการณ์จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชนเผ่าอาข่านั้นมีทั้งประสบการณ์ในด้านที่ดีและไม่ดี ประสบการณ์ในด้านที่นั้นได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์งานรื่นเริง ทำให้มีความสุข สนุกสนาน ทำให้ลืมความทุกข์ คลายความเศร้า รวมถึงทำให้งานสมบูรณ์แบบสำหรับในด้านที่ไม่ดีนั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นประสบการณ์ที่ไม่ดีที่เกิดกับร่างกายหลังการดื่ม อาทิ ปวดหัว อาเจียน เจ็บคอ ท้องเสีย เป็นต้น รวมถึงการเกิดอุบัติเหตุและการทะเลาะวิวาท เป็นต้น แต่ประสบการณ์เหล่านี้ไม่ได้มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชนเผ่าอาข่า

1.8 ปัจจัยด้านความอยากรู้อยากลอง

พบว่าในเยาวชนอาข่า ความอยากรู้อยากลองเป็นตัวผลักดันที่ทำให้เกิดการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยความอยากรู้อยากลองที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากการที่เพื่อนชวน เห็นเพื่อนดื่ม รวมถึงเห็นสมาชิกในครอบครัวดื่ม ทำให้เกิดความอยากรู้อยากลอง

1.9 ปัจจัยด้านการใช้สารเสพติด

ในชนเผ่าอาข่าพบว่าการใช้สารเสพติด อาทิ บุหรี่ ยาบ้า แต่ไม่ได้มีความเกี่ยวเนื่องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่นจากคำพูดของผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ว่า “บุหรี่ยี่บุหรี่ยี่ต่างหากเลย” เมื่อถูกถามว่า การลองสูบบุหรี่มีความเกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ ซึ่งส่วนใหญ่กล่าวว่า การใช้สิ่งเสพติดอื่นนั้นเกี่ยวข้องกับอาชีพ และการทำงาน โดยมีการใช้เพื่อให้มีแรงในการทำงาน ดังคำพูดของเยาวชนอาข่า เพศชายที่ว่า “ก็ใช้ตอนไปทำงาน มันสูบเข้าไปแล้ว มันรู้สึกมีแรงครับ” และมีการสูบบุหรี่เพื่อการคลายเครียด ตามคำพูดที่ว่า “สูบแล้วมันสบาย” “ครับมันไม่ได้คิดอะไรครับ”

องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบระดับครอบครัว (Family) ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้

2.1 ประสบการณ์ที่ได้รับจากครอบครัว

พบว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากครอบครัวไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชนเผ่าอาข่า แต่เป็นเพื่อนที่มีอิทธิพลมากกว่า เพราะจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยส่วนใหญ่จะตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อเพื่อนชักชวนให้ลอง ไม่ว่าจะบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือสมาชิกคนอื่นในครอบครัวจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ก็ไม่ได้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่อย่างไร

2.2 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ในขณะที่เดียวกันพบว่าในชาวอาชานันความสัมพันธ์ในครอบครัว มีผลต่อการตัดสินใจตีพิมพ์หรือไม่ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ โดยพบว่าครอบครัวที่มีการทะเลาะวิวาทหรือมีความขัดแย้งกัน หรือครอบครัวที่เด็กไม่ค่อยได้พบเจอกับพ่อแม่จะมีผลทำให้เยาวชนตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ แต่แม้ว่าจะเป็นครอบครัวที่เด็กไม่ค่อยได้อยู่กับพ่อแม่ แต่หากในครอบครัวมีย่าหรือยายที่คอยดูแลเด็กก็จะมีไม่ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ เช่น ในกรณีของเยาวชนเพศชายที่มี บิดาที่ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ แต่ตัวเยาวชนนั้นไม่ตีพิมพ์

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบระดับกลุ่มเพื่อน (Peer) ประกอบด้วยปัจจัย ดังนี้

3.1 การถูกชักชวน

การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของชนเผ่าอาชานัน มักจะเริ่มต้นจากการที่ถูกเพื่อนหรือรุ่นพี่ชักชวน โดยพบว่าเพื่อนนั้นมีอิทธิพลที่สูงมากต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ เพราะเยาวชนบางคนที่ไม่ได้เรียนหนังสือแล้วจะตีพิมพ์เฉพาะวันศุกร์หรือวันเสาร์ เฉพาะกับเพื่อนเท่านั้น หรือแม้กระทั่งว่าเพื่อนให้ของตอบแทนเป็นเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในการช่วยงาน เห็นได้จากคำพูดที่ว่า “ครับ ถ้าเพื่อนมันชวน ทำงาน ไอ้เพื่อนเขาซื้อให้กินครับ”

องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบระดับชุมชน (Community) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

4.1 เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม

อาชามีวัฒนธรรมการตีพิมพ์เหล่าที่คล้ายกันกับลาหู่ โดยจะใช้เหล่าเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมต่างๆ ในอาชานันนับถือศาสนาผี และตีพิมพ์เหล่าในช่วงของเทศกาลหรืองานรื่นเริง อาทิ งานแต่งงาน งานศพ ปีใหม่ ไล้ชิงช้า เป็นต้น สอดคล้องกับคำพูดของผู้นำชุมชนที่ว่า “เขาต้องใช้เหล่าทำพิธีครับ”

4.2 การได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมอื่น

ชนเผ่าอาชานันมีการรับวัฒนธรรมอื่นที่ไม่ใช่วัฒนธรรมดั้งเดิมหลายอย่างอาทิ งานเลี้ยงวันเกิด งานแต่งงานที่ในอดีตนั้น เป็นการยกขา แต่ตอนนี้จะเป็นยกเหล่า เพื่อแสดงออกถึงความเคารพต่อผู้หลักผู้ใหญ่ รวมถึงการเลี้ยงเหล่าหลังจากเสร็จงาน (เลี้ยงคนที่ช่วยงาน เกือบกวาด ล้างจานหรืออื่น “เลี้ยงผาม” อาจจะเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้จากชุมชนเมือง เป็น Culture adaptation การเลี้ยงผาม เพราะชนพื้นราบเขาจะมี งานเลี้ยงผาม เลี้ยงให้กับคนที่มาช่วยเตรียมงานและช่วยเก็บข้าวของหลังเสร็จงาน)

4.3 การยินยอมให้เยาวชนตีพิมพ์แอลกอฮอล์

ในชุมชนของคนอาชานันจะเปิดกว้างให้เยาวชนสามารถตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในงานรื่นเริง เช่นงานแต่ง ที่มีเยาวชนเข้าไปช่วยงาน ซึ่งหลังจากเสร็จสิ้นงานแล้วอาจจะมีของตอบแทน โดยการเลี้ยงเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ โดยที่ไม่รู้สึกผิด และได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ เช่นจากการให้สัมภาษณ์ของเยาวชนอาชานันเพศหญิงที่ว่า “คะ สนับสนุนด้วยซ้ำคะ” “เอาเต็มที่ เตียวหมดซื้อให้”

4.4 การเข้าถึงเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

ในชุมชนของคนอาชานันพบว่าการขายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์โดยเฉลี่ย 2-3 ร้าน ต่อหมู่บ้าน โดยไม่ได้จำกัดอายุผู้ที่มาซื้อ ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายที่ระบุว่าห้ามขายให้กับเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ก็ตาม สะท้อนให้เห็นจากคำพูดของเยาวชนที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์รายหนึ่ง “ก็ไม่อยากครับ เหมือนกับซื้อเครื่องตี๋มปกติครับ” “หมู่บ้านมีประมาณ 5 ร้านครับ” รวมถึงผู้นำชุมชนที่พูดว่า “ส่วนมากเค้าจะเป็นเหมือนกับว่าร้านพวกนี้เขาจะรู้ว่าคนไหนให้ตั้งค์มาซื้อ ก็ส่วนมากก็จะให้พวกเด็ก เอารถเครื่องมาซื้อ” และ “ตอนนี้เป็นเรื่องปกติแล้วละครับ มันไม่เหมือนเมื่อก่อนครับ เพราะว่าร้าน มัน ไม่ได้ออกไปซื้อถึงข้างนอกใจครับ ในหมู่บ้านเนี่ย ขนาดเด็ก ก็ยังซื้อได้เลยครับ ไม่ได้เข้มงวดอะไรขนาดนั้น” เป็นต้น

4.5 กฎและข้อตกลงของชุมชน

ในชุมชนอาชานันไม่มีการตั้งกฎห้ามจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พบว่าในชุมชนมีร้านที่มีการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ 2-3 ร้าน ต่อหมู่บ้าน รวมถึงมีบางหมู่บ้านที่มี โรงกลั่นเหล้ากลั่น ชุมชนที่เป็นของบริษัทเอกชนอยู่ตรงปากทางเข้าหมู่บ้าน ทำให้การซื้อหรือการเข้าถึงเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องที่เปิดกว้างมาก แม้ว่าในชุมชนไม่ได้ห้ามการจำหน่ายหรือบริโภคเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ แต่หากมีการทะเลาะวิวาทหลังหลังการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ก็จะมีปรับ ตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป รวมถึงหากเยาวชนตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ แล้วทะเลาะวิวาทกัน บิดาหรือมารดาของเยาวชนต้องเป็นผู้รับผิดชอบด้วย

องค์ประกอบที่ 5 องค์ประกอบระดับนอกชุมชน (External Community) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

5.1 การเข้าถึงร้านจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

เนื่องจากในชุมชนของอาชานันมีการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ เพราะถือว่าเป็นสิทธิของผู้ที่ต้องการจะขาย ไม่มีการจำกัดอายุผู้ซื้อ ทำให้การเข้าถึงร้านขายเหล้าของเยาวชนนั้นง่ายมาก อีกทั้งคนในชุมชนต่างก็รู้จักกัน เด็กที่ถูกผู้ใหญ่ฝากซื้อหรืออ้างว่าผู้ใหญ่ฝากซื้อก็ซื้อได้ รวมถึงการซื้อแบบ “แปะ” ไว้ก่อน หรือการซื้อแบบสินเชื่อปากเปล่า ที่ให้สินค้าไปก่อนแล้วค่อยมาชำระเงินทีหลังก็เป็นธรรมดาในชุมชนอาชานัน

5.2 สื่อ

ในเยาวชนอาชานันมีการเข้าถึงสื่อมากขึ้น เนื่องจากเยาวชนมีการศึกษาที่มากขึ้น ทำให้ความรู้มากขึ้น อ่านออกเขียนได้ ทำให้เข้าใจสื่อและรับสื่อได้ จนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมสะท้อนให้เห็นจาก คำพูดของผู้นำชุมชนที่ว่า “ใช่ มันก็เกี่ยวอยู่นะครับ มันเกี่ยวนะครับ เพราะว่าสื่อมันเป็นตัวกระตุ้นให้เยาวชน มันออกไปยังใจครับ เป็นเด็ก แต่ว่าออกกรอบ ทำให้ออกนอกกรอบ” รวมถึงความคิดของผู้นำชุมชนอีกชุมชนหนึ่งก็เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสื่อมีผลต่อการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ “สมัยก่อนกับสมัยนี้มันต่างกันตรงที่ว่าสมัยก่อนเทคโนโลยีอะไรมันเข้ามาไม่ทั่วไม่ถึงหรอก” “เริ่มจะเข้าทางสื่อเทคโนโลยีมากขึ้น มันเลยทำให้วัฒนธรรมตอนนี้เปลี่ยนไป บางทีวัฒนธรรมที่มันเลือนหายเพราะยังงี้แหละครับ” เป็นต้น

ข. ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในกลุ่มเผ่าลาหู่

องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบระดับบุคคล (Personal) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านเพศ

จากการศึกษาพบว่าชนเผ่าลาหู่เพศชายและหญิงนั้นมีสัดส่วนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่แตกต่างกัน เพศไม่ใช่ตัวตัดสินว่าสามารถตีแอลกอฮอล์ได้หรือไม่ได้ แต่เพศกลับมีบทบาทในด้านการเลือกประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าโดยพบว่าผู้หญิงจะดื่มเบียร์มากกว่าและการดื่มเหล้าจะพบมากในเพศชาย โดยมีความเชื่อว่าการดื่มเบียร์นั้นไม่แรงเท่าเหล้า เบียร์จึงเป็นเครื่องดื่มสำหรับผู้หญิงแต่เหล้าเป็นเครื่องดื่มของผู้ชายเพราะแรงกว่า

เหตุผลของการดื่มของเพศชายนั้นต้องการดื่มเพื่อต้องการการยอมรับจากสังคมว่าตนเองนั้นเป็นผู้ใหญ่แต่ในขณะที่เพศหญิงนั้นเริ่มดื่มเหล้าเมื่อรู้สึกที่สามารถดูแลตนเองได้โดยเฉพาะการดูแลตนเองในเรื่องความปลอดภัยจากการถูกคุกคามทางเพศ โดยสะท้อนออกมาเป็นคำพูดที่ว่า “แบบว่าเราดูแลตัวเองได้ รักษาเนื้อรักษาตัวไม่ให้ใครมาอันนี้เราได้” เป็นต้น

1.2 ปัจจัยด้านอายุ

ชาวลาหู่เริ่มตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อายุ 9 ขวบแต่ส่วนมากจะเริ่มตีเมื่ออายุ 15 ปี ทั้งผู้ชายและผู้หญิง โดยพบว่าชาวลาหู่ใช้อายุเป็นหนึ่งในเกณฑ์การประเมินเพื่ออนุญาตหรือยินยอมให้คนในชนเผ่าสามารถตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยไม่ผิด ซึ่งพบว่าชาวลาหู่ที่ได้รับการยินยอมให้ตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน

1.3 ปัจจัยด้านอาชีพ

โดยส่วนมากชาวลาหู่จะประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรและส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพหลังจากที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการรับจ้างในหมู่บ้านและออกไปรับจ้างในตัวอำเภอหรือตัวจังหวัด พบว่า อาชีพนั้นมีผลต่อการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชาวลาหู่โดยที่คนที่เป็นนักเรียนจะตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าคนที่มีงานทำแล้ว ขณะเดียวกันพบว่าคนที่ประกอบอาชีพรับจ้างและทำไร่นิยมตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลังจากเลิกงาน แต่คนที่เป็นนักเรียนนักศึกษาจะตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันศุกร์ และเสาร์ นักศึกษาบางรายปฏิเสธที่จะตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยการให้เหตุผลว่าตนเองกำลังเรียนอยู่ เช่น “แล้วอีกอย่างหนึ่งหนูก็เรียนอยู่อะคะ” หรือ “ถ้าเรียนจบก็กินได้” เป็นต้น

1.4 ปัจจัยด้านรายได้

ที่มาของรายได้ของชนชาวลาหู่ส่วนใหญ่มาจากการรับจ้างและการเกษตร ขณะที่รายได้ของเยาวชนชาวลาหู่ส่วนใหญ่มาจากการประกอบอาชีพ แต่ถ้าเป็นนักเรียนจะได้จากผู้ปกครอง พบว่ารายได้สัมพันธ์กับการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมาก ส่วนใหญ่รู้สึกว่าจะหากตนเองสามารถหาเงินเพื่อนำมาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เองแล้วผู้ปกครองหรือคนอื่นก็จะไม่สามารถตำหนิหรือห้ามปรามได้ เช่นเยาวชนชายอายุ 24 ปี กล่าวว่า “ที่บ้านไม่ว่าหรอกครับเพราะเราก็ไม่ได้ขอเงินพ่อแม่แล้ว” หรือเป็นคำตอบของเยาวชนหญิงอายุ 17 ปี เมื่อถามว่าเมื่อไหร่ที่จะตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหน้าผู้ปกครองได้ก็ได้คำตอบว่า “เมื่อมีงาน แล้วแต่ผู้ปกครองบางคนคะ” ขณะที่มุมมองของผู้ใหญ่และผู้เฒ่าในชุมชนนั้นก็มองว่าการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นจะยอมรับได้ก็ต่อเมื่อคนดังกล่าวนั้นสามารถหาเงินมาดูแลตนเองได้แล้ว “ถ้ามีรายได้แล้วไม่เบียดเบียนใครเนี่ยแสดงว่าตีได้แล้ว” เป็นต้น

นอกจากนั้นยังพบว่าระดับของรายได้นั้นก็ยังมีผลต่อการดื่มอีกด้วย โดยพบว่าหากมีรายได้มากก็จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากและเมื่อรายได้ลดลงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็จะลดลงด้วย ซึ่งผู้สูงอายุในชนเผ่ามองว่าปัจจุบันคนในเผ่านั้นสามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายขึ้นเพราะเงินหาได้ง่ายขึ้น บางส่วนก็ใช้วิธีการหารค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้มีค่าใช้จ่ายที่น้อยลง “งานหาได้ง่ายเพราะว่าในหมู่บ้านก็จ้างไปปลูกข้าว พอได้เงินก็เอาไปซื้อเหล้ากับเพื่อน โดยรวมเงินกันคนละ 10 บาท 20 บาท ก็ดื่มได้แล้ว”

1.5 ปัจจัยด้านความรู้

ส่วนใหญ่ผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์นั้นจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างน้อย แต่พบว่าคนในเผ่าลาหู่มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงอยู่พอสมควร หลายคนยังมีเข้าใจว่าแอลกอฮอล์นั้นไม่ใช่สารเสพติด เพราะว่าการดื่มแอลกอฮอล์นั้นคนดื่มสามารถควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ได้ เมื่อไม่ต้องการดื่มสามารถหยุดดื่มได้และดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยที่ตำรวจไม่จับและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าที่ต้องเสียภาษีจึงไม่ใช่สารเสพติด

ส่วนความรู้ด้านผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับร่างกายนั้นพบว่าส่วนใหญ่ที่รับทราบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นมีผลกระทบด้านร่างกายอยู่พอสมควร เช่น ทำให้เวียนศีรษะ อาเจียน ตับแข็ง มีผลทำให้เกิดอุบัติเหตุง่าย เป็นต้น พบว่าบางคนมีมุมมองที่ว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บางชนิด เช่น เหล้าตองยา ว่าเป็นเครื่องดื่มบำรุงร่างกายสามารถดื่มได้ทุกเพศทุกวัย “ผู้ใหญ่บางคนก็เอาตองยา กินวันละแก้ว ในชุมชนก็ดื่มกันได้ทุกคนค่ะ” ความรู้ด้านผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและครอบครัวพบว่าทราบว่าการทำให้มีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นและมีผลเสียกับความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว

1.6 ปัจจัยด้านทัศนคติ

ชาวลาหู่มีทัศนคติในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ว่าเป็นเรื่องปกติใครๆก็ดื่มได้ ดื่มแล้วอารมณ์ดีประกอบกับหากคนนั้นสามารถหาเงินมาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เองได้ก็ยิ่งจะมีความชอบธรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือถ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วไม่มีผลกระทบกับการเรียนหรือไม่ถูกตำหนิก็สามารถดื่มได้ตามปกติ มีความชอบธรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากเยาวชนลาหู่เห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นผู้ใหญ่ การเฉลิมฉลอง เมื่อมีงานรื่นเริง มีเรื่องยินดีหรือเสียใจก็ดื่มแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาเป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงออกถึงความดีใจ เสียใจและแสดงถึงความเคารพ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์บางชนิด เช่น สุรานั้นอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันและวัฒนธรรมประเพณีของชาวลาหู่ ตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิตแม้กระทั่งบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวก็ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปกติ “มีคนเฒ่ามาแล้วเราไม่ให้แปลว่าไม่เคารพ” หรือ ผู้ใหญ่บ้านพูดถึงงานขึ้นบ้านใหม่ว่า “ไปบ้านใหม่แล้วไม่เอาเหล้ามาเสิร์ฟเรา มันก็หงุดหงิดเล็กน้อย” เมื่อสอบถามทัศนคติชาวลาหู่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ดื่มสุรา เช่น เสียงดัง การทะเลาะวิวาท การเมาแล้วหลับตามข้างทาง เป็นต้น

1.7 ปัจจัยช่วงเวลาในการดื่ม

โดยส่วนมากนั้นชาวลาหู่ที่ทำงานแล้วนิยมดื่มสุราช่วงเย็นจนถึงหัวค่ำ โดยเฉพาะหลังกลับจากการทำงาน จะมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อบรรเทาความเหนื่อยล้าจากการทำงาน ขณะที่กลุ่มเยาวชนจะดื่มช่วงเย็นๆจนถึงดึกๆ พบว่าบางรายอาจมีการดื่มตั้งแต่หัวค่ำจนถึงเช้า หากเป็น

นักเรียนนักศึกษาจะนิยมดื่มกันตอนเย็นของวันศุกร์และเสาร์ ระยะเวลาการดื่มนั้นจะเพิ่มขึ้นมากเมื่อมีงานประเพณีหรืองานเฉลิมฉลองของชุมชนหรือชนเผ่าโดยมีการดื่มในบ้านของตนเองหรือเพื่อนๆ โดยอาจจะดื่มทั้งวันทั้งคืน

1.8 ปัจจัยประสบการณ์ที่ได้รับเกี่ยวกับการดื่ม

เมื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกลงไปพบว่าคนในชนเผ่าลาหู่ มีประสบการณ์ทั้งด้านที่ดีและไม่ดี โดยเฉพาะเยาวชนที่มีประสบการณ์ในการดื่มที่เป็นด้านที่ดีมากกว่า เช่น ดื่มแล้วอารมณ์ดี ดื่มแล้วสนุกสนาน ดื่มสุราแล้วกล้าแสดงออก เป็นต้น แต่กลุ่มของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุกลับให้ความสำคัญของประสบการณ์ด้านสุขภาพมากกว่า เช่น ดื่มแล้วหยาบปวดเมื่อย ดื่มแล้วหลับสบายประสบการณ์ที่ไม่ดีในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่าส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ที่ไม่ดีเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนใกล้ชิดของคนในครอบครัวของคนในชุมชน แม้กระทั่งของตนเอง เช่น คนในครอบครัวทะเลาะกัน คนในชุมชนได้รับอุบัติเหตุจากการดื่มสุรา แต่มีผลต่อการตัดสินใจไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับ น้อยในหลายๆราย โดยให้เหตุผลในการตัดสินใจดื่มว่าสามารถควบคุมการดื่มของตนเองไม่ให้เกินนั้น มากกว่าที่จะเลือกไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีบางรายเท่านั้นพบว่ามีความประสบการณ์ที่ไม่ดีและเป็นแรงผลักดันให้รู้สึกไม่อยากจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเวลาต่อมา

1.9 ปัจจัยความคึกคะนองและความอยากรู้้อยากลอง

พบว่าความคึกคะนองและความอยากรู้้อยากลองเป็นแรงผลักดันที่สำคัญมากในการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนชาวลาหู่ โดยส่วนมากผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ให้เหตุผลว่าส่วนหนึ่งที่ตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกคือมีความรู้สึกรู้สึกว่าอยากลอง ตัวอย่างเช่น เยาวชนที่ดื่มแอลกอฮอล์วัย 24 ปี ปฏิเสธว่าเพื่อนไม่มีผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของตนเองว่า “ใครมาบังคับใจเราไม่ได้หรือใครบังคับใจเราไม่ยอมลอง” “ครั้งแรกคืออยากลอง” นอกจากนั้น คำตอบของเยาวชนหญิงวัย 17 ปี ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ว่า “ก็อยากลองคะ อยากลองเพื่อนเขากินก็เลยอยากลองกินบ้าง”

1.10 ปัจจัยการประชดประชัน

พบว่าหลายครั้งที่เยาวชนชาวลาหู่ออกไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากต้องการประชดประชัน เช่น การประชดพ่อแม่ที่ดุคำห้ามปรามหรือประชดสามีที่สามีดื่มเหล้า “ตอนแรกพี่ก็ไม่กิน ทะเลาะกันเลยคิดว่า เขากินได้ เราก็กินได้ เลยเปลอกินมาเรื่อยๆ” หรือเมื่อเยาวชนชาวลาหู่กล่าวถึงหลังการทะเลาะกับบิดามารดาเรื่องห้ามไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า “บางทีก็ออกไปนอกบ้าน กินหนักมากกว่าเดิม”

1.11 ปัจจัยความต้องการแสดงออก

โดยมากเยาวชนชาวลาหู่บางส่วนหนึ่งต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ตนเองกล้าแสดงออกรวมถึงการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศกล่าวคือหลังดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วก็กล้าเดินไปพูดคุยกับเพศตรงข้าม เยาวชนชาวลาหู่กล่าวว่าเมื่อไม่ได้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะไม่มี ความกล้าที่จะแสดงออก “ก็คุยกับเพื่อนแล้วก็ เดินไปชนแก้วอย่างนี้แหละคะ ปกติไม่กล้าคะ พอเมาปุ๊บกล้าเลยคะ”

1.12 ปัจจัยด้านรสชาติ

ส่วนใหญ่นั้นให้ความสำคัญกับรสชาติของเครื่องต้มแอลกอฮอล์เป็นอย่างมาก หากเครื่องต้มแอลกอฮอล์ชนิดใดที่รสชาติไม่ถูกปากก็จะไม่ดื่มถึงแม้จะมีราคาถูกกว่าก็ตาม ผู้หญิงมักเริ่มดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ที่มีรสชาติอ่อนๆ ก่อนเช่น เบียร์แล้วจึงมีการพัฒนามาดื่มสุราที่มีความเข้มข้นมากขึ้น แต่ผู้ชายมักจะเริ่มดื่มสุราก่อนโดยเฉพาะสุรากลั่นชุมชน รสชาติมีผลต่อการตัดสินใจดื่ม รวมถึงการดื่มครั้งต่อๆ มา ก็เกิดจากรสชาติที่ชื่นชอบ เช่น เมื่อถูกถามถึงว่าทำไมถึงเลือกดื่มเบียร์ช้าง “ช้างอร่อยกว่าค่ะ” หรือ “เหล้าแดงจะหอมกว่า”

1.13 ปัจจัยการใช้สารเสพติด

สารเสพติดที่คนในชนเผ่าลาหู่ นั้นนิยมใช้ขณะดื่มแอลกอฮอล์คือ บุหรี่ พบว่ามีเยาวชนส่วนหนึ่งมีการสูบบุหรี่ระหว่างการดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ โดยมากจะสูบบุหรี่ขณะดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ แต่เมื่อไม่ดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ก็จะไม่สูบบุหรี่ แต่ก็พบว่าบางส่วนก็ใช้บุหรี่มาก่อนที่จะเริ่มดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์เช่นกัน และพบว่ามีเยาวชนบางส่วนมีการใช้ยาบ้าร่วมด้วยแต่เลิกไปแล้วและพบว่าการใช้ยาค้างนั้นไม่เกี่ยวกับการดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ “สูบบุหรี่ครบมาหลายปีแล้ว สูบบุหรี่มาก่อนกินเหล้า” หรือ “บุหรี่ปากคะ เฉพาะในผับ”

องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบระดับครอบครัว (Family) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

2.1 การดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์เป็นประจำของครอบครัว

ชาวลาหู่บางครอบครัวนิยมดื่มสุราเป็นประจำโดยเฉพาะเวลาเย็นหลังเลิกงานหรือดื่มในช่วงที่มีเทศกาลต่างๆ ในชนเผ่า ส่วนมากผู้ที่ดื่มจะเป็นพ่อ ในขณะที่บางครอบครัวแม่จะไม่ดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์และทำหน้าที่ห้ามปรามลูกไม่ให้ดื่มอีกด้วย การดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์มัก จะดื่มกันที่บ้าน โดยที่แม่และลูกจะเป็นผู้เตรียมอาหารและเครื่องดื่มให้ผู้เป็นพ่อหรือสามีหลังเลิกงาน และยังพบอีกว่าเยาวชนชาวลาหู่มีหน้าที่ไปซื้อเครื่องต้มแอลกอฮอล์ให้กับคนในครอบครัว โดยจะแจ้งกับคนขายว่าพ่อแม่ให้มาซื้อให้ “ซื้อได้คะ จะบอกว่าพ่อแม่ให้มาซื้อ”

2.2 ประสบการณ์ที่ได้รับจากครอบครัว

ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเมาของคนในครอบครัวนั้นจะเป็นส่วนหนึ่งในแรงผลักดัน ในการตัดสินใจดื่มหรือเลือกที่จะไม่ดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนชาวลาหู่ พบว่าเยาวชนบางคนนั้นตัดสินใจที่จะไม่ดื่มเนื่องจากมีประสบการณ์ที่ไม่ดีกับผู้ที่มา เช่น เยาวชนเผ่าลาหู่ชายที่ไม่ดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ได้เล่าว่าพ่อแม่จะทะเลาะกันเมื่อพ่อหรือแม่เมา “ทะเลาะกันตลอดเลย เวลากินทั้งคู่หนักมากเลย” และ “นำผู้ชายกินแล้วก็ทะเลาะกับนำผู้หญิง” หรือจากเยาวชนผู้หญิงเล่าเหตุการ์ณเวลาพ่อพาเพื่อนมาดื่มสุราที่บ้านว่า “พูดเสียงดัง พอหลับก็กรนเสียงดัง หนูก็รำคาญเพราะบางที่เพื่อนพ่อก็ยังไม่กลับ หนูจะออกไปดูก็ไม่ได้ เพราะว่ามีแต่ผู้ชายอยู่”

2.3 ลักษณะการเลี้ยงดูของครอบครัว

เยาวชนชาวลาหู่ที่ดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์นั้นมักจะได้รับ การเลี้ยงดูแบบไม่มีกฎเกณฑ์ในครอบครัวที่ชัดเจน เมื่อเยาวชนทำผิดอาจไม่ได้รับการลงโทษที่เหมาะสม คนในครอบครัวก็จะทำการตักเตือนหรือตำหนิเล็กน้อยเท่านั้น “แม่ก็บ่นอย่าเดียว” หรือ “พ่อกับแม่ก็เตือนว่ากินให้น้อยๆหน่อย”

2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้นมีผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่นการทะเลาะกันของสามีภรรยา หรือแม่กับลูกนั้น เป็นสิ่งที่ผลักดันให้เยาวชนชาวลาหู่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นครอบครัวที่มีสัมพันธภาพดีมีผลทำให้เยาวชนลาหู่บางส่วนไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ในขณะที่ครอบครัวที่สัมพันธภาพไม่ดีจะเป็นแรงผลักดันทำให้เยาวชนบางส่วนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ “ตอนแรกพี่ก็ไม่กิน ทะเลาะกันเลยคิดว่า เขากินได้ เราก็กินได้ เลยเปลอกินมาเรื่อยๆ”

2.5 การยินยอมให้ดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว

ครอบครัวชาวลาหู่ส่วนใหญ่จะยอมรับให้เยาวชนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เมื่อมีอายุประมาณ 15 ปี หรือหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่เกณฑ์การพิจารณาที่สำคัญที่สุดในการยินยอมให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับครอบครัวคือความสามารถหารายเองได้ “ถ้ามีรายได้ไม่ได้เปียดเบียนใครนี้แสดงว่าเริ่มกินได้แล้ว”

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบระดับกลุ่มเพื่อน (Peer) ประกอบด้วยปัจจัยทั้งหมดต่างๆ ดังนี้

3.1 การชักชวนในกลุ่มเพื่อน

โดยส่วนใหญ่ชาวลาหู่มักจะเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากการชักชวนในกลุ่มเพื่อนหรือรุ่นพี่ โดยมีเพื่อนเป็นตัวนำหรือเป็นผู้ผลักดันให้กิน บางคนเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับเพื่อนหลายคนยังคงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพราะมีเพื่อนชักชวน “ทุกวันนี้ก็กินอยู่กับเพื่อน กับพี่น้องนี้แหละครับ”

3.2 การรักษาสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน

พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนลาหู่นอกจากการดื่มเพื่อความสนุกสนานแล้ว ยังมีการดื่มเพื่อรักษาสัมพันธภาพในกลุ่มชมเพื่อน โดยการชักชวนกันไปดื่มเป็นกลุ่มๆ อาจมีกลุ่มที่เป็นผู้หญิงล้วนหรือชายล้วนแต่พบว่าไม่นิยมดื่มเป็นกลุ่มหญิงชายในกลุ่มเดียวกัน “ไปกับเพื่อนคะอยากดื่มด้วย อยากเที่ยวด้วย” “อยากไปเต้น อยากมีเพื่อนฝูง”

องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบระดับชุมชน (Community) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

4.1 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นวัฒนธรรม

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชาวลาหู่พบว่ามีทุกเทศกาลและยังมีการดื่มนอกเหนือเทศกาลอีก เช่น การเลี้ยงในฉลองต่างๆ การทำบุญ การทำศพ เป็นต้น ซึ่งพบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของเผ่าลาหู่มานานมาก เช่น งานแต่งงานจะมีการยกเหล้าให้พ่อแม่เพื่อเป็นการแสดงความเคารพ หรือแม่แต่งงานทางศาสนา เช่น งานเข้าพรรษาก็มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จนทำในเป็นเรื่องปกติที่เยาวชนและคนในเผ่าลาหู่เห็นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชีวิตประจำวัน ผู้นำชุมชนพูดถึงงานประเพณีที่ต้องมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า “ปีใหม่ ตรุษจีน กินข้าวใหม่ ตานข้าวสาละ ขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญ งานศพ การกินเป็นเรื่องปกติครับ” หรือ “ตอนที่เกิดมาก็เห็นเขาดื่มพี่ก็เลยดื่มตาม ก็ไม่ได้รู้สึกว่ามันผิดอะไร”

4.2 การสร้างภาพลักษณ์ให้การตีแกลกฮอลล์เป็นสัญลักษณ์ของการเฉลิมฉลอง

ในงานเฉลิมฉลองของชนเผ่าลาหู่มีการเลี้ยงเครื่องตีแกลกฮอลล์กันเกือบทุกงาน มีการใช้เครื่องตีแกลกฮอลล์ต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมเมื่อมีงานเฉลิมฉลอง เช่น งานตรุษจีนก็จะมีเลี้ยงเหล้ากันในหมู่บ้าน มีการเดินไปตีแกลกฮอลล์ตามบ้านแต่ละหลัง เดินไปเรื่อยๆจนกว่าจะเมาหรือมีงานแต่งงานก็ยกเหล้าให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวเพื่อแสดงความยินดี หรือบางครั้งมีคนถูกหอยก็จะมีเลี้ยงฉลอง จึงทำให้ภาพลักษณ์ของเครื่องตีแกลกฮอลล์นั้นเป็นสิ่งที่ต้องมีในงานเฉลิมฉลอง ซึ่งในงานฉลองทุกงานต้องมีไม่มากก็น้อย พบว่าหากงานฉลองไหนไม่มีเครื่องตีแกลกฮอลล์ก็จะถูกติฉินนินทาจากคนในชนเผ่า “ดีใจก็กิน เสียใจก็กิน กินทุกงานคะ” หรือ “เวลาเราจัดงานแต่งงานนี่ก็ไม่มีเหล้า เขาก็ไม่สนุกกัน เขาก็จะบ่นกันแล้วซื้อมากินเอง”

4.3 การสร้างภาพลักษณ์ให้การตีแกลกฮอลล์เป็นเครื่องบ่งบอกความแตกต่างระหว่างบุคคลและความแตกต่างทางเพศ

การเลี้ยงหรือการตีเครื่องตีแกลกฮอลล์ในชนเผ่าลาหู่มีการแบ่งเพื่อบ่งบอกความแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นการตีเครื่องตีแกลกฮอลล์นั้นถูกมองเป็นเรื่องปกติของผู้ชายที่เป็นผู้ใหญ่ หากผู้หญิงตีเครื่องตีแกลกฮอลล์จะเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม การตีเครื่องตีแกลกฮอลล์ของผู้ชายที่เป็นผู้ใหญ่จึงเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับจากสังคมชาวลาหู่ หากตีได้ต้องเป็นผู้ใหญ่ การแบ่งความเป็นผู้ใหญ่ของผู้ชาย คือ ความสามารถหาเงินมาเลี้ยงตัวเองได้มีความรับผิดชอบในการดูแลตัวเอง ในขณะที่ผู้หญิงนั้นการแบ่งความเป็นผู้ใหญ่ คือ การดูแลตนเองได้โดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัยทางเพศ หากผู้ชายหรือผู้หญิงในชนเผ่าลาหู่สามารถหาเงินได้หรือสามารถดูแลตนเองได้แล้วก็จะได้รับการยอมรับให้สามารถตีเครื่องตีแกลกฮอลล์ได้โดยไม่ผิด ดังนั้นการตีเครื่องตีแกลกฮอลล์ของชาวลาหู่ก็เป็นสัญญาณบ่งบอกถึงการเป็นผู้ใหญ่ได้ การตีเครื่องตีแกลกฮอลล์นั้นไม่เพียงแต่แบ่งความแตกต่างเรื่องเพศและอายุแล้วยังสามารถบอกความแตกต่างของฐานะทางสังคมในชนเผ่าลาหู่ได้อีกด้วย เช่น เมื่อมีงานเลี้ยงในชุมชน การเลี้ยงการตีเครื่องตีแกลกฮอลล์ก็มีความแตกต่าง เช่น ถ้ามีแขกที่มีฐานะทางสังคมที่สูงก็จะการเลี้ยงเครื่องตีแกลกฮอลล์ที่มีคุณภาพที่สูงกว่าคนทั่วไปตีเหมือนกัน หรือจะเป็นผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงในชุมชนเองเมื่อไปร่วมงานของชุมชนนั้นก็จะต้องได้รับการยกเหล้าให้เพื่อเป็นการแสดงความเคารพจากผู้ที่มีฐานะทางสังคมต่ำกว่าเป็นต้น “ แล้วยกให้ผู้ใหญ่เป็นการแสดงความเคารพ ”

4.4 ภาพลักษณ์ที่คนในชุมชนมองคนที่ตีเครื่องตีแกลกฮอลล์

คนในชุมชนนั้นมองว่าการตีเป็นเรื่องปกติในชุมชน โดยสะท้อนจากการที่คนในชุมชนมีการตีในช่วงเทศกาลหรือตามงานต่างๆ คนในชุมชนมองว่าใครๆก็ตีกันและมองว่าหากเป็นผู้ใหญ่แล้วตีสุราแล้วไม่ไปทะเลาะวิวาทกันก็เป็นเรื่องปกติ ไม่ได้มองว่าการที่มีคนเมาเป็นคนที่ไม่ยอมรับหรือรังเกียจภาพลักษณ์ของผู้หญิงผู้ชายในการตีเครื่องตีแกลกฮอลล์ของชนเผ่าลาหู่พบว่ายอมรับผู้ชายตีมากกว่าผู้หญิง โดยมองว่าผู้หญิงนั้นไม่เหมาะที่จะตีเครื่องตีแกลกฮอลล์แต่ผู้ชายนั้นตีเครื่องตีแกลกฮอลล์เป็นเรื่องปกติเมื่อถามเยาวชนถึงภาพลักษณ์การตีเครื่องตีแกลกฮอลล์ ได้คำตอบว่า “ สมัยนี้เป็นเรื่องปกติแต่การกินเหล้าของผู้ชายน่าดูกว่าคะ ” หรือเมื่อถามผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ชายในชุมชนพบว่า “ ผู้หญิงตีเหล้าน่ารังเกียจกว่าครับ ” อีกสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับ

ภาพลักษณ์ของชุมชนที่มองคนที่มา คือ การให้อภัยหรือยกโทษให้เป็นกรณีพิเศษเมื่อมีคนมาทำอะไรผิดหรือผิดน้อยลงเนื่องจากความเมา “ไม่อะคะ เขาก็รู้ว่าเราเมา”

4.5 กฎและข้อตกลงในชุมชน

ในชุมชนลาหู่่นั้นมีกฎเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ การห้ามร้านขายของในหมู่บ้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด แต่ก็พบว่าถ้าคนในชุมชนต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถหาซื้อได้ที่หน้าหมู่บ้านซึ่งมีร้านจำหน่าย การห้ามทะเลาะวิวาทกันในหมู่บ้านหากมีการทะเลาะจะมีการปรับ เงินตั้งแต่ 500-1500 บาท หรือตามความเหมาะสมนอกจากกฎที่มีการตกลงกันในชุมชนอย่างชัดเจนแล้ว ในชุมชนชาวลาหู่่มียังมีกฎที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่ถูกสร้างโดยจารีตประเพณีชนเผ่าอีกชั้นหนึ่งด้วย โดยสิ่งนี้เป็นหนึ่งในกลไกควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชุมชนซึ่งพบว่า หากมีการทำผิดจารีตประเพณีแล้วจะถูกคนในชุมชนตำหนิหรือตีดินนินทา “ก็ ลุงในหมู่บ้านอื่นก็แอบนินทาเราว่า เอ้อ ปล่อยลูกสาวไว้อย่างนี้ไม่ดี เขาจะดูเราไม่ดี” โดยพบว่ากฎของชุมชนนั้นมีการยึดหยุ่นในช่วงเทศกาล เช่น หากเยาวชนแอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงดังกล่าวอาจไม่ถูกตำหนิรุนแรงเหมือนช่วงปกติ หรือว่าบางคนจะไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยแต่จะดื่มเฉพาะช่วงเทศกาลเท่านั้น

4.6 การดื่มสุราตามความเชื่อของชุมชน

เนื่องจากชาวลาหู่่นั้นมีประวัติศาสตร์เป็นของตนเองมาเป็นเวลานานมีความเชื่อเป็นของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การดื่มเพื่อเป็นยาในผู้สูงอายุ การดื่มเพื่อล้างของไม่ดีออกจากตัวตามซึ่งเป็นความเชื่อทางไสยศาสตร์ เป็นต้น “ประเพณีนี้กินอยู่แล้ว ทั้งกินสนุกด้วย บ้างก็ลองของทำเสน่ห์ด้วย ล้างของด้วย”

4.7 การยินยอมให้เยาวชนดื่มแอลกอฮอล์

ระดับชุมชนส่วนใหญ่นั้นจะยินยอมให้เยาวชนลาหู่่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เมื่อมีอายุประมาณ 15-20 ปี แต่เกณฑ์การพิจารณาที่สำคัญคือสามารถหารายเองได้เช่นเดียวกันและต้องมีความสามารถที่จะดูแลตัวเองได้ เช่นเดียวกับการยินยอมของครัวต่างๆในชุมชน

4.8 ความยากง่ายในการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชุมชนชาวลาหู่่นั้นถูกจำกัดโดยระยะทาง เนื่องจากมีร้านค้าที่อยู่หน้าหมู่บ้านแต่ภายในหมู่บ้านจะไม่มีร้านจำหน่ายและการดื่มเหล้าในชุมชนก็ไม่มีเหมือนอดีต ทำให้ลดโอกาสเกิดนักดื่มหน้าใหม่ได้และพบว่าลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ด้วยโดยภาพรวม

4.9 การปรับตัวทางวัฒนธรรม

ชาวลาหู่่นั้นมีการเดินทางออกไปทำงานนอกหมู่บ้านเป็นจำนวนมากและเป็นเวลานานทำให้มีการรับเอาวัฒนธรรมของชุมชนภายนอกมาโดยเฉพาะชุมชนคนไทยพื้นเมือง (คนเหนือ) เข้ามาในชุมชนที่น่าสนใจคือการดื่มเหล้าหลังเลิกงาน ซึ่งตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวลาหู่่นั้นไม่มีการดื่มเหล้าหลังเลิกงาน “เพราะเมื่อก่อนไปรับจ้าง ไปเกี่ยวข้าว เสร็จแล้วกินเหล้านะ ไปเลียนแบบเขามา”

องค์ประกอบที่ 5 องค์ประกอบปัจจัยจากภายนอกชุมชน (External Community) ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้

5.1 การเข้าถึงร้านจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่ใกล้ๆหมู่บ้าน

เนื่องจากในชุมชนของเผ่าลาหู่มีการห้ามจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์ทุกชนิดทำให้แหล่งซื้อขายเครื่องตีแอลกอฮอล์จะอยู่นอกหมู่บ้านทั้งหมด แต่ก็พบว่าการเดินทางที่สะดวกจึงทำให้เยาวชนเข้าถึงเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้ไม่ยากมาก สามารถใช้รถจักรยานยนต์ไปยืมร้านค้าได้ ร้านค้าก็มีกลยุทธ์การขายที่ดี เช่น ช่วงที่มีเทศกาลสามารถไปซื้อตอนดึกๆได้โดยการเคาะประตูบ้าน หรือมีการซื้อสินค้าออกมาก่อนได้ทำให้เยาวชนส่วนหนึ่งเข้าถึงเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้ง่ายขึ้นและไม่ต้องมีเงินในขณะนั้นก็สามารถซื้อได้โดยปกติการซื้อเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้ตลอดเวลาและไม่มีการตรวจสอบอายุของผู้ซื้อ โดยอาศัยการรู้จักซึ่งกันและกันบางครั้งเด็กสามารถซื้อให้ผู้ใหญ่ได้ร้านค้าเองก็จำหน่ายให้ แต่บางครั้งก็มีการแอบอ้างของเยาวชนว่าพ่อแม่ให้มาซื้อแต่แอบเอาไปตีเอง “ไม่ไกลคะอยู่ข้างนอกไม่ถึง 3 กิโลเมตรออกไปข้างนอกก็เจอแล้ว ถ้ามีงานตรุษจีนอย่างนี้ประมาณตี 1 – 2 ก็ไปเราเรียกประตู”

5.2 สถานที่และโอกาสอำนวย

สถานที่ที่มีผลต่อการตัดสินใจและสนับสนุนให้มีการตีของกลุ่มเยาวชนชาวลาหู่โดยพบว่าร้านลาบ สันเขื่อน ผับ การกินหมูกระทะ หรือการเลี้ยงสรรพสัตว์ เป็นสถานที่ที่สนับสนุนให้มีการตีของเยาวชนการกิน “จะหางานแบบมีงานแบบเลี้ยงหมูกระทะแล้วก็ได้กิน ถ้าได้กินหมูกระทะบ่อยๆก็ได้กินเบียร์” “เย็นๆ บางครั้งก็มีบ้าง บางครั้งก็ไม่มี แต่ร้านลาบมันก็จะมีส่วนช่วย”

5.3 เครื่องตีแอลกอฮอล์ที่มีราคาถูก

ชาวลาหู่ส่วนใหญ่ทำงานรับจ้าง ทำไร่ จะมีรายได้โดยประมาณวันละ 200-300 บาท แต่ราคาของสุราชุมชนที่ชาวลาหู่ดื่มขวดละ 30-65 บาท หรือราคาเบียร์ที่นิยมดื่มมีราคาประมาณ 35-60 บาท ซึ่งราคาไม่ได้สูงมากทำให้ชาวลาหู่สามารถซื้อหาได้ บางครั้งก็รวมเงินกันทำให้มีโอกาสตีได้บ่อยมากขึ้นและตัดสินใจซื้อได้ง่ายขึ้นเนื่องจากมีราคาถูก และเมื่อมีงานต่างๆก็จะซื้อบริการมากขึ้นและหากซื้อทีละหลายๆ ราคาจะถูกกลงไปอีกด้วย ราคาของเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นส่งผลต่อวิวัฒนาการเครื่องตีแอลกอฮอล์ของชนเผ่าลาหู่โดยเฉพาะการต้มเหล้า พบว่าการต้มเหล้านั้นได้หายไปเนื่องจากเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่มีจำหน่ายในปัจจุบันนั้นราคาถูกและหาซื้อได้ง่าย แต่การต้มเหล้านั้นมีขั้นตอนที่ยุ่งยากใช้เวลาในการผลิตนานและได้ปริมาณน้อยกว่าเลยทำให้ความนิยมในการต้มเหล้าเองนั้นลดลงอย่างมาก

5.4 การเข้าถึงสื่อ

การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆบริษัทที่จำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์นั้นพบว่าไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อชาวลาหู่แต่เพื่อนหรือคนใกล้ชิดเป็นผู้ที่มีผลต่อการตัดสินใจตีหรือไม่มากกว่า ราคาของเครื่องตีแอลกอฮอล์มีผลมากกว่าสื่อโฆษณา เครื่องตีแอลกอฮอล์ที่มีการโฆษณานั้นมีภาพลักษณ์ที่เป็นสินค้าราคาแพงยากแก่การเข้าถึงสำหรับชาวลาหู่ “ไม่ครับ เพราะเหล้าที่โฆษณานั้นแพง เราซื้อกินไม่ได้ครับ”

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

กลุ่มเยาวชนชาวอาข่าและลาหู่มีอัตราการติ่มแอลกอฮอล์สูง โดยเยาวชนชาวอาข่าและชาวลาหู่มีอัตราการติ่มแอลกอฮอล์ไม่ต่างกัน แต่เพศชายจะมีอัตราการติ่มสูงกว่าเพศหญิง เครื่องดื่มที่นิยมกันมาก คือ เบียร์ เพราะราคาถูกและรสชาติถูกใจกลุ่มเยาวชน อย่างไรก็ตามเพศชายจะนิยมดื่มสุราขาวหรือสุรามากกว่าเบียร์และเป็นค่านิยมที่จะแสดงถึงความเข้มแข็งและความเป็นผู้นำ และยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการติ่มแอลกอฮอล์ เช่น กลุ่มที่มีอายุมากกว่าจะมีความสัมพันธ์กับการติ่มแอลกอฮอล์มากกว่า อย่างไรก็ตามทั้งในชาวลาหู่และอาข่า จะยอมรับการติ่มสุราตั้งแต่อายุ 15 ปี แต่จะมีประเด็นปลีกย่อยต่อการยอมรับการติ่มสุราของกลุ่มสมาชิก เช่น ต้องมีรายได้เอง ต้องไม่เรียนหนังสืออยู่ เป็นต้น ส่วนในผู้หญิงจะต้องมีวุฒิภาวะมากพอที่จะดูแลตัวเองในเรื่องการถูกคุกคามทางเพศจากการติ่มแอลกอฮอล์ด้วย อย่างไรก็ตามในสังคมชาวอาข่าและลาหู่ให้การยอมรับการติ่มสุราของเพศชายมากกว่าการติ่มของเพศหญิง ส่วนการมีงานทำและมีรายได้เป็นประเด็นที่สำคัญที่สังคมชาวอาข่าและลาหู่ยอมรับว่ามีความชอบธรรมในการติ่มแอลกอฮอล์ อย่างไรก็ตามในชุมชนชาวลาหู่และชาวอาข่ามีความไม่ยากมากนักในการหางาน หารายได้จากคนในชุมชน กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีอัตราการติ่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มอื่น ส่วนนักเรียนจะดื่มในช่วงเย็นวันศุกร์และช่วงปิดเทอมเป็นต้น พฤติกรรมการติ่มของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทั้งเชิงอิทธิพลส่งเสริมให้เกิดการติ่มและไม่ส่งเสริมให้เกิดการติ่ม แก่เยาวชน แต่ส่วนใหญ่ของกลุ่มที่เป็นนักติ่มเยาวชนพบว่าไม่มีบุคคลในครอบครัว เช่น บิดาและมารดาหรือผู้ปกครองมีพฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนชาวลาหู่และอาข่ายังพบมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งถึงจำนวนเพื่อนสนิททั้งในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน โดยพบว่าหากมีจำนวนเพื่อนสนิทมากจะมีความสัมพันธ์ที่จะเป็นผู้ติ่มแอลกอฮอล์ และยังเพื่อนสนิทเป็นผู้ที่ติ่มสุราจะยิ่งสัมพันธ์ต่อการติ่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน เช่นกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มพบว่า ปัจจัยหลักของกลุ่มเยาวชนที่จะเป็นผู้เริ่มติ่มแอลกอฮอล์ คือ เพื่อนชวน อยากรอง เป็นต้น ส่วนยาเสพติดที่นิยมเสพในกลุ่มเยาวชนในช่วงที่ติ่มแอลกอฮอล์ คือ บุหรี่และยาบ้า โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ชายการติ่มสุราและสูบบุหรี่ กลุ่มเยาวชนจะเข้าใจว่าไม่เป็นยาเสพติดเนื่องจาก ตำรวจไม่จับ ส่วนช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับผลกระทบของการติ่มสุรา ยังคงเป็น Facebook รองลงมาเป็นการรับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต ในส่วนระดับความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการติ่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาวชนชาวลาหู่และอาข่า โดยพบว่าหากมีทัศนคติและระดับความรู้ต่อผลกระทบจากการติ่มแอลกอฮอล์ต่ำ จะมีความสัมพันธ์ต่อการติ่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะเพศชาย จะมีระดับทัศนคติและความรู้ผลกระทบจากการติ่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่าเพศหญิง จึงนำไปสู่การมีอัตราส่วนการติ่มแอลกอฮอล์มากกว่าเพศหญิงและในกลุ่มเพศชายจะมีกลุ่มนักติ่มที่เป็นกลุ่มระดับเสี่ยง ระดับอันตรายและระดับติด มากกว่านักติ่มที่เป็นเพศหญิง

ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนชาวอาข่าและลาหู่พบว่า มีประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาทกัน การมีเพศสัมพันธ์กันและการมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ได้ป้องกันกับคู่ที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยา อย่างไรก็ตามในสังคมกลุ่มหนึ่งของเยาวชนชาวลาหู่และอาข่ายังมีกิจกรรมการส่งเสริมลดการดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน แต่เป็นจำนวนน้อยและมีอัตราส่วนมากที่ไม่เชื่อว่าจะนำมาสู่การลดการดื่มของกลุ่มเยาวชนในชุมชนแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังพบว่าคนในครอบครัวมีการทะเลาะกันและมีอันตรายถึงสมาชิกครอบครัวได้หลังจากมีคนดื่มในครอบครัว เช่น เด็กผู้หญิงโดนบิดาบีบแขน และกลุ่มที่มาดื่มเป็นเพื่อนผู้ชายของพ่อซึ่งอาจจะมีอันตรายกับเด็กผู้หญิงได้

ในชุมชนของชาวลาหู่มีความเข้มงวดการป้องกันการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เด็กเยาวชนและห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชนมากกว่าในหมู่บ้านของชาวอาข่า โดยหมู่บ้านอาข่าส่วนใหญ่ไม่มีข้อกำหนดการห้ามจำหน่ายแอลกอฮอล์ในชุมชน ตลอดทั้งการจำหน่ายให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เนื่องจากการจำหน่ายสินค้าเหล่านั้นส่วนใหญ่จำหน่ายให้กับบุคคลในชุมชนและเป็นผู้รู้จักกัน เช่น ลูกซื้อให้บิดา มารดา เป็นต้น การจำหน่ายแอลกอฮอล์จะง่ายและสะดวกขึ้นในช่วงงานเทศกาล เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น

ในปัจจุบันเด็กเยาวชนชาวอาข่าและลาหู่ยังนิยมนำวัฒนธรรมต่าง ๆ จากภายนอกหมู่บ้านมาปฏิบัติและเป็นช่วงเวลาที่จะมีการดื่มแอลกอฮอล์กัน เช่น วันเกิด วันปีใหม่ไทย ขึ้นบ้านใหม่ หรือแม้กระทั่งการเลี้ยงแอลกอฮอล์กันหลังเลิกงานกัน ซึ่งประเพณีหรือวิถีปฏิบัติเหล่านี้เป็นการนำเข้ามาจากภายนอกหมู่บ้าน ส่วนการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางโทรทัศน์ ไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจดื่มเนื่องจากเครื่องดื่มที่โฆษณาส่วนใหญ่ราคาสูง แต่ส่วนที่มีผลต่อการตัดสินใจดื่มและดื่มต่อของกลุ่มเยาวชน คือ การถูกเพื่อนชวน ความอยากรู้อยากลอง ราคาต่ำและรสชาติของเครื่องดื่ม เป็นต้น

ในชุมชนชาวลาหู่และอาข่าจะมีความเชื่อเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์หลายรูปแบบ เช่น การดื่มแอลกอฮอล์ทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงในกลุ่มผู้สูงอายุ การดื่มแอลกอฮอล์หรือการยกเหล้าเป็นการแสดงความเคารพนับถือ บางครั้งใช้แอลกอฮอล์เป็นองค์ประกอบในพิธีกรรมต่างๆ ตลอดทั้งการขับไล่สิ่งอัปมงคล ในปัจจุบันการดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชนชาวอาข่าและชาวลาหู่เป็นสัญลักษณ์ของความสนุกสนาน และเป็นเครื่องดื่มที่ต้องมีการบริการในพิธีกรรมหรือเทศกาลต่างๆ ปัจจุบันกลุ่มชาวลาหู่และอาข่านิยมดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิตออกจากโรงงาน เช่น โรงกลั่นสุราขาว ส่วนการกลั่นสุราเองในชุมชน ไม่มีแล้ว หรือเหลือน้อยแล้ว เนื่องจากมีขั้นตอนมากและผลิตรออกมาได้น้อยในแต่ละครั้งและยังผิดกฎหมายด้วย

อภิปรายผลการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการพัฒนาแบบสอบถามขึ้นมาใช้เองเนื่องจากไม่มีแบบสอบถามมาตรฐานที่เหมาะสมกับกลุ่มประชากรชาวเขาเผ่าลาหู่และอาฮา ดังนั้นในช่วงการดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงแรกเป็นการเก็บข้อมูลเชิงลึก ซึ่งได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มประชากรวัยต่าง ๆ และบุคคลที่มีบทบาทต่าง ๆ ในชุมชนทั้งสองชนเผ่าโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ผลการดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงนี้ได้ทำให้ทราบข้อมูลเชิงลึกที่ได้มาอธิบายลักษณะของประชากรตัวอย่างจากการเก็บข้อมูลเชิงกว้างได้อย่างเหมาะสมในเวลาต่อมา ทำให้การอธิบายสถานการณ์และองค์ประกอบต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกันอย่างสมบูรณ์

การเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างเยาวชนและกลุ่มประชากรที่มีอายุอื่น ๆ ในชุมชนของชาวเขาเผ่าอาฮาและลาหู่ ในประเด็นของการตีพิมพ์แอลกอฮอล์ไม่ได้มีความยุ่งยากแต่อย่างใด อาจเนื่องมาจากกลุ่มในวัฒนธรรมของชาวอาฮาและชาวลาหู่มีความคุ้นเคยเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ทั้งในเพศหญิงและเพศชาย ตลอดทั้งทุกกลุ่มอายุ ทำให้การได้ข้อมูลในกลุ่มประชากรดังกล่าวมีความราบรื่นดี ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ไม่มีผู้ที่ปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยแต่อย่างใด

การเก็บข้อมูลในกลุ่มประชากรชาวเขาเผ่าอาฮาและลาหู่ที่เหมาะสมที่สุดเป็นวันอาทิตย์ เนื่องจากกลุ่มประชากรดังกล่าวส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ ทำให้นักวิจัยสามารถนัดพบเพื่อสัมภาษณ์เก็บข้อมูลได้สะดวกกว่า ส่วนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารนั้น สามารถใช้ภาษาไทยได้ เพราะกลุ่มตัวอย่างสามารถสื่อสารโดยภาษาไทยได้ดี มีจำนวน 9 คนเท่านั้นที่ไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้ จากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งนักวิจัยมีทีมผู้ช่วยนักวิจัยที่สามารถสื่อสารภาษาชนเผ่า จนสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วนทุกคน

ส่วนอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ การคมนาคมโดยเฉพาะช่วงฤดูฝน แต่เนื่องจากทีมนักวิจัยได้วางแผนกันก่อนแล้วว่า จะดำเนินการเก็บข้อมูลให้แล้วเสร็จก่อนที่จะเข้าสู่ฤดูฝน ทำให้การดำเนินการเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นช่วงกลางเดือนมิถุนายน 2560 ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูฝน

การวิจัยครั้งนี้พบว่า การตีพิมพ์แอลกอฮอล์ทั้งชนเผ่าอาฮาและลาหู่มีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งถึงความเชื่อ ประเพณีและค่านิยมของชนเผ่า โดยพบว่ายังนิยมเอาแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบในพิธีกรรมต่างๆ เช่น การไล่สิ่งอัปมงคล ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของกิ่งแก้ว ก่าตีบ (2557) ที่พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการการตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในกลุ่มชาติพันธุ์นั้นสัมพันธ์ถึงพิธีกรรมต่าง ๆ ที่มีความเชื่อในชุมชน

ปัจจัยที่สัมพันธ์อีกประการหนึ่งคือ รายได้และอาชีพซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาของชาวเขาเผ่าอาฮาและลาหู่เข้าสู่การเป็นนักตีพิมพ์ในชุมชน ทั้งเพศชายและเพศหญิง เพราะสังคมในชุมชนเชื่อว่าหากไม่อยู่ในช่วงกำลังศึกษานั้นสามารถตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้ โดยเฉพาะเพศชายเพราะผู้ชายต้องเป็นผู้นำของครอบครัวและชุมชน แลชุมชนเองก็ยอมรับการเข้าสู่การเป็นนักตีพิมพ์ จากการศึกษายังพบว่าผู้ใหญ่ในชุมชนยังให้การสนับสนุนการตีพิมพ์ในกลุ่มเยาวชนด้วย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตติยา ทอนพลกรง (2557) ที่พบว่ารายได้เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการเป็นนักตีพิมพ์ของเยาวชน

นอกจากนั้น รัตติยา ทอนพลกรง (2557) ยังรายงานว่า การมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์จะนำไปสู่การดื่มของเยาวชน ซึ่งผลการศึกษาของในครั้งนี้ได้พบอย่างชัดเจนว่า กลุ่มเยาวชนชาวอาข่าและลาหู่ที่มีเพื่อนสนิททั้งในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้านที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้เยาวชนคนนั้นเข้าสู่การเป็นนักดื่มแอลกอฮอล์ ในการศึกษาพบว่ามีเพื่อนสนิทที่ดื่มแอลกอฮอล์แล้วยังพบอีกว่า จำนวนเพื่อนสนิทและจำนวนเพื่อนสนิทที่ดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในชนเผ่าอาข่าและ ลาหู่อีกด้วย

การแสดงความคิดเห็นของผู้สูงอายุและแสดงออกโดยการยกเล้าหรือสุรา เป็นการแสดงความกตัญญูรู้คุณ ทำให้การดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งถูกต้องและควรปฏิบัติในสังคมของชาวลาหู่และอาข่า ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ฤทธิชัย แกมนาค (2559) พบว่ากลุ่มเยาวชนชาวเขาที่มีอายุ 15-16 ปี ในจังหวัดเชียงราย มีความรู้สึกและให้ความสำคัญกับการกตัญญูรู้คุณในผู้สูงอายุสูงมาก ซึ่งนำไปสู่การแสดงความกตัญญูรู้คุณ โดยการยกเล้าให้กับผู้สูงอายุและผู้เฒ่าในหมู่บ้าน และเข้าใจว่าเป็นผู้นำหรือผู้ใหญ่ในชุมชนมีสิทธิที่จะดื่มถูกต้องตามธรรมเนียม นำไปสู่การเพิ่มจำนวนการดื่มของเยาวชนในรุ่นต่อไป

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังพบว่า นักดื่มหน้าใหม่หรือดื่มครั้งแรกเริ่มจากการดื่มเบียร์ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย (2553) ดังนั้นเบียร์เป็นเครื่องดื่มชนิดแรกของนักดื่มเยาวชนชาวเขาและกลุ่มประชากรทั่วไป และพงษ์ศักดิ์ อ้นมอย ยังรายงานว่า สาเหตุการดื่มครั้งแรกของเยาวชนนั้นเกิดจากเพื่อนชวนและความอยากลอง ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ก็พบว่าความอยากลองและเพื่อนชวนเป็นสาเหตุหลักของการเริ่มเป็นนักดื่มของเยาวชนชาวอาข่าและลาหู่ เช่นกัน

อย่างไรก็ตามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า สื่อโฆษณาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีผลต่อการตัดสินใจดื่มของเยาวชน เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่โฆษณามีราคาแพงและไม่ใช่ประเภทที่เยาวชนชาวอาข่าและลาหู่สามารถหาซื้อดื่มได้ ซึ่งตรงข้ามกับผลการศึกษาของวชรพรพงษ์ วงษ์พรมมา (2558) และกัณต์นิษฐ์ ผลแจ้ง (2556) ที่พบว่า การโฆษณาจะส่งผลให้เกิดนักดื่มหน้าใหม่ได้โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ส่วนในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจดื่มของเยาวชน คือ ราคา รสชาติ เป็นต้น

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า สาเหตุการเริ่มดื่มเกิดจากการความต้องการการยอมรับจากสังคม โดยเฉพาะผู้ชายต้องการให้สังคมยอมรับในความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งตรงข้ามกับการศึกษาของ ประไพรัตน์ (2554) ที่พบว่า สาเหตุสำคัญของการดื่มเยาวชนไทย คือ การสังสรรค์หรือเข้าสังคม ส่วนในเยาวชนชาวเขาเผ่าอาข่าและลาหู่ นอกจากจะต้องการให้สังคมยอมรับในความเป็นผู้ใหญ่แล้ว ผู้หญิงยังใช้การดื่มแอลกอฮอล์เป็นเครื่องมือในการแสดงออกความกล้าในการแสดงความสนใจกับเพศตรงข้าม เป็นต้น

ส่วน ปิยะ ทองบาง (2550) รายงานว่ารายได้ต่ำสัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งผลการศึกษาตรงข้ามกัน โดยพบว่า เยาวชนที่มีรายได้มีอาชีพจะมีแนวโน้มในการดื่มแอลกอฮอล์และมีความชอบธรรมด้วย ดังนั้นเมื่อมีอายุมากขึ้น มีรายได้มากขึ้น อัตราส่วนที่จะเป็นนักดื่มแอลกอฮอล์ก็สูงขึ้นในกลุ่มเยาวชนชาว อาข่าและลาหู่ ส่วนอัญชลี เหมชะญาติ (2555) รายงานว่าการรับรู้ความสามารถในการปฏิเสธสัมพันธ์กับการปฏิเสธการดื่มแอลกอฮอล์ ในส่วนการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ในชุมชนอาข่าและลาหู่ยอมรับการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มผู้หญิงน้อยกว่าผู้ชาย และเมื่อผู้หญิงดื่มแล้ว

แสดงอาการมีนเมาชาวอาข่าและลาหู่จะเห็นเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจมากกว่าการแสดงอาการเช่นเดียวกัน ในเพศชาย ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ ยังไม่พบความสัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิง อาจเนื่องจากสังคมวัฒนธรรมที่มีพื้นฐานไม่ปฏิเสธต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชนเผ่าทั้งสองเผ่า

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนารูปแบบการป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์โดยใช้เพื่อนเป็นช่องทาง เนื่องจากเพื่อนมีอิทธิพลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนชาวอาข่าและลาหู่
2. การให้ความรู้เรื่องผลกระทบและผลเสียจากการดื่มแอลกอฮอล์ผ่านอินเทอร์เน็ตและ Facebook น่าจะช่วยทำให้กลุ่มเหล่านี้มีความรู้และความตระหนักมากขึ้น
3. การส่งเสริมการสร้างข้อตกลงโดยเฉพาะในกลุ่มหมู่บ้านอาข่า น่าจะทำให้ลดอัตราการดื่มหน้าใหม่ในหมู่บ้านได้
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ในชุมชน โดยมุ่งเน้นสร้างเสริมสุขภาพในกลุ่มเยาวชนจากจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยพยายามไม่ให้ขัดหรือแย้งกับวัฒนธรรมน่าจะทำให้ลดการดื่มแอลกอฮอล์ได้

เอกสารอ้างอิง

- Creswell, J. W. (1997). *Qualitative Inquiry and Research Design*. California: Sage Publication,
 Inc. Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center, Thailand. (2554).
 Akha: Ethnic group in Thailand. [Cited 6 August 2016]. Available on
<http://www.sac.or.th/databases/ethnic/Content/Information/akha.html>
- Furnhan A. (1984). Tourism and culture shock. *Annals of Tourism Research*. 1(2): 133-7.
- Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center, Thailand. (2554). Lahu: Ethnic group
 in Thailand. [Cited 6 August 2016]. Available from URI:
<http://www.hilltribe.org/thai/lahu/>
- Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center, Thailand. (2554). Lisu: Ethnic group in
 Thailand. [Cited 6 August 2016]. Available from URI:
<http://www.sac.or.th/databases/ethnic/Content/Information/lisu.html>
- Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center, Thailand. (2554). Karen: Ethnic group
 in Thailand. [Cited 6 August 2016]. Available from URI:
<http://www.hilltribe.org/thai/karen/karen-history.php>
- Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center, Thailand. (2554).Hmong:
 Ethnic group
 in Thailand. [Cited 6 August 2016]. Available on
<http://www.sac.or.th/databases/ethnic/Content/Information/hmong.html>
- Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center, Thailand. (2554). Yao: Ethnic group in
 Thailand. [Cited 6 August 2016]. Available on
<http://www.sac.or.th/databases/ethnic/Content/Information/mien.html>
- The hill tribe Welfare and Development Center, Ministry of Interior, Chiang Rai Province, Hill
 tribe Population 2015. Chiang rai: Ministry of Interior; 2015
- Tawatthai Apidechkul, Tanika Songla. Traffic injury in northern Thailand in 2011-2013:
 A cross-sectional survey. *Journal of Medical and Health Scienc4e*. 2016; 23(3):
 in press.
- Tawatthai Apidechkul, Onn Laingoen, and Sirinan Suwannaporn. Final Report. Model

development for good perceptions and skills of motorcycle riding among the hill tribe youths, Mae Fah Luang district, Chiang Rai province, Thailand. Supported grant by Mitsui Sumitomo Foundation 2015.

Tawatthai Apidechkul, Sukhum Jiamton, Sutthi jareinpituk, and Jaranit Kaewkunwal. (2007).

Sexual behavior and HIV infection among pregnant hill tribe women in northern Thailand. Southeast Asian J trop Med Public Health; 38(6): 1061-69. World Health Organization (WHO). Global information system on alcohol and health (GISAH).

Accessed 31 August 2016 from www.who.int/gho/alcohol/en/

กรวรรณ บุษบง. (2554). พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตสาขาศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

กัณฑ์กนิษฐ์ ผลแจ้ง. (2556). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

การแพทย์แผนไทยประยุกต์ <http://th.wikipedia.org/wiki/.วิกิพีเดีย> สารานุกรมเสรี. (2553). กรุงเทพฯ.

การส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) <http://www.swu.ac.th/royal/book6/b6c3t1.html>

การส่งเสริมสุขภาพ” (Health Promotion) “กฎบัตรออตตาวาเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ” (Ottawa Charter

for Health Promotion) (พิศมัย จันทรวิมล, 2541 : 3). กรุงเทพฯ.

กิ่งแก้ว จันดีบ และคณะ . (2557). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสุรา

และสารเสพติดของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์. แผนงานพัฒนาระบบการดูแลผู้มีปัญหาการดื่มสุรา สำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

จิรัชญา เจียวก๊ก และสันติชัย แยมใหม่. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการดื่มสุราในชุมชน.

รายงานการประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6. 26 มิถุนายน 2558

ทักษพล ธรรมรังสี. (2556). สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบต่อประเทศไทย

ปี 2556. บริษัทเดอะกราฟฟิคซิสเต็มจำกัด, กรุงเทพฯ

ประไพรัตน์ คาวินวิฑน์. (2554). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรารงค์ทิพย์ อุจะรัตน์ สุคนธ์ ไขแก้ว วัฒนา พันธุ์ศักดิ์ สุธีรา ฮุนตระกูล. (2554). พฤติกรรมการดื่ม

- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยในเขตเมือง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านบุ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร.
- ปิยะ ทองบาง. (2550). ปัจจัยที่มีผลพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขต
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
ประเวศ วะสี. 2543. ทฤษฎี 3 อานาจ. ค้นวันที่ 31 สิงหาคม 2559 จาก <http://budiinfo.blogspot.com/2009/08/3.html>.
- รัตติยา ทอนพลกรัง พรนภา หอมสิงห์ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2015). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบ
หนักครั้ง คราวของนักเรียนชายอาชีวศึกษาในจังหวัดสุรินทร์. *Journal of Public Health Nursing*.
2015; 29(1): 29-42.
- รัตติยา บัวสอน และ เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล. (2012). พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร. *Rama Nurs J*;18(2):259-71.
- ฤทธิชัย แกมมณาค และพระครูวิมลศีลปะกิจ. (2559). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์: พฤติกรรมเชิงจริยธรรมทาง
พระพุทธศาสนาของสามเณรชาวไทยภูเขาที่ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย.
- พงษ์เดช สารการ เสมอ ตรีคุณา รังสิมา บำเพ็ญบุญ นุจรินทร์ หิรัญคำ ธนิตา บุตรคล้ายและยุพา พิทักษ์
วานิชย์. (2552). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์: พฤติกรรมการดื่มและผลกระทบจากการดื่มสุราเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา.
- พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย. (2553). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องการดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก การดื่มแบบเมาหัวราน้ำ
และผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์.
- วรวรรพงษ์ วงษ์พรมมา และ วิชุดา กิจธรรม. (2558). ปัจจัยจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์และผลกระทบด้านการเรียนในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 6: กลุ่มด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- ศรีัญญา บุณนาค และอำนาจ อินทโสโร. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยเสี่ยงต่อการเป็นนักดื่มสุราของ
นักศึกษาชายของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2548). กระบวนทัศน์วิจัยเพื่อท้องถิ่น จุดเปลี่ยนการพัฒนา. กรุงเทพฯ:

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). จำนวนประชากรแยกตามอายุ-
 คาศ

ประมาณการ. Retrieved 6 สิงหาคม 2559, from <http://www.nesdb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). จำนวนประชากรแยกตามอายุ-
 คาศ

ประมาณการ. Retrieved 6 สิงหาคม 2549, from <http://www.nesdb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนา
 เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ.

อรทัย วลีวงศ์ สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และทักษพล ธรรมรังสี. (2553). บทบาทและพฤติกรรมของพ่อแม่ที่มี
 ผลต่อ

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทย.

อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล. (2555). ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 ของ

นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี. วารสารการศึกษา
 และพัฒนาสังคม; 8(1): 115-28.

ภาคผนวก

แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มที่ 1. เด็ก ชาย/หญิง อาชีพ/อาชีพ จำนวน [อายุ 15-18 ปี อายุ 19-24 ปี]

กลุ่มที่ 2. ผู้ปกครอง ต้ม/ไม่ต้ม

กลุ่มที่ 3. ผู้นำ ผู้ปกครอง/ศาสนา

ก. คำถามนำ (เด็ก)

1. เหตุผลที่ต้มสุราแต่ละชนเผ่า การคบเพื่อน อายุ เพศ
2. รูปแบบการต้ม ชนิดของการต้ม เริ่มต้น หรือต่อเนื่องอย่างไร
3. วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการต้ม แล้วทำการแปลผล
 - สื่อ โฆษณา
 - ความเชื่อมโยง
 - วิถีชีวิต การแปลผลทางสังคม
4. มุมมองชุมชนต่อการต้มสุรา มุมมองว่าสุราใช้สารเสพติดหรือไม่(เหมือนยาบ้า ผีน หรือไม่) เพศ ชนเผ่า
5. ระบบสังคม/ชุมชน มีรูปแบบในการป้องกัน การควบคุม การต้มหรือไม่ อายุไม่ถึง เช่นถ้าต้มแล้วจะมีบทลงโทษหรือไม่ การทะเลาะกัน
6. การรับรู้ถึงผลการทบท ด้านดี/ด้านเสีย ต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ
7. ผลของการโฆษณาต่อการตัดสินใจต้ม, สื่อ
8. การเข้าถึงแหล่งจำหน่ายสุรา
9. ความคิดเห็นต่อผู้ต้มสุราเป็นอย่างไร

ข. ผู้ใหญ่ ผู้ปกครอง

1. ในสังคม ชุมชนมีกฎเกณฑ์หรือบทลงโทษในการควบคุมการต้มสุราหรือไม่
2. ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน
3. วิถีชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สุรา เช่น งานแต่ง งานศพ งานขึ้นบ้านใหม่ การปรุงอาหาร
4. ความเชื่อโบราณที่เกี่ยวข้องกับการต้มสุรา การปรุงอาหาร
5. การรับรู้ถึงผลการทบท ด้านดี/ด้านเสีย ต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ
6. การโฆษณาต่อการตัดสินใจต้ม, สื่อ
7. การเข้าถึงแหล่งการใช้สุรา
8. ความคิดเห็นต่อผู้ต้มสุราเป็นอย่างไร
9. สัมพันธภาพครอบครัว รายได้ อาชีพ จำนวนบุตร

แบบสอบถามโครงการวิจัย

พฤติกรรมและผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนชายเขาเผ่าลาหู่และอาข่า

ให้ทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความตาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชนเผ่า ล่าหู่ อาข่า
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ.....ปี
4. ลักษณะนิสัยของท่านเป็นอย่างไร เป็นคน เก็บตัว อ่อนไหวง่าย ใจร้อน ใจเย็น เชื้อมั่น
ในตัวเองสูง
5. สถานภาพสมรส โสด คู่ หย่า คู่แต่แยกกันอยู่ หม้าย
6. ศาสนา พุทธและผีบรรพบุรุษ คริสต์ อิสลาม อื่นๆ (ระบุ).....
7. การศึกษาขั้นสูงสุด/หรือชั้นที่กำลังศึกษาของท่านคือ
 ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช./ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรี
8. อาชีพปัจจุบัน
 นักเรียน ว่างาน เกษตรกร รับจ้าง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 ราชการ อื่นๆ ระบุ.....
9. แหล่งที่มาของเงินสำหรับค่าใช้จ่าย/รายได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 จากการทำงาน จากผู้ปกครอง จากสามี/ภรรยา ทุนการศึกษา อื่นๆ ระบุ.....
10. จำนวนเงินที่ท่านได้รับต่อเดือน/รายได้ของท่านต่อเดือนประมาณ.....บาท/เดือน
11. ลักษณะรายได้ที่ได้รับ ได้ต่อเนื่องตลอดปี
 ได้เป็นบางช่วง ช่วง เปิดเทอม ปิดเทอม ช่วงมีงาน
12. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน (ที่อยู่ด้วยกันจริงๆในปัจจุบัน)
13. โดยปกติท่านอาศัยอยู่กับใครเป็นหลัก (ตอบได้มากกว่า1ข้อ)
 - 13.1. อยู่คนเดียว
 - 13.2. บิดา
 - ก. ระดับการศึกษาสูงสุด ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช./ปวส.
 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
 - ข. การกิน เหล้า/เบียร์/ไวน์ ไม่กิน กินบางครั้ง กินบ่อยๆ
 - ค. อาชีพ เกษตรกร รับจ้าง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ ว่างาน
 - 13.3. มารดา
 - ก. ระดับการศึกษาสูงสุด ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช./ปวส.
 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
 - ข. การกิน เหล้า/เบียร์/ไวน์ ไม่กิน กินบางครั้ง กินบ่อยๆ
 - ค. อาชีพ เกษตรกร รับจ้าง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ ว่างาน

13.4. กรณีที่ท่านไม่ได้อยู่กับบิดา หรือ มารดา เลือกข้อใดข้อหนึ่ง

ลุง ป้า /น้า/อา ปู่ /ย่า/ ตา/ ยาย สามเณร/ภรรยา พี่/น้อง

1. ระดับการศึกษาสูงสุด ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช./ปวส.
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ข. การกิน เหล้า/เบียร์/ไวน์ ไม่กิน กินบางครั้ง กินบ่อยๆ

ค. อาชีพ เกษตรกร รับจ้าง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ ว่างงาน

14. สถานที่อยู่อาศัยของท่านโดยส่วนใหญ่

บ้านตัวเอง บ้านญาติ (ปู่/ย่า/ตา/ยาย) หอพัก/บ้านเช่า อื่นๆ ระบุ.....

15. ท่านเคยทะเลาะ (เถียงกัน) กับพ่อ แม่ ผู้ปกครอง (คนในครอบครัว) หรือไม่

ไม่เคย นานๆครั้ง บ่อยๆ

16. พ่อแม่ ผู้ปกครอง (คนในครอบครัว) ทะเลาะ/เถียงกันหรือไม่ ไม่เคย นานๆครั้ง บ่อยๆ

17. ท่านมีเพื่อนสนิทที่อยู่หมู่บ้านใหม่ ไม่มี

มี จำนวน.....คน จำนวนเพื่อนที่กินเหล้าหรือเบียร์.....คน

18. ท่านมีเพื่อนสนิทที่อยู่นอกหมู่บ้านใหม่ ไม่มี

มี จำนวน.....คน จำนวนเพื่อนที่กินเหล้าหรือเบียร์.....คน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการกินเหล้าหรือเบียร์

19.ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

ไม่กิน

กิน ชนิดไหนเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เบียร์ สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน สุราสี/สุราแดง

สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท,อุ, กระแช่) ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้

ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น ยาดองเหล้า/สุราจีน/วอดก้า

20. ท่านสูบบุหรี่หรือไม่ สูบ ไม่สูบ

21. โดยปกติท่านจะรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบทางสุขภาพจากการกินเหล้าผ่านสื่อใด (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

เฟสบุ๊ก เวปไซท์ ทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ ชุมชน อสม.

22. ในชุมชนของท่านเคยมีการจัดกิจกรรมเพื่อลดการกินเหล้าหรือเบียร์หรือไม่

ไม่เคยจัด

เคย และ จัดประจำ จัดบางครั้ง จัดนานๆครั้ง

23. ท่านคิดว่าถ้าจัดกิจกรรมเพื่อลดการกินเหล้าหรือเบียร์ในชุมชน สามารถลดการกินได้หรือไม่

ลดได้มากๆ ลดได้มาก ลดได้น้อย ลดได้น้อยมาก ไม่สามารถลดได้

ส่วนที่ 3 ทศนคติการดื่มแอลกอฮอล์

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น		
	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ	เห็นด้วย
1. ชุมชนควรมีบทลงโทษผู้ที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทจากการกินเหล้าหรือเบียร์			
2. การกินเหล้าทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวได้ เช่นทะเลาะกัน เลียงกัน ตีกัน			
3. กินเหล้าหรือเบียร์แต่ถ้าไม่เมาสามารถขับรถหรือรถเครื่องได้			
4. ถ้ามีงานทำแล้วสามารถกินเหล้าหรือเบียร์ได้			
5. การกินเหล้าทำให้มีโอกาสสูบบุหรี่			
6. ผู้หญิงควรกินเบียร์ไม่ควรกินเหล้า			
7. คนที่มีร่างกายแข็งแรงจะกินเหล้าหรือเบียร์ก็ได้			
8. การเล่นกีฬาทำให้ห่างไกลการกินเหล้าหรือเบียร์			
9. การกินเหล้าทำให้เสียเงินอย่างเดียว			
10. เวลาออกหักควรกินเหล้าเพื่อให้ลืม			

ส่วนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการกินเหล้าหรือเบียร์

ประเด็น	ถูก	ผิด	ไม่แน่ใจ
1. ตามกฎหมายสามารถขายเหล้าหรือเบียร์ให้เด็กอายุ 17 ปี ได้			
2. สาเหตุการตายส่วนใหญ่ของคนไทยอายุ 15-24 ปี เกิดจากการกินเหล้า			
3. เราสามารถซื้อขายเหล้าหรือเบียร์ได้ทุกวันไม่เว้นวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา			
4. การกินเหล้าหรือเบียร์ทำให้ ความรู้สึกทางเพศลดลง			
5. การกินเหล้าแล้วไม่ควรกินยานอนหลับ			
6. เหล้าและเบียร์เป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง			
7. การกินเหล้าหรือเบียร์ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น			
8. การกินเหล้าทำให้การตัดสินใจตอนขับรถดีขึ้น			
9. การกินเหล้าหรือเบียร์นำไปสู่การติดเอดส์ได้			
10. การกินเบียร์ไม่ทำให้เป็นมะเร็งตับ			

ส่วนที่ 5 แบบวัดสุขภาพจิต คนไทย (Thai Mental Health Questionnaire : TMHQ)

ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	ไม่มี	เล็กน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
1. ฉันรู้สึกเศร้า					
2. ฉันรู้สึกไม่มีสมาธิกับงานหรือสิ่งต่างๆที่ทำในชีวิตประจำวัน					
3. ฉันรู้สึกหมดความสนใจกับงานอดิเรกที่เคยมี					
4. ฉันรู้สึกไม่สนุกกับสิ่งต่างๆเหมือนเช่นเคย					
5. น้ำหนักของฉันลดลงประมาณ 1-2 กิโลกรัมโดยที่ฉันไม่ได้พยายามควบคุมหรือมีการเจ็บป่วยทางร่างกาย					
6. ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายและท้อแท้					
7. ฉันรู้สึกเซื่องซึมและเซื่องซึมไม่อยากจะทำอะไร					
8. การนอนของฉันผิดปกติและรบกวนฉัน					
9. ฉันใช้เวลามากกว่าเดิมในการนอนตอนกลางคืน					
10. ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ					
11. ฉันรู้สึกไม่มีค่าและละอายใจตนเอง					
12. ฉันรู้สึกผิดเกือบตลอดเวลา					
13. ฉันกำลังถูกลงโทษจากการกระทำที่ไม่ดีของตนเอง					
14. ฉันรู้สึกด้อยเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น					
15. ฉันรู้สึกว่าชีวิตทุกวันนี้ของฉันไม่มีประโยชน์					
16. ฉันรู้สึกไม่มีความสุขเลย					
17. ฉันรู้สึกสิ้นหวัง					
18. อนาคตของฉันมืดมน					
19. ฉันรู้สึกว่าชีวิตไม่มีค่าควรแก่การอยู่					
20. ความตายเป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับฉัน					

ส่วนที่ 6 ถามเพิ่มเติมเฉพาะคนที่กินเหล้าหรือเบียร์ หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่นๆ

24. เหล้าหรือเบียร์ชนิดแรกที่ท่านกิน

- เบียร์ สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน สุราสี/สุราแดง
 สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท, อุ, กระจ่าง) ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้
 ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น ยาตองเหล้า/สุราจีน/วอดก้า อื่นๆระบุ.....

25. ท่านกิน เหล้า/เบียร์/ไวน์หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่นๆครั้งแรกเมื่อ อายุเท่าไร.....ปี

26. ท่านกิน เหล้า/เบียร์/ไวน์หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่นๆครั้งแรกเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อชวน อยากรู้ อยากลอง ต้องการเข้าสังคม
 ต้องการพบเพื่อนต่างเพศ เพื่อลดความเครียด ลดความเครียด
 ลดความเหนื่อยล้าจากการทำงาน
 เห็นจากสื่อต่างๆ เช่น การโฆษณา การกินเหล้าหรือเบียร์ในละคร

27. ท่านกินเหล้าหรือเบียร์มานานเท่าใดปี.....เดือน

28. ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านกิน เหล้า/เบียร์/ไวน์หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่นๆหรือไม่
 ไม่กิน กิน
29. ใน 30 วันที่ผ่านมา ท่านกิน เหล้า/เบียร์/ไวน์หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่นๆหรือไม่
 ไม่กิน
 กิน ทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์) เกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)
 วันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์) ทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)
30. ขณะที่ท่านกินเหล้าหรือเบียร์นั้นมีการใช้สารเสพติดอื่นๆ รวมหรือไม่
 ไม่ใช่
 ใช่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) บุหรี่ ยาบ้า ยาอี (ขมม)
 ยาเค(น้ำ) ยาไอซ์ กาว
31. โดยปกติท่านกินเหล้าหรือเบียร์กับใครบ่อยที่สุด
 คนเดียว เพื่อนผู้ชาย เพื่อนผู้หญิง เพื่อนผู้ชายและผู้หญิง สามี/ภรรยา/ลูก
 คนแปลกหน้า เพื่อนร่วมงาน อื่นๆ.....
32. โดยปกติท่านจะกินเหล้าหรือเบียร์ที่ใดบ่อยที่สุด
 บ้านตนเอง บ้านเพื่อน หอพัก ที่ทำงาน ร้านอาหาร
 ชุมย์คอง/ร้านรถเข็น ร้านเหล้า/ผับ/บาร์/คาราโอเกะ
 ที่ประกอบศาสนา เช่น วัด/โบสถ์
 สถานที่อื่นๆในหมู่บ้าน เช่น ใต้สะพาน/เขื่อน/โรงเรียน
33. ค่าใช้จ่ายในการซื้อเหล้าหรือเบียร์ได้มาจากแหล่งใด
 บิดา - มารดา/ผู้ปกครอง เงินที่หามาเอง พี่ /น้อง เพื่อน แฟน อื่นๆ
34. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการกินเหล้าหรือเบียร์เดือนละประมาณ.....บาท
35. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการกินเหล้า/เบียร์
 35.1 ท่านเคยทะเลาะวิวาทหลังกินเหล้าหรือเบียร์หรือไม่
 ไม่เคย
 เคย และ เคยโดนตำรวจจับ ไม่เคยโดนตำรวจจับ
- 35.2 ท่านเคยได้รับอุบัติเหตุหลังการกินเหล้าหรือเบียร์ หรือไม่
 ไม่เคย
 เคย และ เคยนอนโรงพยาบาล ไม่เคยนอนโรงพยาบาล
- 35.3. ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์หลังการกินเหล้าหรือเบียร์หรือไม่ (กับคนที่ไม่ใช่สามี/ภรรยา)
 ไม่เคย
 เคย ถ้าเคย ในการมีเพศสัมพันธ์นั้น ท่านได้ป้องกันหรือไม่ (ใช้ถุงยางอนามัย)
 ไม่ป้องกัน(ไม่ใช้) ป้องกัน (ใช้)
36. เทศกาลไหนบ้างที่ท่านกิน เหล้าหรือเบียร์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 งานแต่งงาน งานวันเกิด งานศพ งานขึ้นบ้านใหม่ ตรุษจีน โฉงซังซ่า
 ปีใหม่ กินข้าวใหม่ สงกรานต์ พิธีข้าวโพด งานแข่งกีฬา อื่นๆ ระบุ.....
37. เมื่อท่านกินเหล้าหรือเบียร์คนในครอบครัวของท่านมีการตักเตือนท่านอย่างไร

ไม่เคยตำหนิ ว่ากล่าวตักเตือน ดุด่ารุนแรง ทบตี

38.ใครสามารถห้ามท่านไม่ให้กินเหล้าหรือเบียร์ได้มากที่สุด

พ่อ แม่ พ่อและแม่ แฟน เพื่อน ไม่มี

39. ท่านคิดว่าในอนาคตท่านยังจะกินเหล้าหรือเบียร์ต่ออยู่หรือไม่

กินเหมือนเดิม กินลดลง กินเพิ่มมากขึ้น ไม่แน่ใจ จะไม่กินแล้ว

ส่วนที่ 6 ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (เฉพาะคนที่กินเหล้าหรือเบียร์)

ประเด็น	ระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจกินเหล้าหรือเบียร์			
	ไม่มีผล	น้อย	ปานกลาง	มาก
1.ราคาเหล้าหรือเบียร์				
2.รสชาติเหล้าหรือเบียร์				
3.เพื่อนและสังคม				
4.การโฆษณา				
5.แหล่งขาย				
6.วัฒนธรรม (ประเพณี)				
7.ความเครียด				
8.ความสนุก				
9.อยากลอง				

ส่วนที่ 8 แบบประเมินปัญหาการติ่มสุรา (เฉพาะคนที่กินเหล้าหรือเบียร์) ในหัวข้อที่ตรงกับความจริง

ข้อความถาม	ความถี่ในการติ่ม				
	ไม่เคยเลย	เดือนละครั้ง หรือน้อยกว่า	2-4 ครั้ง ต่อ เดือน	2-3 ครั้ง ต่อ สัปดาห์	4 ครั้งขึ้นไป ต่อสัปดาห์
1.คุณติ่มสุร่าบ่อยเพียงไร	ไม่เคยเลย	เดือนละครั้ง หรือน้อยกว่า	2-4 ครั้ง ต่อ เดือน	2-3 ครั้ง ต่อ สัปดาห์	4 ครั้งขึ้นไป ต่อสัปดาห์
2. เลือกตอบเพียงข้อเดียว ถ้าโดยทั่วไปติ่มเบียร์ เช่น ลิงค์ ไฮเนเกน ลีโอ เซียร์ ไทเกอร์ ช้าง ติ่มประมาณเท่าไร ต่อวัน หรือ	1-1.5กระป๋อง/ 1/2-3/4ขวด	2-3กระป๋อง/ 1-1.5 ขวด	3.5-4กระป๋อง /2 ขวด	4.5-7กระป๋อง/ 3-4 ขวด	7กระป๋อง / 4ขวดขึ้นไป
ถ้าโดยทั่วไปติ่มเหล้าเช่น แม่โขง หงส์ทอง หงส์ทิพย์ เหล้าขาว 40 ดีกรี ติ่มประมาณ เท่าไรต่อวัน	2-3 ผา	1/4 แบน	1/2 แบน	3/4 แบน	1 แบนขึ้นไป
3.บ่อยครั้งเพียงไรที่คุณติ่มตั้งแต่ 6 ติ่ม มาตรฐานขึ้นไป หรือเบียร์ 4 กระป๋องหรือ 2 ขวดใหญ่ขึ้นไป หรือเหล้าวิสกี้ 3 เป๊กขึ้นไป	ไม่เคยเลย	น้อยกว่า เดือนละครั้ง	เดือนละครั้ง	สัปดาห์ ละครั้ง	ทุกวัน หรือ เกือบทุกวัน
4.ในช่วงหนึ่งปีที่แล้ว มีบ่อยครั้งเพียงไรที่คุณ พบว่าคุณไม่สามารถหยุดติ่มได้ หากคุณเริ่มติ่ม ไปแล้ว	ไม่เคยเลย	น้อยกว่า เดือนละครั้ง	เดือนละครั้ง	สัปดาห์ ละครั้ง	ทุกวัน หรือ เกือบทุกวัน
5.ในช่วงหนึ่งปีที่แล้ว มีบ่อยเพียงไรที่คุณไม่ได้ ทำสิ่งที่คุณควรจะทำตามปกติ เพราะคุณมัว แต่ติ่มสุราเสีย	ไม่เคยเลย	น้อยกว่า เดือนละครั้ง	เดือนละครั้ง	สัปดาห์ ละครั้ง	ทุกวัน หรือ เกือบทุกวัน
6.ในช่วงหนึ่งปีที่แล้ว มีบ่อยเพียงไรที่คุณต้อง รีบติ่มสุราทันทีในตอนเช้า เพื่อจะได้ดำเนิน ชีวิตตามปกติหรือถอนอาการเมาค้างจากการ ติ่มหนักในคืนที่ผ่านมา	ไม่เคยเลย	น้อยกว่า เดือนละครั้ง	เดือนละครั้ง	สัปดาห์ ละครั้ง	ทุกวัน หรือ เกือบทุกวัน
7.ในช่วงหนึ่งปีที่แล้ว มีบ่อยเพียงไรที่คุณรู้สึก ไม่ดีโกรธหรือเสียใจ เนื่องจากคุณได้ทำบางสิ่ง บางอย่างลงไปขณะที่คุณติ่มสุราเข้าไป	ไม่เคยเลย	น้อยกว่า เดือนละครั้ง	เดือนละครั้ง	สัปดาห์ ละครั้ง	ทุกวัน หรือ เกือบทุกวัน
8.ในช่วงหนึ่งปีที่แล้ว มีบ่อยเพียงไรที่คุณไม่ สามารถจำได้ว่าเกิดอะไรขึ้นในคืนที่ผ่านมา เพราะว่าคุณได้ติ่มสุราเข้าไป	ไม่เคยเลย	น้อยกว่า เดือนละครั้ง	เดือนละครั้ง	สัปดาห์ ละครั้ง	ทุกวัน หรือ เกือบทุกวัน
9.ตัวคุณเองหรือคนอื่น เคยได้รับบาดเจ็บซึ่ง เป็นผลจากการติ่มเหล้าของคุณหรือไม่	ไม่เคยเลย		เคย แต่ไม่ได้ เกิดขึ้นในปีที่ แล้ว		เคยเกิดขึ้นใน ช่วงหนึ่งปีที่ แล้ว
10.เคยมีแพทย์ หรือบุคลากรทางการแพทย์ หรือเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้องแสดงความ ห่วงเป็นใยต่อการติ่มสุราของคุณหรือไม่	ไม่เคยเลย		เคย แต่ไม่ได้ เกิดขึ้นในปีที่ แล้ว		เคยเกิดขึ้นใน ช่วงหนึ่งปีที่ แล้ว